

UCHWAŁA NR XXXV/170/2025
RADY MIASTA OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 17 grudnia 2025 r.

w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2025-2029”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), Rada Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2025-2029” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Ostrowca Świętokrzyskiego

Irena Renduda - Dudek

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA
GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
NA LATA 2025-2029

WYKONAWCA:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych

ul. Szafirowa 4/6, 62-002 Suchy Las
www.ekostandard.pl
email: ekostandard@ekostandard.pl
tel. 61 812-55-89 / 505-006-914

AUTORZY OPRACOWANIA:

Robert Siudak

Mikołaj Wojciechowski

Prace nad Programem ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2025 – 2029 prowadzone były we współpracy i pod merytorycznym kierownictwem Wydziału Ekologii i Infrastruktury Urzędu Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Jana Głogowskiego 3/5.

1 WYKAZ SKRÓTÓW	5
2 STRESZCZENIE	7
3 WSTĘP.....	10
3.1 Podstawa prawna opracowania.....	10
3.2 Metodyka i tok pracy	10
4 OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	12
4.1 Położenie	12
4.2 Demografia	13
4.3 Infrastruktura komunikacyjna.....	14
4.4 Struktura użytkowania gruntów	15
4.5 Klimat	16
4.5.1 Warunki klimatyczne	16
4.5.2 Tendencje zmian klimatu ·	17
4.5.3 Adaptacja do zmian klimatu	18
4.6 Powietrze atmosferyczne	21
4.6.1 Emisja zanieczyszczeń do powietrza	21
4.6.2 Zaopatrzenie w gaz i energię	24
4.6.3 Jakość powietrza atmosferycznego	25
4.6.4 Odnawialne Źródła Energii.....	29
4.7 Zagrożenie hałasem	31
4.7.1 Hałas komunikacyjny.....	31
4.7.2 Hałas przemysłowy	36
4.8 Pola elektromagnetyczne	37
4.9 Zasoby i jakość wód	43
4.9.1 Wody podziemne	43
4.9.2 Wody powierzchniowe	47
4.9.3 Zagrożenie powodziowe	54
4.9.4 Gospodarka wodno-ściekowa	57
4.10 Zasoby geologiczne	61
4.10.1 Geologia.....	61
4.10.2 Geomorfologia	61
4.10.3 Złoża kopalin	61
4.11 Gleby	63
4.11.1 Charakterystyka gleb	63
4.11.2 Zanieczyszczenie i degradacja gleb	63
4.12 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	65
4.13 Zasoby przyrodnicze.....	68
4.13.1 Lasy.....	68
4.13.2 Tereny zieleni urządzonej	69
4.13.3 Obszary i obiekty prawnie chronione	70
4.13.4 Natura 2000.....	71
4.13.5 Monitoring przyrody.....	72
4.14 Zagrożenia poważnymi awariami.....	76
4.14.1 Nadzwyczajne zagrożenia.....	76
4.14.2 Kontrole	76
4.15 Analiza SWOT	78
4.16 Główne problemy i zagrożenia środowiska gminy.....	82
5 CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE	84
5.1 Powiązania programu z innymi dokumentami	84
5.1.1 Uwarunkowania międzynarodowe i wynikające z polityki wspólnotowej	86
5.1.2 Nadrzędne dokumenty strategiczne	91
5.1.3 Krajowe dokumenty sektorowe	99
5.1.4 Wojewódzkie dokumenty strategiczne i programowe	105
5.1.5 Lokalne dokumenty strategiczne i programowe:	110

5.2	Cele i kierunki interwencji Programu	115
5.3	Główne zagrożenia dla realizacji planowanych działań	125
5.4	Harmonogram rzeczowo-finansowy	126
5.5	Źródła finansowania	158
6	SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	160
6.1	Wprowadzenie	160
6.2	Uczestnicy wdrażania Programu	160
6.3	Wdrażanie i zarządzanie Programem	161
6.4	Instrumenty realizacji Programu	161
6.4.1	Instrumenty prawne	161
6.4.2	Instrumenty finansowe	162
6.4.3	Instrumenty społeczne	163
6.4.4	Instrumenty strukturalne	164
6.5	Monitorowanie	165
6.5.1	Monitoring środowiska	165
6.5.2	Kontrola i monitoring Programu	166
6.5.3	Wskaźniki realizacji Programu	166
6.6	Sprawozdawczość. Ocena i aktualizacja Programu	169
6.7	Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i stanie realizacji programu	169
7	MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	170
8	SPIS RYSUNKÓW	172
9	SPIS TABEL	173

1 WYKAZ SKRÓTÓW

BaP – benzo(a)piren

b.d. – brak danych

BEiŚ – Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

DW – Droga Wojewódzka

ESCO – Energy Saving Company

GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony środowiska

GPR – Generalny Pomiar Ruchu

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

IMGW-PIB – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy

ITPOK – Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych

IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa

JCW – jednolite części wód

JCWP – jednolite części wód powierzchniowych

JCWpd – jednolite części wód podziemnych

JST – jednostka/i samorządu terytorialnego

KE – Komisja Europejska

KFD – Krajowy Fundusz Drogowy

KPEiK – Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030

KPGO – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028

KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

KSRR 2030 – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KWPSP – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej

KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

MF EOG – Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

MPZP – Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

MRP – Mapa Ryzyka Powodziowego

MWiK – Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.

MZP – Mapa Zagrożenia Powodziowego

nd. – nie dotyczy

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NSRO – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2014-2020

NPRGN – Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

OSCHR – Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
OZE – Odnawialne źródła energii
PAOŚ – Plan Adaptacji do Zmian Klimatu miasta Ostrowiec Świętokrzyski do 2032 roku
PEE – Program Edukacji Ekologicznej dla miasta Ostrowiec Świętokrzyski do roku 2030
PEP 2040 – Polityka Energetyczna Polski do 2040 roku
PEM – promieniowanie elektromagnetyczne
PGNiG – Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo
PIG-PIB - Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PMS – Państwowy Monitoring Środowiska
POLiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POP – Program Ochrony Powietrza
PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
Program – Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec świętokrzyski na lata 2025 – 2029
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SPA 2020 – Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
ŚZMiUW – Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
UE – Unia Europejska
UM – Urząd Miasta
URE – Urząd Regulacji Energetyki
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WHO – Światowa Organizacja Zdrowia
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WORD – Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego
WSSE – Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
ZZR – zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia awarii
ZDR – zakłady dużego ryzyka wystąpienia awarii

2 STRESZCZENIE

„Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2025 – 2029, zwany dalej Programem, został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.).

Program został przygotowany w oparciu o „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” opracowanych przez Ministerstwo Środowiska (Warszawa 2015) oraz zaktualizowane załączniki do przedmiotowych wytycznych (Warszawa 2020) opracowane przez Ministerstwo Klimatu.

Program zawiera ocenę stanu środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska opartą na danych monitoringowych organów Inspekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Instytutu Geologicznego, danych Głównego Urzędu Statystycznego, danych o zasobach przyrodniczych i formach ochrony przyrody oraz danych dostarczonych przez Urząd Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

Na podstawie analizy stanu środowiska i stanu wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska gminy, w Programie dokonano analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii gminy w zakresie ochrony środowiska - mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci analizy SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats).

Na podstawie diagnozy stanu środowiska gminy oraz analizy SWOT zostały sformułowane główne problemy i zagrożenia środowiska w gminie. Identyfikacja zagrożeń stanowiła jeden z punktów wyjścia do sformułowania celów Programu do 2029 roku.

Przy określaniu celów Programu uwzględnione zostały cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 198). Ponadto została również zapewniona adekwatności i komplementarności celów Programu z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego.

Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza;
- zagrożenie hałasem;
- pola elektromagnetyczne;
- gospodarowanie wodami;
- gospodarka wodno-ściekowa;
- zasoby geologiczne;
- gleby;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- zasoby przyrodnicze;

- zagrożenie poważnymi awariami;
- edukacja ekologiczna.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak monitoring środowiska.

Program zawiera harmonogram rzeczowo-finansowy działań planowanych do realizacji w latach 2025 – 2029.

W Programie zostały wskazane główne źródła finansowania planowanych zadań.

W dokumencie został opisany proces realizacji Programu, na który składają się następujące elementy:

- współpraca z interesariuszami/uczestnikami programu;
- opracowanie treści programu;
- wdrażanie i zarządzanie - instrumenty zarządzania;
- monitorowanie, w tym monitoring środowiska;
- okresowa sprawozdawczość;
- ewaluacja;
- aktualizacja.

Program będzie wdrażany przez Gminę Ostrowiec Świętokrzyski i wielu partnerów, wśród których należy wymienić: instytucje z zakresu ochrony środowiska i zasobów przyrody, instytucje kontrolujące, zarządy dróg, zakłady przemysłowe i podmioty gospodarcze, mieszkańców, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe i inne.

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań dokumentu obejmuje określenie stopnia wykonania działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Ocena stopnia wdrażania Programu dokonywana będzie z częstotliwością co dwa lata.

Podstawą monitoringu realizacji Programu będzie sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury technicznej.

Organ wykonawczy miasta będzie sporządzać co 2 lata raporty z wykonania Programu, które zostaną przedstawione Radzie Miasta.

Program przyjmuje się na czas do roku 2029. Na okres po 2029 roku będzie należało opracować nowy dokument bądź też zaktualizować dotychczasowy - zgodnie z kolejnymi krajowymi strategiami rozwoju obowiązującymi w obszarze ochrony środowiska.

W procesie opracowania Programu został uwzględniony udział społeczeństwa, który polegał na konsultacjach ze społeczeństwem poprzez umożliwienie zgłaszania wniosków, uwag i opinii.

3 WSTĘP

3.1 Podstawa prawna opracowania

Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 w art. 17 ust. 1 (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 z późn. zm.) w celu realizacji polityki ochrony środowiska obliguje gminę Ostrowiec Świętokrzyski do sporządzenia programu ochrony środowiska. Poprzednia edycja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski obejmująca lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023 roku została przyjęta Uchwałą Nr XXXVIII/124/2016 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 29 listopada 2016 r.

3.2 Metodyka i tok pracy

Program przygotowany został w oparciu o założenia zawarte w:

- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024, poz. 54 z późn. zm.),
- „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” opracowanych przez Ministerstwo Środowiska (Warszawa 2015 r.);
- Zaktualizowane załączniki do *Wytycznych do opracowywania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* opracowane przez Ministerstwo Klimatu.
- wymaganiach zdefiniowanych przez Zamawiającego.

Nadrzędnym celem Programu ochrony środowiska jest długotrwały, zrównoważony rozwój miasta, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Celem opracowania jest stworzenie dokumentu *Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2025-2029* i jego uchwalenie przez Radę Miasta, co przyczyni się do stworzenia warunków dla dalszego rozwoju miasta z zachowaniem należytych standardów ochrony środowiska. Dokument ten dokonuje analizy aktualnego stanu środowiska i wskazuje działania wymagające podjęcia w poszczególnych obszarach interwencji. Zawarta w niniejszym opracowaniu diagnoza stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy, wskazuje główne problemy dotyczące ochrony środowiska oraz sposoby ich rozwiązania łącznie z harmonogramem działań i źródłami ich finansowania.

Dla osiągnięcia zamierzonego celu przyjęto określony tok pracy, na który składało się kilka zasadniczych etapów.

W pierwszej kolejności przeprowadzono prace przygotowawcze polegające na zgromadzeniu materiałów źródłowych oraz danych dotyczących aktualnego stanu środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska.

Dane pozyskiwano głównie z dokumentów posiadanych przez miasto oraz z opracowań Głównego Urzędu Statystycznego, a także raportów z innych instytucji samorządowych i wyspecjalizowanych jednostek zajmujących się problematyką ochrony środowiska (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowcu Świętokrzyskim, PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko Kamienna, Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Zarząd Zlewni w Radomiu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach).

Drugi etap prac dotyczył opracowania charakterystyki aktualnego stanu środowiska gminy. Diagnozę stanu oparto na danych za 2022 i 2023, z faktu braku pełnego zakresu danych za 2024, w momencie sporządzania dokumentu. Następnie na podstawie oceny i analizy stanu środowiska zdefiniowano najważniejsze zagrożenia i problemy dla poszczególnych obszarów interwencji, które stanowiły punkt wyjściowy dla wyznaczenia celów strategicznych Programu.

Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza;
- zagrożenie hałasem;
- pola elektromagnetyczne;
- gospodarowanie wodami;
- gospodarka wodno-ściekowa;
- zasoby geologiczne;
- gleby;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- zasoby przyrodnicze;
- zagrożenie poważnymi awariami;
- edukacja ekologiczna.

Poza głównymi obszarami interwencji w programie ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie jak monitoring środowiska.

Kolejny etap to proces planowania i określenie celów strategicznych, kierunków interwencji i działań zmierzających do poprawy stanu środowiska. Zarówno cele, jak i zadania zostały określone tak, aby były spójne z celami krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentów strategicznych.

Poszczególne zadania zostały wpisane do harmonogramu rzeczowo-finansowego z podziałem na zadania własne samorządu gminy oraz zadania monitorowane przez samorząd gminy, za których realizację odpowiedzialne są inne instytucje.

W celu określenia zadań monitorowanych opracowano ankiety, które zostały rozesłane do instytucji i służb odpowiedzialnych za realizację polityki w zakresie ochrony środowiska oraz zasobów przyrodniczych z terenu miasta.

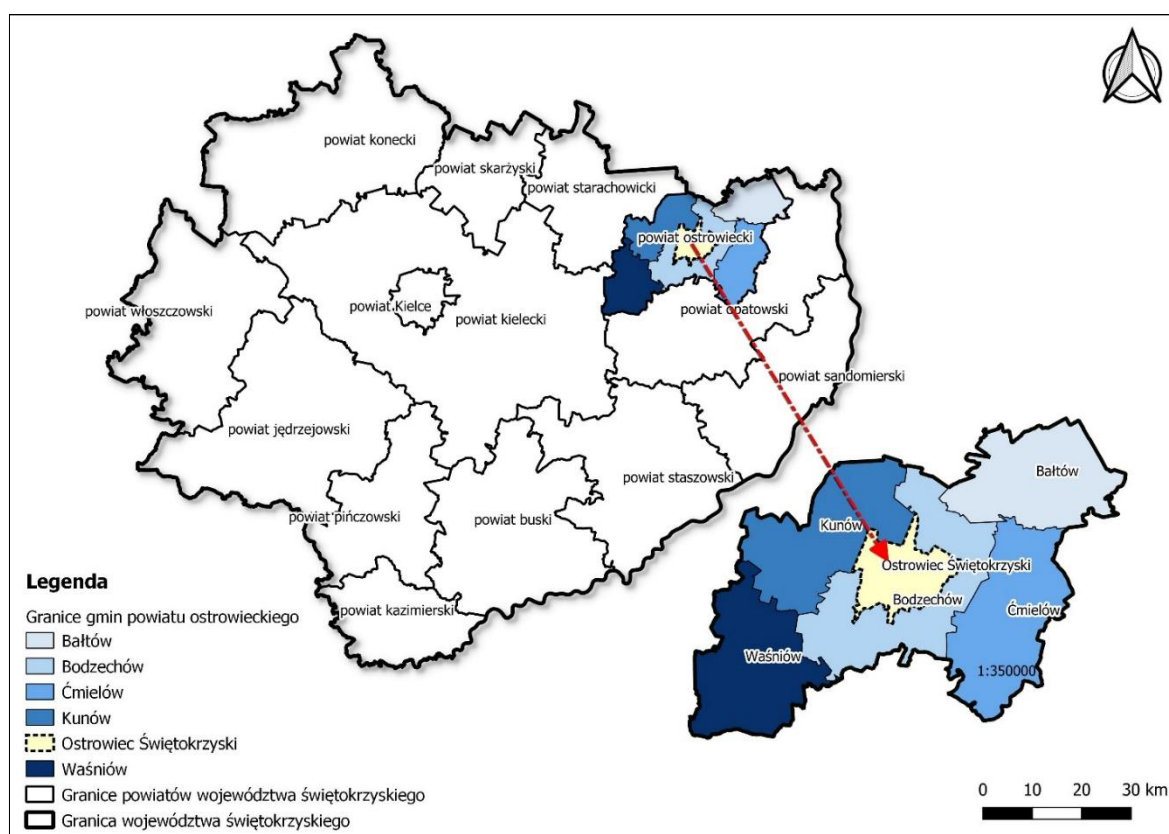
W procesie planowania został uwzględniony udział społeczeństwa, który polegał na konsultacjach ze społeczeństwem umożliwiającym zgłaszanie wniosków, uwag i opinii.

4 OCENA STANU ŚRODOWISKA

4.1 Położenie

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie ostrowieckim i jest gminą miejską. Sąsiaduje od północno-zachodu z gminą Kunów, natomiast z pozostałych stron z gminą Bodzechów.

Rysunek 1 Położenie Gminy na tle powiatów województwa świętokrzyskiego

Źródło: Opracowanie własne, dane PRG

Powierzchnia gminy wynosi 4 643 ha, co stanowi zaledwie 7,46% powierzchni powiatu ostrowieckiego oraz 0,39% powierzchni województwa świętokrzyskiego.

Według najnowszej regionalizacji fizycznogeograficznej, opracowanej w 2018 roku pod kierunkiem prof. J. Solona, Gmina położona jest w granicach następujących jednostek:

- Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa;
- Prowincja: Wyżyny Polskie;
- Podprowincja: Wyżyna Małopolska;
- Makroregion: Wyżyna Kielecka;
- Mezuregiony: Przedgórze Hżeckie, Wyżyna Sandomierska.

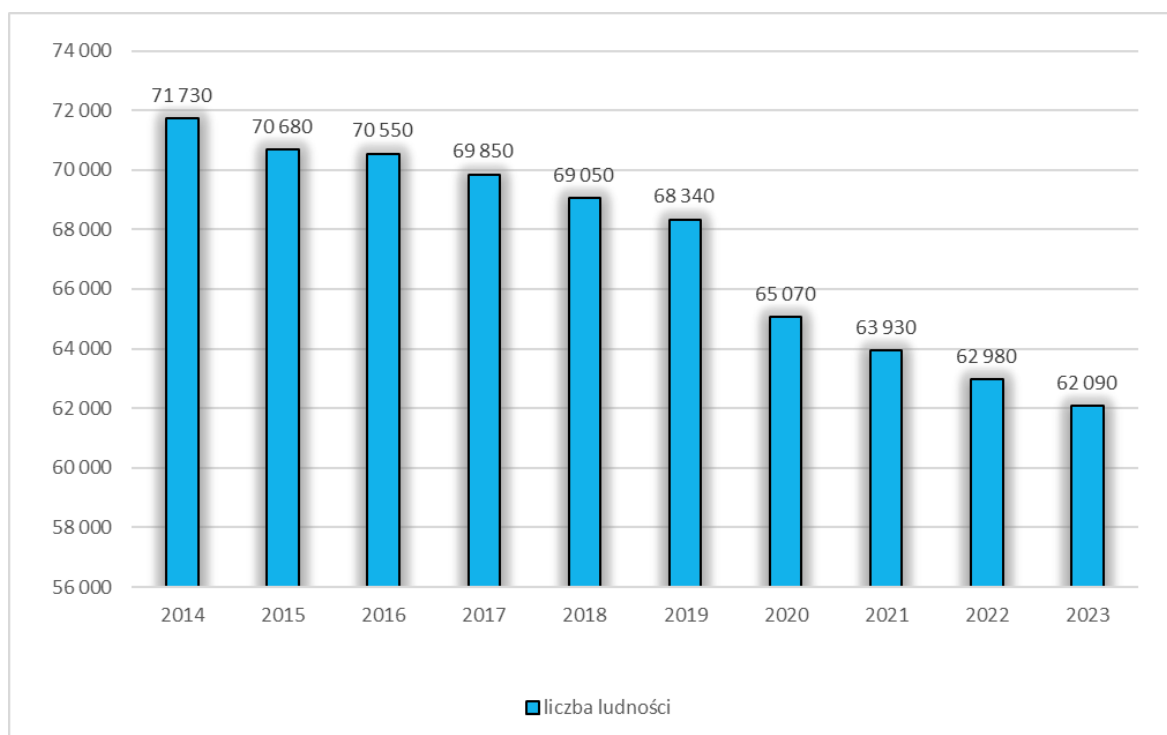
4.2 Demografia

Według stanu na rok 2023 Gminę Ostrowiec Świętokrzyski zamieszkiwało 62 090 osób. Średnia gęstość zaludnienia w 2023 r. wynosiła 1 337,3 osób/km².

W rozpatrywanym dziesięcioleciu (lata 2014 - 2023), od 2014 r. liczba ludności Gminy Ostrowiec Świętokrzyski systematycznie malała, a różnica między rokiem 2014 a 2023 wynosi 9 640 osób.

Współczynnik feminizacji określa stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w populacji. W 2023 r. współczynnik feminizacji dla analizowanej gminy wynosił 113 i był wyższy niż dla terenu powiatu ostrowieckiego (110).

Rysunek 2 Liczba mieszkańców Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2014-2023.

Źródło: GUS BDL

Najliczniejszą grupą wiekową w 2023 r. byli mężczyźni i kobiety w wieku 70 i więcej lat (11 125 osób). W podziale na płeć znacząco zaznacza się przewaga liczby kobiet. W Gminie Ostrowiec Świętokrzyski w roku 2023 rodziło się nieco więcej chłopców niż dziewczynek.

W analizowanym roku w strukturze ludności dominowała ludność w wieku produkcyjnym (33 536 osób), natomiast liczba osób w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym wynosiła się odpowiednio 8 806 osób i 19 751 osób.

4.3 Infrastruktura komunikacyjna

Podstawowy układ drogowy na obszarze Gminy tworzą: droga krajowa nr 9, stanowiąca część międzynarodowej trasy E371 oraz drogi wojewódzkie: DW751, DW754 i DW755. Uzupełnienie dla lokalnego układu drogowego tworzą sieci dróg powiatowych oraz gminnych. Łączna długość publicznych dróg w roku 2023 w Ostrowcu Świętokrzyskim wynosi 186,2 km. Zarządcami dróg przebiegających przez Ostrowiec Świętokrzyski są: Gmina Ostrowiec Świętokrzyski w przypadku dróg gminnych, Powiat Ostrowiecki w przypadku dróg powiatowych, Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w przypadku dróg wojewódzkich oraz Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w przypadku drogi krajowej nr 9¹.

Transport publiczny w Ostrowcu Świętokrzyskim obejmuje system komunikacji miejskiej realizowany przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. Uzupełnienie systemu połączeń autobusowych stanowi PKS w Ostrowcu Świętokrzyskim S. A., działalność przewoźników prywatnych, a także system połączeń kolejowych, obsługiwany przez przewozy regionalne i PKP Intercity S. A¹.

Długość dróg rowerowych, zarówno gminnych dróg rowerowych, jak również będących w zarządzie innych jednostek, wyraźnie rośnie. Na przestrzeni lat 2022 – 2023 ogólna długość wzrosła o prawie 4 km, zaś drogi gminne zwiększyły swoją długość o 0,5 km.

Tabela 1 Długość dróg rowerowych na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego.

	Rok	
	2022	2023
Długość wszystkich dróg dla rowerów [km]	53,0	56,9
Długość gminnych dróg dla rowerów [km]	29,5	30,0

Źródło: GUS BDL

¹ Raport o stanie Miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 r.

4.4 Struktura użytkowania gruntów

W strukturze użytkowania gruntów Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, w 2023 roku przeważały grunty zabudowane i zurbanizowane, do których zalicza się m.in. tereny mieszkaniowe (4,58 %), przemysłowe (4,20 %), drogi (27,56 %) i inne tereny komunikacyjne (0,34 %). Dużą część powierzchni gminy stanowią użytki rolne – łącznie 20,66 % – takie jak łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty orne i sady. Grunty pod rowami, stawami oraz pod wodami płynącymi i stojącymi zajmują łącznie 5,02% powierzchni.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe zestawienie struktury użytkowania gruntów wraz z udziałem procentowym w powierzchni Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w roku 2023.

Tabela 2 Struktura użytkowania gruntów Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na terenie miasta Ostrowiec Świętokrzyski w roku 2023.

Rodzaj użytku gruntowego	Udział powierzchni w 2023 roku [%]
Tereny mieszkaniowe	4,58
Tereny przemysłowe	4,20
Inne tereny zabudowane	16,97
Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	4,58
Grunty rolne zabudowane	0,06
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	7,53
Drogi	27,56
Lasy	5,37
Grunty zadrzewione i zakrzewione	0,03
Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	0,26
Łąki trwałe	3,30
Nieużytki	0,69
Pastwiska trwałe	2,83
Grunty orne	14,49
Sady	0,04
Inne tereny komunikacyjne	0,34
Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	0,80
Tereny różne	1,34
Grunty pod rowami	1,76
Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,08
Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	2,23
Grunty pod stawami	0,95
Tereny kolejowe	0,02

Źródło: Raport o stanie Miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 r.

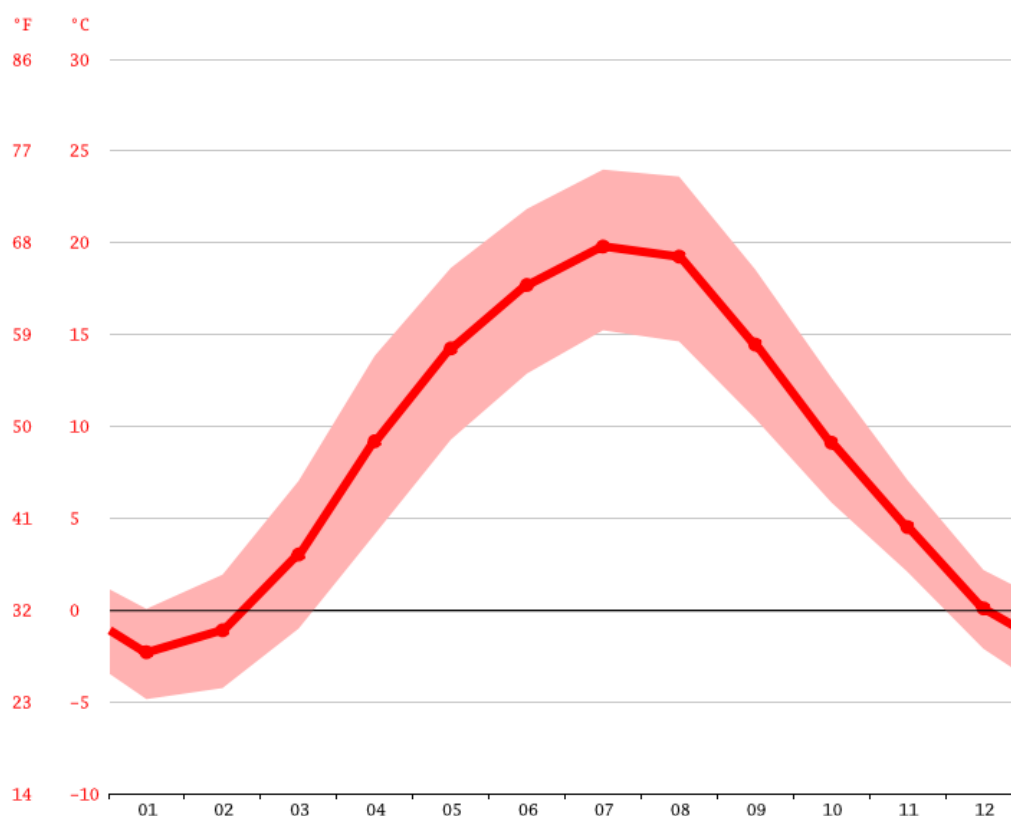
4.5 Klimat

4.5.1 Warunki klimatyczne

W podziale Polski na regiony klimatyczne wg klasyfikacji Romera Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się w strefie klimatu Wyżyn Środkowych.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 9,0 st. C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą w okolicach 19,8 st. C, a najchłodniejszym miesiącem jest styczeń ze średnią temperaturą -2,3 st. C. Amplitudy roczne temperatur wynoszą około 22 st. C.

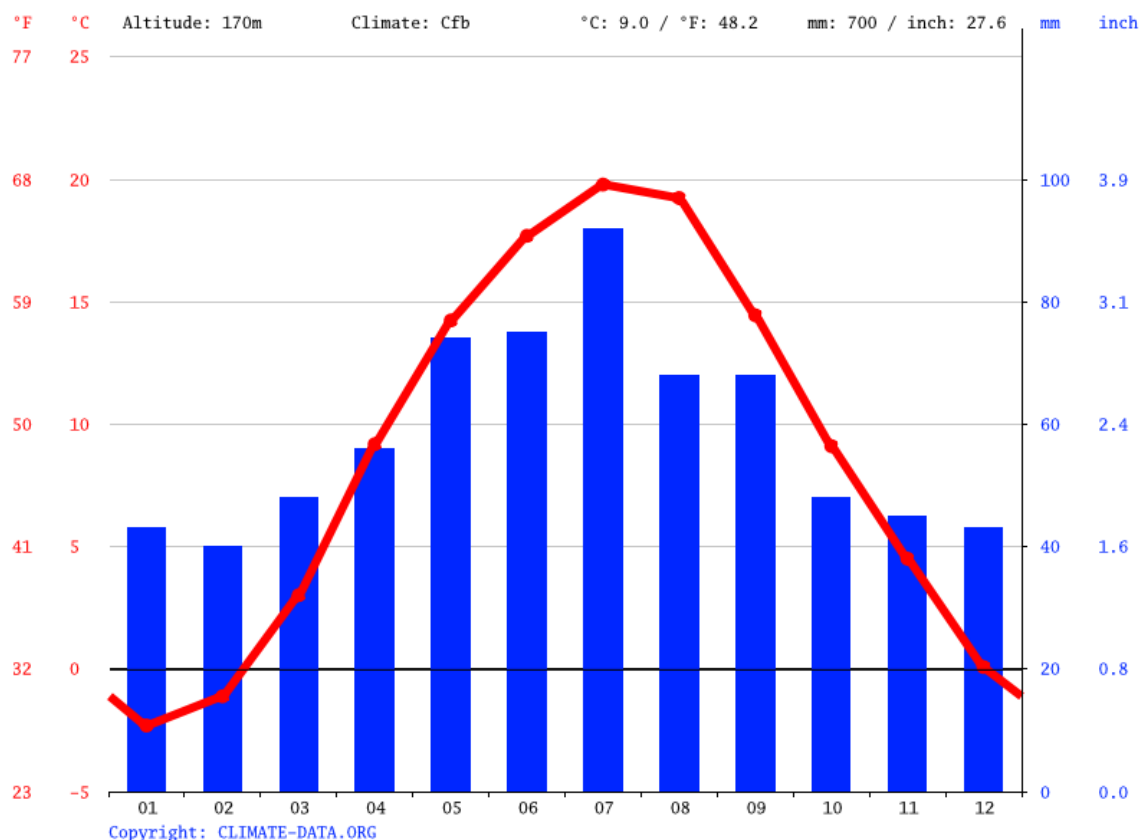
Rysunek 3 Wartości średnie temperatury powietrza w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Źródło: <http://pl.climate-data.org/>

Średnia roczna suma opadów kształtuje się na poziomie 700 mm. Najwyższe sumy opadów występują w lipcu i wynoszą one 92 mm, zaś najniższe w lutym i wynoszą 40 mm.

Rysunek 4 Wartości średnie opadów atmosferycznych w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Źródło: <http://pl.climate-data.org/>

4.5.2 Tendencje zmian klimatu^{2, 3}

W ciągu ostatnich dziesięcioleci obserwuje się znaczące tendencje zmian klimatu Polski, które dotyczą również miasta Ostrowiec Świętokrzyski. Od końca XIX wieku notuje się systematyczny wzrost temperatury powietrza, który szczególnie wyraźnie zaznacza się od 1989 roku.

Zmiana reżimu przebiegu temperatury po roku 1988 ujawnia się między innymi poprzez wzrost średniej rocznej temperatury z +7,48°C w latach 1951-1988 do 8,60°C w latach 1988-2018. Wskazuje to, że cały przyrost temperatury rocznej w okresie 1951-2018 jest skutkiem wzrostu temperatury, jaki nastąpił po roku 1988. Ewolucja ocieplania się klimatu Polski osiągnęła przyrost temperatury powietrza 0,8°C/100 lat, co wyraża się już obecnie następującymi skutkami:

- zmieniła się dotychczasowa struktura typowych dla Polski czterech pór roku;

² Klimada. Adaptacja do zmian klimatu, <https://klimada2.ios.gov.pl>

³ Współczesne problemy klimatu Polski (IMGW, Warszawa 2019)

- od roku 1992 ciepłym zimowym okresom wtórują ciepłe ponad normę pory wiosenne z występującymi nadal dniami przymrozkowymi oraz upalne i posuszne okresy letnie, jest to nowa cecha charakteryzująca klimat Polski;
- nastąpiła wyraźna zmiana struktury opadów w Polsce, polegająca na braku opadów ciągłych, jednostajnych, ale pojawianiu się, głównie na wiosnę i w lecie, opadów o dużym natężeniu, opadów ulewnych lub nawałnych (w tym powyżej 50 i 70 mm na dobę), powodujących niszczycielskie powodzie i erozję gleb oraz niszczenie upraw rolnych;
- wydłużające się okresy bezopadowe i posuszne w ciepłym okresie roku oraz bezśnieżne, ciepłe zimy.

Wyraźnych tendencji nie wykazują opady atmosferyczne, charakteryzujące się okresami bardziej lub mniej wilgotnymi. Zmianie ulega z kolei struktura opadów w ciepłej porze roku - opady są coraz bardziej gwałtowne, krótkotrwałe, często wywołują zjawisko powodzi. Zanikają opady poniżej 1 mm na dobę. W ostatnich 60 latach notuje się zwiększenie częstotliwości występowania zjawisk suszy.

W latach 1951-1981 na terenie Polski susze wystąpiły 6 razy, z kolei w latach 1982-2011 - 18 razy. Głównymi przyczynami występowania susz w Polsce są:

- braki opadów atmosferycznych w okresie ponad 10 kolejnych dni z niską temperaturą powietrza w zimie;
- utrzymywanie się w okresie wiosenno-letnim wysokiej temperatury powietrza i silnego nasłonecznienia, przy jednoczesnym braku opadów i słabym wietrze (warunki utrzymujące się od 15 do 20 dni).

Ocieplanie się klimatu wpływa na występowanie groźnych zjawisk pogodowych, takich jak susze, wiatry huraganowe i trąby powietrzne, nawałne deszcze czy opady gradu. Ponadto, coraz częściej notuje się tzw. fale upałów, czyli ciągi co najmniej trzech dni z maksymalną temperaturą dobową powietrza $\geq 30^{\circ}\text{C}$. Tendencję spadkową wykazuje z kolei częstotliwość występowania dni mroźnych z dobową temperaturą maksymalną poniżej -10°C .

4.5.3 Adaptacja do zmian klimatu

Wyniki wieloletnich badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zmiany klimatu stanowią realne zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów, w tym także dla Polski. Dlatego też skutki zmian klimatu stały się przedmiotem zainteresowania społeczności międzynarodowej oraz rządów, które od wielu lat rozważają istotną kwestię odpowiedniego dostosowania się do obecnych i przyszłych skutków tych zmian.

Krajowa polityka adaptacyjna opiera się na dokumencie pn. „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020). Opracowanie SPA 2020 wpisuje się w działania na rzecz osiągnięcia celu nadrzędnego *Białej Księgi - Adaptacja do zmian klimatu: Europejskie ramy działania*, COM (2009)147 oraz unijnej strategii adaptacji do zmian klimatu, jakim jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcja kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 wskazuje na cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podejmować w następujących sektorach:

- gospodarce wodnej;
- rolnictwie;
- leśnictwie;
- różnorodności biologicznej;
- zdrowiu;
- energetyce;
- budownictwie;
- transporcie;
- gospodarce przestrzennej i obszarach:
 - prawnie chronionych;
 - obszarach górskich;
 - strefie wybrzeża;
 - obszarach zurbanizowanych.

Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA 2020 scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030 oraz innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji.

Do podstawowych działań o charakterze horyzontalnym, tj. takich, które powinny być realizowane we wszystkich województwach należą:

- edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian i ograniczenia ich skutków;
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz postępu we wdrażaniu strategii adaptacyjnej;
- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji;
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów;
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych szkodników i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień;

- właściwe gospodarowanie na obszarach rolnych, chronionych, górskich (wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych);
- modernizacja systemu energetycznego uwzględniająca zwiększone ryzyko występowania zjawisk ekstremalnych;
- uwzględnienie trendów klimatycznych i gospodarczych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej;
- uwzględnienie konieczności zapewnienia korytarzy wentylacyjnych w miastach i kotlinach górskich w celu ograniczenia skutków rozwoju wyspy ciepła i wzrostu koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększania obszarów wodnych i zieleni w miastach.

Rada Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w dniu 29 maja 2023 roku uchwałą nr LXXVIII/47/2023 przyjęła „Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Ostrowiec Świętokrzyski do 2032 roku”. Podstawą przyjęcia Planu były kierunki polityki unijnej wskazane w Strategii adaptacji do zmian klimatu Unii Europejskiej z dnia 16 kwietnia 2013 roku oraz wspomniane SPA 2020.

Nadrzędnym celem Planu jest zwiększenie zdolności adaptacyjnych Ostrowca Świętokrzyskiego wobec możliwych zagrożeń wynikających ze zmian klimatu. Jest to dokument strategiczny Gminy, stanowiący podstawę przy podejmowaniu przez władze miasta decyzji uwzględniających zagrożenia wynikające ze zmian klimatu. Plan wskazuje działania adaptacyjne prowadzące do ograniczenia negatywnych konsekwencji zmian klimatu oraz wykorzystania i wzmocnienia pozytywnych ich skutków. Dokument pozwoli Gminie dążyć do zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Jest to dokument spójny z obowiązującymi już strategicznymi, planistycznymi oraz operacyjnymi dokumentami Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, służącymi kształtowaniu i realizacji polityki miejskiej.

Dokument zawiera charakterystykę obszaru miasta oraz diagnozę, opis zagrożeń, analizę podatności i ryzyka dla całego obszaru wraz z przedstawieniem priorytetowych działań adaptacyjnych. Załącznikiem do Planu jest katalog proponowanych rozwiązań wspierających potencjał adaptacyjny miasta. W dokumencie znalazły się działania związane zarówno z wykonaniem inwentaryzacji oraz planów i strategii przygotowujących Gminę do adaptacji zmian klimatu oraz ułatwiających tę adaptację, jak również działania o charakterze inwestycyjnym. Dokument zakłada ponadto działania edukacyjne. Łącznie plan adaptacji to 35 działań ukierunkowanych na zwiększenie odporności Ostrowca Świętokrzyskiego.

4.6 Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego kształtowana jest w dużej mierze przez emisję zanieczyszczeń wywołaną działalnością człowieka. Funkcjonuje kilka powszechnych klasyfikacji zanieczyszczeń powietrza. Dzielone są one ze względu na źródło emisji (naturalne, antropogeniczne), sposób powstania (pierwotne, wtórne), sposób wprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery (zorganizowane, niezorganizowane), stan skupienia (stałe, ciekłe i gazowe) itp.

Ze względu na sposób emitowania zanieczyszczeń do powietrza można wyodrębnić trzy rodzaje źródeł emisji:

- punktowe – wysokie kominy w dużych obiektach: elektrowniach, elektrociepłowniach, zakładach przemysłowych, z których smuga zanieczyszczeń jest wynoszona na znaczną wysokość i ulega rozproszeniu; emisja z tych źródeł jest z reguły ustabilizowana i podlega kontroli;
- liniowe – zespoły źródeł punktowych zlokalizowanych wzdłuż linii prostych, reprezentowane najczęściej przez transport samochodowy, kolejowy i wodny, gdzie emisje z pojedynczych emitorów (silników spalinowych) sumują się wzdłuż szlaków komunikacyjnych; emisja ze źródeł transportu jest niejednorodna w czasie i przestrzeni i niełatwa do oszacowania;
- powierzchniowe – źródła emisji o wysokości kilku rzędów niższej od zajmowanej powierzchni, do których zalicza się głównie obszary zabudowy mieszkaniowej z indywidualnym ogrzewaniem, ale także tereny rolnicze, składowiska odpadów, hałdy i kopalnie odkrywkowe. Niewielka wysokość źródeł emisji uniemożliwia wyniesienie zanieczyszczeń i ich rozproszenie, przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych są one bardzo uciążliwe dla otaczającego środowiska. Jest to typ emisji trudny do oszacowania ze względu na zależność od wielu czynników, np. temperatury w okresie grzewczym, rodzaju spalanej paliwa, typu ogrzewania a także indywidualnego zapotrzebowania na ciepło.

4.6.1 Emisja zanieczyszczeń do powietrza⁴

Miejski System Ciepłowniczy w Ostrowcu Świętokrzyskim zaopatruje w energię ciepłą na potrzeby centralnego ogrzewania, podgrzewania wody użytkowej ponad 70% obiektów na terenie miasta.

Działalność w zakresie zaopatrzenia miasta w energię ciepłą prowadzi Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.

Do dnia 31 lipca 2023 ciepło na potrzeby miejskiego systemu ciepłowniczego wytwarzane było jedynie przez Miejską Energetykę Ciepłą Sp. z o.o., w dwóch lokalizacjach tj.:

- w ciepłowni przy ul. J. Samsonowicza 2 wyposażonej w jeden kocioł parowy typu OR 10 opalany węglem kamiennym, cztery kotły wodne typu WR 25 opalane węglem kamiennym. Łączn moc cieplna źródeł wynosiła 126,6 MW;

⁴ Raport o stanie Miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 r.

- w ciepłowni przy Al. Solidarności 10 wyposażonej w dwa kotły wodne typu Alstom CFS/ES 1200 opalane gazem ziemnym lub olejem opałowym. Łączna nominalna moc cieplna źródeł wynosiła 17 MW.

Z dniem 1 sierpnia 2023 r., w wyniku procesu restrukturyzacji, przeprowadzonego w Miejskiej Energetyce Ciepłej Sp. z o.o. i przeniesienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa do powstałej spółki Ciepłownia Ostrowiecka Sp z o.o. ciepło na potrzeby miejskiego systemu ciepłowniczego wytwarzane jest obecnie przez:

- Miejską Energetykę Ciepłą Sp. z o.o. w ciepłowni przy ul. J. Samsonowicza 2, wyposażonej w dwa kotły wodne WR 25 o nominalnej mocy cieplnej 19,88 MW każdy, opalane węglem kamiennym, pracujące naprzemiennie w blokadzie jednoczesnej pracy kotłów oraz w ciepłowni przy Al. Solidarności 10, wyposażonej w dwa kotły wodne typu Alstom CFS/ES 1200 o nominalnej mocy cieplnej 8,5 MW każdy, opalane gazem ziemnym lub olejem opałowym;
- Ciepłownię Ostrowiecką Sp. z o.o. w ciepłowni przy ul. J. Samsonowicza 2 wyposażonej w dwa kotły wodne typu WR 25 opalane węglem kamiennym o łącznej nominalnej mocy cieplnej 77,32 MW.

Tabela 3 Bilans cieplny Ostrowca Świętokrzyskiego w latach 2022-2023.

Rok	2022	2023
Sprzedaż mocy cieplnej - woda gorąca [w MW] w tym:	121,064	118,143
Centralne ogrzewanie	103,448	101,053
Centralna ciepła woda	17,616	17,09
Sprzedaż mocy cieplnej - para technologiczna [w MW]	5,5	5,5
Roczna sprzedaż energii [GJ] w tym	699 948	603 961
ciepło w wodzie	685 341	597 012
ciepło w parze	14 608	6 949

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 r.

Sprzedaż mocy cieplnej w roku 2023 była mniejsza, niżeli w roku wcześniejszym, o prawie 3 MW. Spadła również roczna sprzedaż energii o 95 987 GJ, zarówno w postaci ciepła w wodzie, jak i w parze.

Ponadto na terenie gminy istnieją kotłownie lokalne w obiektach przemysłowych, w obszarach działalności gospodarczej, które są sukcesywnie likwidowane. Obiekty zasilane są najczęściej z miejskiej sieci ciepłowniczej.

Sieć ciepłownicza na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski sukcesywnie wzrasta na przestrzeni ostatnich lat. W roku 2023 wynosiła 117,39 km.

Tabela 4 Długość sieci ciepłowniczej w latach 2022-2023.

Wskaźnik	2022	2023
Długość sieci w systemie MEC (w km)	117,290	117,390
W tym sieci w systemie rur preizolowanych	109,438	109,538

Źródło: Raport o stanie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski za 2022 rok oraz Raport o stanie Miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 r.

Do największych źródeł emisji przemysłowej na terenie gminy należą:

- CELSA „Huta Ostrowiec” Sp. z o.o., ul. Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski;
- HARSCO METALS Polska Sp. z o.o., ul. Piłsudskiego 82, 42-400 Zawiercie, Zakład 51 – Oddział w Ostrowcu Świętokrzyski, ul. Samsonowicza 2;
- Miejska Energetyka Ciepła, ul. Sienkiewicza 91, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski;
- Centrum Wypału Wapna Częstocice Sp. z o.o., 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Świętokrzyska 27;
- TABEX-OZMO Sp. z o.o. ul. Sandomierska 112, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski.

Źródłem niskiej emisji są lokalne kotłownie, piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych. Tego typu lokalne systemy grzewcze nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. Odnotowuje się w nich spalanie odpadów komunalnych, które mogą być źródłem emisji dioksyn, gdyż proces spalania jest niepełny i zachodzi w stosunkowo niskich temperaturach. Zanieczyszczenia z tego rodzaju źródła zawierają znaczne ilości popiołu (ok. 20%), siarki (1-2%) oraz azotu (1%). W części zabudowy jednorodzinnej węgiel, koks spalany są w przestarzałych konstrukcyjnie piecach

Od sierpnia 2012 r. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski realizuje program w ramach zadań ochrony środowiska, polegający na przyznawaniu dotacji na wymianę systemu grzewczego na bardziej ekologiczny. Zasady udzielania ww. dotacji określono w uchwale Nr XXIV/70/2012 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 22 czerwca 2012 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska polegającej na zmianie systemu grzewczego w budynkach położonych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, zmienionej uchwałą Nr XXXIX/73/2013 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 9 maja 2013 r. zmieniającą uchwałę w sprawie zasad udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska polegającej na zmianie systemu grzewczego w budynkach położonych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

W roku 2023 dofinansowanie objęło 25 nieruchomości na łączną kwotę 102 348,55 zł, zaś w roku kolejnym wsparto 80 nieruchomości łączną kwotą 378 119,14 zł.

Tabela 5 Dotacje celowe Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska polegającej na zmianie systemu grzewczego.

	2023 rok	2024 rok
Wyplacona kwota w danym roku	102 348,55 zł w tym: 35 350,05 zł. – gaz 3248,50 zł – kocioł elektryczny (indukcyjny) 40 000,00 zł. – panele fot. 23 750,00 zł. – pompy ciepła	378 119,14 w tym: 179 553,14 zł. – gaz 21 000 zł – pellet 30 000,00 zł. – panele fot. 105 000 zł. – pompy ciepła 41 566 zł – pompa ciepła powietrze-powietrze 1000 – MEC
Ilość nieruchomości	25 w tym: 11 – gaz 1 – kocioł elektryczny (indukcyjny) 8 – panele fot. 5 – pompy ciepła	80 w tym: 41 – gaz 6 – pellet 6 – panele fot. 16 – pompy ciepła 10 – pompa ciepła powietrze - powietrze 1 - MEC

Źródło: Urząd Miasta Ostrowiec Świętokrzyski

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w dzielnicy Gutwin znajduje się nieczynne od 1989 r. składowisko odpadów komunalnych, które nadal może stanowić potencjalne zagrożenie dla środowiska. Na podstawie wyników badań emisji i składu gazu składowiskowego prowadzonych do tej pory w ramach monitoringu poeksploatacyjnego obiektu (2 serie pomiarowe w roku w 2 punktach pomiarowych), można stwierdzić, iż aktualnie nieczynne składowisko odpadów nie stwarza uciążliwości dla powietrza atmosferycznego w jego najbliższym otoczeniu w zakresie takich składników biogazu jak metan czy dwutlenek węgla.

4.6.2 Zaopatrzenie w gaz i energię

Według dostępnych danych w roku 2022 długość czynnej sieci gazowej w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski wynosiła 218 619 m, zaś ilość przyłączy do budynków była równa liczbie 5 960 szt. Odsetek ludzi korzystających z gazu wynosił 82,5%, średnie zużycie gazu wynosiło 64 675,4 MWh, zaś zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań wynosiło 48 098,3 MWh. W roku kolejnym długość sieci gazowej wzrosła o 9 359 m, zaś liczba przyłączy o 198. Wzrosło również średnie zużycie gazu przez gospodarstwa domowe oraz zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań. Spadła liczba ludności korzystająca z sieci gazowej, a ma to związek ze zmniejszającą się liczbą ogólnej ludności Gminy. Mimo spadku ludności, dzięki rozbudowie czynnej sieci gazowej, wzrósł odsetek mieszkańców korzystających z gazu.

**Tabela 6 Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski
w roku 2022 oraz 2023.**

Wskaźnik	Długość czynnej sieci gazowej [m]	Przylączy do budynków ogółem [szt.]	Ludność korzystająca z sieci gazowej [os.]	Odsetek ludności korzystającej z gazu [%]	Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe [MWh]	Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań przez gospodarstwa domowe [MWh]
2022	218 619	5 960	51 935	82,5	64 675,4	48 098,3
2023	227 978	6 158	51 899	83,6	71 740,6	56 989,8

Źródło: GUS BDL

W roku 2022 na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski z energii elektrycznego korzystało 31 560 osób, średnie zużycie energii elektrycznej na jednego odbiorcę wynosiło 1 177,30 kWh, zaś zużycie energii wyniosło 37 155,71 kWh. W roku następnym liczba odbiorców wzrosła o 277 osób, zaś ogólne zużycie energii elektrycznej oraz zużycie na jednego odbiorcę spadło.

**Tabela 7 Charakterystyka sieci elektrycznej na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski
w roku 2022.**

Wskaźnik	Odbiorcy energii elektrycznej [os.]	Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę [kWh]	Zużycie energii elektrycznej [kWh]
2022	31 560	1 177,30	37 155,71
2023	31 837	1 166,09	37 124,65

Źródło: GUS BDL

4.6.3 Jakość powietrza atmosferycznego

Województwo świętokrzyskie, w tym Gmina Ostrowiec Świętokrzyski objęte jest monitoringiem powietrza prowadzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Na terenie Gminy znajduje się jeden punkt pomiarowy jakości powietrza, który uruchomiony został 1 stycznia 2020 r. i zlokalizowany jest na Osiedlu Słonecznym 28. Na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo Ochrony Środowiska* (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) wykonuje się roczną ocenę jakości powietrza. Ocena i wynikające z niej działania odnoszone są do niżej wymienionych stref:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy;
- miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy;
- pozostałego obszaru województwa.

W województwie świętokrzyskim klasyfikacji jakości powietrza dokonuje się w dwóch strefach: miasto Kielce oraz strefa świętokrzyska. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się w strefie świętokrzyskiej, która obejmuje swym zasięgiem całe województwo, z wyjątkiem strefy miasta Kielce.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów:

- ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi;
- ustanowionych ze względu na ochronę roślin.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z klas:

w klasyfikacji podstawowej:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy;

w klasyfikacji dodatkowej:

- klasa A1 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu $PM_{2,5}$, dla fazy II, tj. $\leq 20 \mu g/m^3$;
- klasa C1 – odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu $PM_{2,5}$, dla fazy II, tj. $> 20 \mu g/m^3$;
- klasa D1 – stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego;
- klasa D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza w latach 2022-2023 strefę świętokrzyską dla dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_2), pyłu zawieszonego $PM_{2,5}$ (poziom docelowy), benzenu (C_6H_6), tlenku węgla (CO), ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) oraz ozonu (poziom docelowy) zaliczono do klasy A. Do klasy C strefę świętokrzyską zaliczono ze względu na przekroczenia poziomu pyłu PM_{10} w roku 2022 oraz ze względu na przekroczenia poziomu pyłu $PM_{2,5}$ dla poziomu dopuszczalnego II fazy w tym samym roku. W roku 2023 nastąpiła poprawa jakości powietrza w zakresie wymienionych zanieczyszczeń. Przekroczenia odnotowane zostały także w przypadku benzo(a)pirenu i ozonu dla poziomu celu długoterminowego w każdym z analizowanych lat. Wyniki dla strefy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8 Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej pod kątem ochrony zdrowia w latach 2022-2023.

Rok	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy													
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}		C ₆ H ₆	CO	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃	
2022	A	A	C	A ¹	C1 ²	A	A	A	A	A	A	C	A ¹	D2 ³
2023	A	A	A	A ¹	A ²	A	A	A	A	A	A	C	A ¹	D2 ³

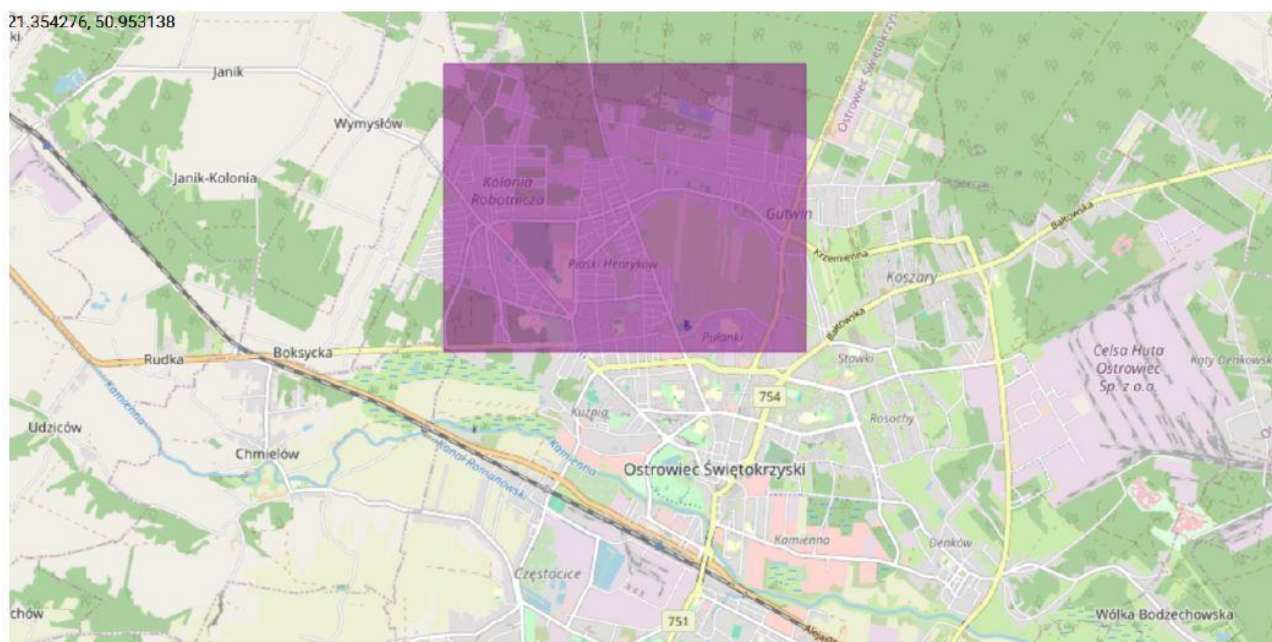
¹ -poziom docelowy

² - poziom dopuszczalny (II faza)

³ - klasa strefy dla poziomu celu długoterminowego

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, <http://powietrze.gios.gov.pl/>

Rysunek 5 Zasięg obszaru przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w 2023 roku.

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

W oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin przeprowadzono ocenę stanu powietrza dla ozonu (O₃), dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x). Dla wszystkich badanych związków chemicznych strefa w analizowanych latach otrzymała klasę A co oznacza, że nie odnotowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego.

W latach podlegających analizie nie osiągnięto poziomu celu długoterminowego dla ozonu. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

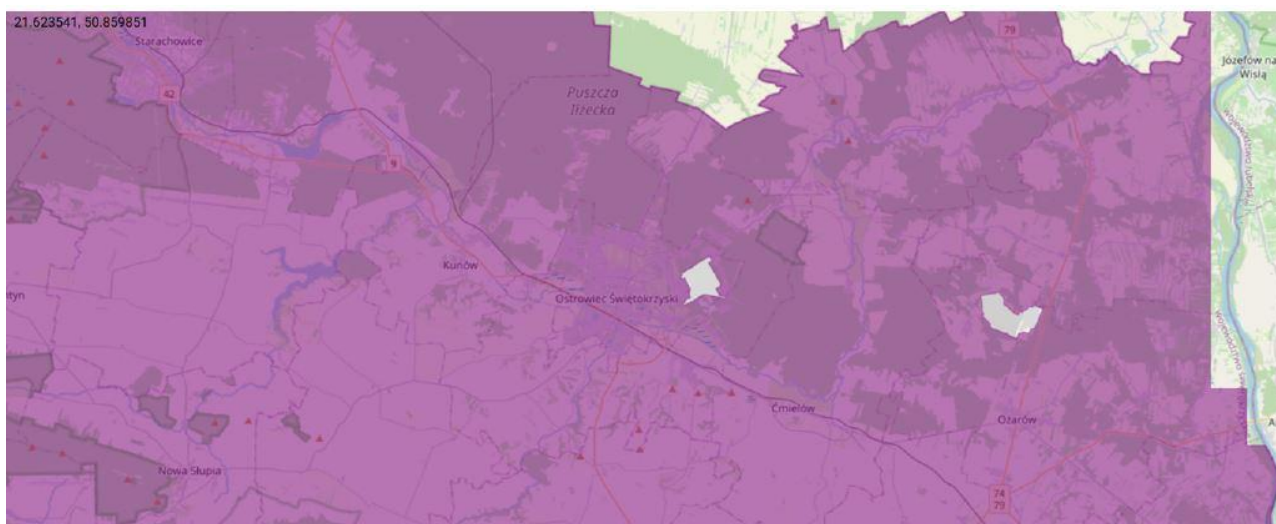
Tabela 9 Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej pod kątem ochrony roślin w latach 2022-2023.

Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
	SO ₂	NO _x	O ₃	
2022	A	A	A	D2 ¹
2023	A	A	A	D2 ¹

¹ - klasa strefy dla poziomu celu długoterminowego

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, <http://powietrze.gios.gov.pl/>

Rysunek 6 Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu (O3) w 2023 roku.

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Zaklasyfikowanie strefy świętokrzyskiej do klasy C skutkuje koniecznością sporządzenia programów ochrony powietrza, jeśli wcześniej nie powstały.

Obecnie dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski obowiązują następujące programy i plany ochrony powietrza:

- Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”, przyjęty przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwałą Nr LXIV/798/23 z dnia 25 września 2023 r. (Dz. Urz. Woj. 2023.3871),
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski obowiązujący dzięki Uchwale Nr XXXIII/71/2016 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 17 marca 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski”.

4.6.4 Odnawialne Źródła Energii

Według ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o *odnawialnych źródłach energii* (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 834 z późn. zm.), odnawialne źródła energii (OZE) to odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otoczenia, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego, biometanu, biopłynów oraz z wodoru odnawialnego.

Rozwój technologii i zwiększenie udziału energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii ogółem wynika z potrzeb ochrony środowiska oraz wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

W styczniu 2014 r. Komisja Europejska przedstawiła dokument określający nowe założenia polityki klimatycznej i energetycznej na lata 2020-2030 r. („Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Ramy polityki klimatycznej i energetycznej na lata 2020–2030” (COM (2014) 15)) wraz z towarzyszącą mu oceną skutków (impact assessment). Podstawowymi założeniami tego dokumentu są:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych o 40% do 2030 r., w porównaniu do wielkości emisji w roku bazowym 1990;
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych przynajmniej o 27% w bilansie energetycznym całej Unii Europejskiej do 2030 r.;
- utrzymanie poprawy efektywności energetycznej.

Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu (KPEiK) na lata 2021-2030, zatwierdzony przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 roku, skupia się na pięciu kluczowych obszarach:

- zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego,
- rozwijaniu wewnętrznego rynku energii,
- poprawie efektywności energetycznej,
- zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych
- wspieraniu badań, innowacji i konkurencyjności.

KPEiK zakłada zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 7% w sektorach poza ETS w stosunku do 2005 roku, zwiększenie udziału energii odnawialnej (OZE) do 21-23% w całkowitym zużyciu energii, przy czym 23% jest możliwe przy wsparciu unijnym. Cele obejmują również 14% udział OZE w transporcie, roczny wzrost OZE w ciepłownictwie o 1,1% oraz podniesienie efektywności energetycznej o 23% i redukcję udziału węgla w produkcji energii do 56-60%.

Polityka energetyczna Polski do 2040 roku (PEP2040) została zatwierdzona przez Radę Ministrów 2 lutego 2021 roku, stanowiąc kluczowy dokument strategiczny dla sektora paliwowo-energetycznego w Polsce. PEP2040 przedstawia wizję transformacji energetycznej kraju, kładąc nacisk na dążenie do gospodarki niskoemisyjnej, rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE), poprawę efektywności energetycznej oraz jakości powietrza. W ramach PEP2040, Polska planuje do 2040 roku znaczący rozwój źródeł zeroemisyjnych, które mają stanowić ponad połowę mocy zainstalowanych w kraju. Szczególną rolę odegrają

tu morska energetyka wiatrowa oraz pierwsza elektrownia jądrowa, które mają być nowymi strategicznymi obszarami przemysłu w Polsce. Oprócz wielkoskalowej energetyki, przewiduje się rozwój energetyki rozproszonej i obywatelskiej, opartej na lokalnym kapitale. PEP2040 zakłada również zwiększenie wykorzystania OZE w produkcji ciepła i paliw alternatywnych w transporcie, w tym poprzez rozwój elektromobilności i wodoromobilności.

W latach 2022 – 2023 Gmina Ostrowiec Świętokrzyski realizowała program „*Systemowe rozwiązania w zakresie ograniczenia zużycia energii elektrycznej i emisji CO₂ na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego – etap 1 – budowa OZE*”.

Program finansowany był z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 13 454 800,14 zł, zaś wartość dofinansowania wyniosła 11 970 000,00 zł.

Inwestycja polegała na montażu 30 kompletów instalacji paneli fotowoltaicznych o zróżnicowanej mocy od 33 do 300 kWp. Panele montowano na lub wokół budynków użyteczności publicznej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, tj. m.in. w placówkach oświatowych, instytucjach kultury i ośrodkach sportowych znajdujących się na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

Montaż pozwoli na znaczną redukcję zużycia energii elektrycznej, będąc kontynuacją działań podejmowanych przez Gminę, w celu ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery.

Program zrealizowano w systemie zaprojektuj i wybuduj. Przed montażem dla budynków sporządzona została ekspertyza techniczna pod kątem możliwości i sposobu montażu instalacji.

4.7 Zagrożenie hałasem

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54, z późn. zm.) hałasem nazywamy dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Dyrektywa 2002/49/WE⁵ pojęcie hałasu traktuje szerzej: hałas w środowisku to niepożądane lub szkodliwe dźwięki powodowane przez działalność człowieka na wolnym powietrzu, w tym hałas emitowany przez środki transportu, ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy, oraz hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej.⁶

Hałas uważany jest za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko. W związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stanowi on dużą uciążliwość dla człowieka. Może powodować częściową lub całkowitą utratę słuchu. Ponadto bywa przyczyną nadciśnienia, zaburzeń nerwowych, zaburzeń w układzie kostno-naczyniowym, wywołuje zmęczenie, złe samopoczucie, utrudnia wypoczynek.

Na podstawie ww. definicji Dyrektywy 2002/49/WE hałas środowiskowy można podzielić wg źródła powstawania na:

- komunikacyjny - generowany przez ruch drogowy, kolejowy i lotniczy;
- przemysłowy - generowany przez zakłady przemysłowe lub poszczególne maszyny i urządzenia zlokalizowane na ich terenie.

4.7.1 Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny jest hałasem typu liniowego. Ze względu na obszar oddziaływania oraz liczbę ludności narażonej na jego oddziaływanie, ruch drogowy jest jednym z najbardziej uciążliwych źródeł hałasu komunikacyjnego w środowisku. Obserwowany wzrost liczby pojazdów i wzmożony ruch tranzytowy powodują ciągły wzrost poziomu hałasu w środowisku.

Dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska ma hałas komunikacyjny. Poziomy dźwięków, których źródłem są środki komunikacji drogowej i kolejowej, wynoszą od 75 do 95 dB. W podziale na poszczególne rodzaje pojazdów przedstawiają się następująco:

- pojazdy jednośladowe 79–87 dB;
- samochody ciężarowe 83–93 dB;
- autobusy i ciągniki 85–92 dB;
- samochody osobowe 75–84 dB;
- maszyny drogowe i budowlane 75–85 dB;
- wozy oczyszczania miasta 77–95 dB.

⁵ Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. *odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku* (Dz. U. UE. L. z 2002 r. Nr 189, str. 12 z późn. zm.).

⁶ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, <http://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-halasu>.

Głównym źródłem hałasu na obszarze gminy jest ruch samochodowy, zwłaszcza ruch na drodze krajowej nr 9 relacji Radom - Iłża - Ostrowiec Świętokrzyski Opatów. Odcinek tej drogi przebiegający przez teren gminy powoduje istotne pogorszenie klimatu akustycznego w obrębie zabudowy ulic Opatowskiej, Sandomierskiej, Zagłoby.

Przez obszar gminy przebiegają również drogi wojewódzkie o mniejszym natężeniu ruchu i mniejszej uciążliwości, tj:

- droga nr 751 – ul. Traugutta;
- droga nr 754 – ulice: Al. 3 Maja (od drogi nr 9 do Okólnej), Okólna, Denkowska, Radwana, Bałtowska;
- droga nr 755 – ul. Zygmuntówka.

Obecnie oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla terenów:

- miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, głównych dróg, głównych linii kolejowych, głównych lotnisk – na podstawie strategicznych map hałasu lub wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N , z uwzględnieniem w szczególności danych demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu;
- innych niż powyżej – na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N lub innych metod oceny poziomu hałasu.

Strategiczne mapy hałasu są sporządzane przez zarządzających głównymi drogami, głównymi liniami kolejowymi lub głównymi lotniskami oraz prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, w oparciu o dane dotyczące poprzedniego roku kalendarzowego oraz są niezwłocznie zamieszczane na ich stronach internetowych.

W 2020 roku Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach wykonał pomiary hałasu pochodzącego od drogi wojewódzkiej DW 754 na odcinku Ostrowiec–Bałtów–Czekarzewice – gr. woj. świętokrzyskiego w 12 punktach pomiarowych. Badania wykazały przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu w Ostrowcu Świętokrzyskim i Czekarzewicach – w pięciu punktach pomiarowych w porze dnia oraz w siedmiu w porze nocy. Przekroczenia mieściły się w zakresie 0-5 dB.

Swoistą informację o stanie klimatu akustycznego stanowi Generalny Pomiar Ruchu (GRP). Wykonywany jest on na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad na istniejącej sieci dróg krajowych i wojewódzkich, z wyjątkiem tych odcinków dróg, które znajdują się w miastach na prawach powiatu i w związku z tym nie są administrowane przez GDDKiA. Pomiary przeprowadzono w 2 289 punktach pomiarowych na sieci dróg krajowych o długości 18 256 km, natomiast pomiar dla dróg wojewódzkich objął sieć dróg o długości 27 678 km, na których zlokalizowane były 3 111 punkty pomiarowe.

W ramach GPR analizowano odcinki dróg wojewódzkich nr 751 (odcinek OSTROWIEC ŚW. /PRZEJŚCIE: GR. MIASTA – DK9) oraz 754 (OSTROWIEC ŚW. /PRZEJŚCIE). Na analizowanych odcinkach łącznie obciążenie pojazdami silnikowymi wynosiło 22 161 poj./dobę. Obciążenie pojazdami silnikowymi dla ruchu dziennego wynosiło 17 560 poj./12 godz., dla ruchu wieczornego 3 104 poj./4 godz., natomiast dla ruchu nocnego 1 497 poj./8 godz.

Wyniki GPR 2020/2021 przedstawiono w Strategicznej Mapie Hałasu dla dróg wojewódzkich w województwie świętokrzyskim o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, opracowanej w 2022 roku. Zgodnie z SMH2022 na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski powierzchnia w zasięgu oddziaływania akustycznego wynosiła 46 km².

W okolicach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski zlokalizowano cztery punkty pomiarowe na drodze krajowej oraz pięć punktów na drogach wojewódzkich, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 10 Dane punktów pomiarowych oraz wyniki GPR na odcinkach drogi krajowej oraz dróg wojewódzkich znajdującej na terenie miasta Ostrowiec Świętokrzyski podczas GPR w latach 2020 - 2021 r.

Numer punktu pomiarowego	Numer drogi	Opis odcinka				SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
							Motocykle	Sam. osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
		bez przycz	z przycz.										
		pocz.	końc.	Długość (km)	Nazwa					poj./dobę	poj./dobę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
21506	9	64,390	69,196	4,806	BOKSYCKA / UL. SIENKIEWICZA / - OSTROWIEC ŚW. / AL. 3 MAJA (DW754)	8905	47	6285	920	353	1258	33	9
21513	9	69,196	69,713	0,517	OSTROWIEC ŚW. / PRZEJŚCIE 1: AL. 3 MAJA (DW754) - UL. TRAUGUTTA (DW751)	22081	133	19265	1291	272	867	244	9
21514	9	69,713	70,765	1,052	OSTROWIEC ŚW. / PRZEJŚCIE 2: UL. TRAUGUTTA (DW751) - UL. ZYGMUNTÓWKA (DW755)	13739	82	11361	1140	188	849	110	9
21401	9	70,765	85,641	14,876	OSTROWIEC ŚW. / UL. ZYGMUNTÓWKA (DW755) / - OPATÓW / UL. LEGIONÓW (DK74)	8387	42	6175	870	169	1074	38	19
26022	751	30,100	54,000	23,900	NOWA SŁUPIA / (DW756) / - OSTROWIEC ŚW.	5137	45	4145	496	117	280	35	19

Numer punktu pomiarowego	Numer drogi	Opis odcinka				SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
							Motocykle	Sam. osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
		bez przycz	z przycz.										
		Pikietaż		Długość (km)	Nazwa					poj./dobę	poj./dobę		
pocz.	końc.	poj./dobę	poj./dobę			poj./dobę	poj./dobę	poj./dobę	poj./dobę	poj./dobę			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
26023	751	54,000	54,836	0,836	OSTROWIEC ŚW. / PRZEJŚCIE: UL. SZYMAŃSKEIGO (GR. MIASTA) - UL. SANDOMIERSKA (DK9)	11000	121	9604	752	103	245	158	17
26027	754	0,000	5,340	5,340	OSTROWIEC ŚW. / PRZEJŚCIE	11161	81	10326	519	51	34	145	5
26028	754	5,340	15,867	10,527	OSTROWIEC ŚW. - BAŁTÓW	3183	74	2604	228	42	177	35	23
26031	755	0,000	1,160	1,160	OSTROWIEC ŚW. / PRZEJŚCIE: DK9 - GR. MIASTA	5941	100	4610	449	117	570	81	14
26032	755	1,160	20,060	18,900	OSTROWIEC ŚW. - OŻARÓW / DK79	1873	18	1281	195	72	303	2	2

Źródło: Generalny Pomiar ruchu, GDDKiA 2020/2021 (<https://www.gddkia.gov.pl>)

Na klimat akustyczny wpływa również hałas kolejowy. Przez miasto przebiega linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska - Dębica, wykorzystywana dla transportu pasażerskiego i towarowego. Jednakże ze względu na niewielkie natężenie ruchu kolejowego hałas ma charakter krótkotrwały i nie jest uciążliwy. Stacje i linie elektroenergetyczne mogą być także źródłem hałasu uciążliwego dla otoczenia.

4.7.2 Hałas przemysłowy

Uciążliwość hałasu przemysłowego zależy od ilości źródeł powstawania, czasu pracy tych urządzeń / zakładów, stopnia wytłumienia oraz wartości normatywnej dopuszczalnego poziomu hałasu na danym terenie. Na hałas przemysłowy składają się wszelkie źródła dźwięku znajdujące się na terenie zakładu.

Rozróżniamy:

- hałas punktowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków, są to np. wentylatory, sprężarki i inne urządzenia umieszczone na otwartej przestrzeni;
- hałas wtórny - źródła hałasu znajdują się wewnątrz budynków (np. produkcyjnych), gdzie hałas emitowany przez maszyny i urządzenia dostaje się do środowiska przez ściany, strop, drzwi i okna;
- hałas dodatkowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków i są spowodowane przez obsługę transportową zakładów (transport kołowy) oraz prace dorywcze wykonywane poza budynkami zakładów (np. remonty).

Do ważniejszych zakładów przemysłowych, które emitują hałas przemysłowy na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski należą:

- CELSA „Huta Ostrowiec” Sp. z o.o., ul. Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski;
- HARSCO METALS Polska Sp. z o.o., ul. Piłsudskiego 82, 42-400 Zawiercie, Zakład 51 – Oddział w Ostrowcu Świętokrzyski, ul. Samsonowicza 2;
- Miejska Energetyka Ciepła, ul. Sienkiewicza 91, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski;
- Centrum Wypału Wapna Częstocice Sp. z o.o., 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Świętokrzyska 27;
- TABEX-OZMO Sp. z o.o. ul. Sandomierska 112, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski.

4.8 Pola elektromagnetyczne

Na pojęcie pola elektromagnetycznego, zgodnie ze ustawą *Prawo ochrony środowiska*, składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego mającego negatywny wpływ na środowisko są m.in. linie przesyłowe energii elektrycznej, stacje elektroenergetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, stacje telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, niektóre urządzenia przemysłowe. Stacje i linie elektroenergetyczne mogą być także źródłem hałasu uciążliwego dla otoczenia.

Stacje telefonii komórkowej są obecnie najbardziej rozpowszechnionym rodzajem obiektów radiokomunikacyjnych. W otoczeniu typowych stacji bazowych telefonii komórkowych pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i na wysokości ich zainstalowania. Ze względu na powszechność używania przez mieszkańców telefonów komórkowych, ważnym zagadnieniem jest zapewnienie prawidłowych parametrów ich funkcjonowania (wyeliminowanie problemów z „zasięgiem” poszczególnych sieci). Należy zwrócić uwagę na taką lokalizację infrastruktury telekomunikacyjnej (przede wszystkim stacji bazowych), by minimalizować jej wpływ na estetykę i harmonię krajobrazu. Liczbę stacji bazowych należy ograniczać do absolutnego minimum niezbędnego dla zachowania prawidłowych parametrów, a urządzenia różnych operatorów powinny być lokowane na tych samych masztach.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku.

Obecnie obowiązujący minimalny poziom dopuszczalny, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448), wynosi dla częstotliwości objętych monitoringiem (tj. co najmniej 3 MHz–3 GHz) wynoszą od 28 V/m do 61 V/m.

Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym rozporządzeniem.

Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego.

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,

- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

W badaniach prowadzonych w latach 2022-2023 nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

**Tabela 11 Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych
na terenie Gminy w latach 2022-2023.**

L.p.	Punkt kontrolny	Wynik pomiaru [V/m]	
		2022	2023
1.	Ostrowiec Świętokrzyski, Ludwików	-	-
2.	Ostrowiec Świętokrzyski, Denków	-	-
3.	Ostrowiec Świętokrzyski, Henryków	-	-
4.	Ostrowiec Świętokrzyski, Kolonia Robotnicza	-	-
5.	Ostrowiec Świętokrzyski, Park Miejski	-	-
6.	Ostrowiec Świętokrzyski, Gutwin	-	-
7.	Ostrowiec Świętokrzyski, Park Częstocice	-	-
8.	Ostrowiec Świętokrzyski, Os. Złota Jesień	-	-
9.	Ostrowiec Świętokrzyski, Os. Rosochy	-	-
10.	Ostrowiec Świętokrzyski, Os. Sienkiewiczowskie	-	-
11.	Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Mikołaja Reja	-	1,05
12.	Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Hłzecka/Jasińskiego	-	1,04
13.	Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Graniczna	2,06	-

Źródło: Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych WIOŚ, GIOŚ

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Inspekcję Ochrony Środowiska uzyskanymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska:

- Pomiar pól elektromagnetycznych prowadzonego w roku 2022 przeprowadzono w Ostrowcu Świętokrzyskim przy ulicy Granicznej w dniu 3 czerwca. Wynik półgodzinnego pomiaru wyniósł 2,06 V/m, zaś niepewność pomiaru wyniosła 0,86 V/m.
- W roku 2023 pomiary przeprowadzono w dniu 2 czerwca w Ostrowcu Świętokrzyskim przy ulicy Mikołaja Reja, gdzie wynik półgodzinnego pomiaru wyniósł 1,05 V/m, a niepewność pomiaru 0,4 V/m oraz przy ulicach Hłzecka / Jasińskiego, gdzie wynik wyniósł 1,04 V/m, zaś niepewność pomiaru to 0,39 V/m.

Tabela 12 Instalacje wytwarzające promieniowanie elektromagnetyczne zarejestrowane zlokalizowane na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

L.p.	Prowadzący instalacje	Nazwa instalacji	Adres instalacji
1.	P4 Sp. Z o.o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	OSTYT00_9	ul. Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Św.
2.	P4 Sp. Z o.o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	OSC3303_C	os. Stawki 10, 27-400 Ostrowiec Św.
3.	POLKOMTEL S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT 12569 "OSTR KUŹNIA"	ul. Mickiewicza 20, 27-400 Ostrowiec Św.
4.	IT POLPAGER ul. Pawia 55, 01-039 Warszawa	KIE11510 OSTROWIEC ŚW. 3 MAJA	ul. 3 Maja 13, 27-400 Ostrowiec Św.
5.	Orange Polska S.A., Aleje Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	5268 OSTROWIEC	ul. Waryńskiego 127, 27-400 Ostrowiec Św.
6.	IT POLPAGER, ul. Pawia 55, 01-039 Warszawa	KIE11510 OSTROWIEC ŚW. 3 MAJA	ul. 3 Maja 13, 27-400 Ostrowiec Św.
7.	Marek Kwiecień ul. Bławatna 9/2, 27-400 Ostrowiec Św.	Instalacja anteny krótkofalowej i ultrakrótkofalowej	ul. Bławatna 9/2, 27-400 Ostrowiec Św.
8.	Polska Telefonia Cyfrowa Sp. Z o.o. Al. Jerozolimskie 181, 02-222 Warszawa	55337 OSTROWIEC OGRODY	os. Stawki 10, 27-400 Ostrowiec Św.
9.	T-Mobile S.A. u. Marynarska 12, 02-674 Warszawa	55331 OSTROWIEC CENTRUM	ul. Okólna 19, 27-400 Ostrowiec Św.
10.	T-Mobile S.A. u. Marynarska 12, 02-674 Warszawa	55338 OSTROWIEC KOLONIA	ul. Piaski 3, 27-400 Ostrowiec Św.
11.	02-674 Warszawa, T-Mobile S.A., u. Marynarska 12 02-674 Warszawa	55123 OSTROWIEC HUTA	ul. Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Św.
12.	P4 Sp. Z o.o., ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	OSC3301_A	Al. 3 Maja 13, 27-400 Ostrowiec Św.
13.	P4 Sp. Z o.o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	OSC3302_C	ul. Piaski 3, 27-400 Ostrowiec Św.
14.	T-Mobile S.A. 02-674 Warszawa	55313 (22313N!) KKI_ OSTROWISW_LESNYII	ul. Mikołaja Kopernika 53, 27-400 Ostrowiec Św.
15.	Polkomtel Infrastruktura Sp. z o.o. ul. Konstruktorska 4, 02-673 Warszawa	BT12579_OSTR_KILIŃSKIEGO	ul. Kilińskiego 49L, 27-400 Ostrowiec Św.
16.	Netia S.A. ul. Poleczki 13, 02-822 Warszawa	OSTYM00009	ul. Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Św.
17.	Towerlink Poland Sp. z o.o. ul. Konstruktorska 4, 02-673 Warszawa	Stacja Bazowa BT12569 OSTR_KUŹNIA	ul. Mickiewicza 20, 27-400 Ostrowiec Św.
18.	Orange Polska S.A., Aleje Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	5301 OSTROWIEC DENKÓW	ul. Samsonowicza 40, 27-400 Ostrowiec Św.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

L.p.	Prowadzący instalacje	Nazwa instalacji	Adres instalacji
19.	Orange Polska S.A., Aleje Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	5558 OSTROWIEC HUTA, 5537 OSTROWIEC_HUTA (27118_KKI_OSTROWIEC_HUTA), 5899 (27118N!) OSTROIEC_HUTA (KKI_OSTROWIEC_HUTA)	ul. Świętokrzyska 22, 27-400 Ostrowiec Św.
20.	Orange Polska S.A., Aleje Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	5371 OSTROWIEC CENTRUM	ul. Polna 3, 27-400 Ostrowiec Św.
21.	Orange Polska S.A., Aleje Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	2738 27121_KKI_OSTROWIEC_GROMADA)	Al. 3 Maja 13, 27-400 Ostrowiec Św.
22.	Towerlink Poland Sp. z o.o. ul. Marcina Kasprzaka 4, 21-211 Warszawa	BT1572, OSTR BAŁTOWSKA”	ul. Przemysłowa 428b 27-400 Ostrowiec Św.
23.	POLKOMTEL Sp z o.o. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT12577 OSTR_PATRONACKIE	ul. Polna 3, 27-400 Ostrowiec Św.
24.	POLKOMTEL Sp z o.o. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT 12583 OSTR_CUKROWNIA	ul. Świętokrzyska 22, 27-400 Ostrowiec Św.
25.	P4 Sp. Z o.o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	OSC3307_A	dz. 70/7 (obr. 18, ark. 4), ul. Bałtowska 27-400 Ostrowiec Św.
26.	T-Mobile S.A. ul. Marynarska 12, 02-674 Warszawa	55440 OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	dz. 70/7 (obr. 18, ark. 4), ul. Bałtowska 27-400 Ostrowiec Św.
27.	Towerlink Poland Sp. z o.o. ul. Marcina Kasprzaka 4, 21-211 Warszawa	BT_12537_OSTROWIEC_SWT_WEST	ul. Piaski 3, 27-400 Ostrowiec Św.
28.	EmiTel Sp. Z o.o. ul. Kamienna 21, 31-403 Kraków	Ostrowiec-Sw_OM01-01_NEC_P	ul. Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Św.
29.	PGE Dystrybucja S.A. ul. Garbarska 21A, 20-340 Lublin	Linia 110 kV Ostrowiec- Cementownia 1	-
30.	PGE Dystrybucja S.A. ul. Garbarska 21A, 20-340 Lublin	Linia 110 kV Ostrowiec- Cementownia 2	-
31.	PGE Dystrybucja S.A. ul. Garbarska 21A, 20-340 Lublin	Linia 110 kV Sandomierz- Ostrowiec	-
32.	P4 Sp. z o.o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	OSC3312_A	ul. Polna 3, 27-400 Ostrowiec Św.
33.	P4 Sp. z o.o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	OSC3308_A	ul. Świętokrzyska 22, 27-400 Ostrowiec Św.
34.	POLKOMTEL Sp z o.o. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT 12568 OSTR_WARYŃSKIEGO	ul. Kopernika 53, 27-400 Ostrowiec Św.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

L.p.	Prowadzący instalacje	Nazwa instalacji	Adres instalacji
35.	Orange Polska S.A., Aleje Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	1924 (27122N!) OSTROWIEC (KKI_OSTROWIEC_SWIETOKRZYSKI)	ul. Jana Pawła II 55, 27-400 Ostrowiec Św.
36.	Aero 2 Sp. z o.o. al. Stanów Zjednoczonych 61a, 04-048 Warszawa	BT 12569 OSTROWIEC WARYŃSKIEGO	ul. Kopernika 53, 27-400 Ostrowiec Św.
37.	EmiTel Sp. Z o.o. ul. Kamienna 21, 31-403 Kraków	OM Ostrowiec Świętokrzyski	Al. 3 Maja 9, 27-400 Ostrowiec Św.
38.	POLKOMTEL Sp z o.o. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	12191 OSTROWIEC WIEŻA	ul. Samsonowicza 40, 27-400 Ostrowiec Św.
39.	POLKOMTEL Sp z o.o. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	12185 OSTROWIEC ŚWT CENTRUM	Al. 3 Maja 13, dz. 22/4, 27-400 Ostrowiec Św.
40.	T-Mobile S.A. ul. Marynarska 12 02-674 Warszawa	54735 OSTROWIEC SWIETOKRZYSKI	ul. Spacerowa 15, 27-400 Ostrowiec Św.
41.	P4 Sp. Z o.o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	OSC3316_A	ul. Siennieńska 248, 27-400 Ostrowiec Św.
42.	P4 Sp. Z o.o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	OSC3317_B	dz. Nr 72/3, 63/5 obr. 29, ark. 3, 27-400 Ostrowiec Św.
43.	EmiTel Sp. Z o.o. ul. Kamienna 21, 31-403 Kraków	OM Ostrowiec Świętokrzyski ul. Boernera 1	ul. Boernera 1, 27-400 Ostrowiec Św.
44.	Orange Polska S.A., Aleje Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	OSTROWIEC GUTWIN 27648N! KKI_OSTOWI_SW_ORLA	ul. Orla, 27-400 Ostrowiec Św. Dz. 8/73
45.	PSN Infrastruktura Sp. z o.o., ul. Migdałowa 4, 02-796 Warszawa	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI- MEC	ul. Sienkiewicza 91, 27-400 Ostrowiec Św.
46.	P4 Sp. z o.o., ul. Wynalazek 1, 02-677 Warszawa	OSC3313_D	dz. nr ew. 2/3, 2/4, 2/5, 2/6 (obr. 37, ark. 1) w Ostrowcu Św.
47.	P4 Sp. z o.o., ul. Wynalazek 1, 02-677 Warszawa	OSC3304_D	dz. nr ew. 3/2 (obr. 4, ark. 1) ul. Graniczna w Ostrowcu Św.
48.	P4 Sp. z o.o., ul. Wynalazek 1, 02-677 Warszawa	OSC3314D	dz. nr ew. 67/2 (obr. 15, ark. 4) Al. Jana Pawła II 55 Ostrowiec Św.
49.	Transmisja Łukasz Studencki ul. Betleja 11, 35-303 Rzeszów	Stacja Nadawcza UKF	ul. Jana Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Św.
50.	P4 Sp. z o.o., ul. Wynalazek 1, 02-677 Warszawa	OSC8001A	ul. Mickiewicza 30, 27-400 Ostrowiec Św.
51.	Towerlink Poland Sp. z o.o., ul. Marcina Kasprzaka 4, 01-211 Warszawa	BT12571 OSTR_STAWKI	os. Ogrody 4, 27-400 Ostrowiec Św.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

L.p.	Prowadzący instalacje	Nazwa instalacji	Adres instalacji
52.	P4 Sp. z o.o., ul. Wynalazek 1, 02-677 Warszawa	OSC0003A	ul. Wardyńskiego 17, dz. nr ew. 3/4 (obr. 36, ark. 2) gmina Ostrowiec Św.
53.	Orange Polska S.A., Aleje Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	27424 (27424N!) OSTROWIEC_KAMIENNA (KKI_OSTROWISW_KILINSKIEGO)	dz. nr ew. 8/3 (obr. 49, ark. 3), gmina Ostrowiec Św.
54.	Orange Polska S.A., Aleje Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	27410(27410N!) OSTROWIEC_GULINSKIEGO (KKI_OSTROWISW_HEDY)	ul. Antoniego Hedy ps. "Szary" 4, 27-400 Ostrowiec Św.
55.	P4 Sp. z o.o., ul. Wynalazek 1, 02-677 Warszawa	OSC3320B	dz. nr ew. 3 (obr. 48, ark. 5), gmina Ostrowiec Św.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim.

4.9 Zasoby i jakość wód

Ilość i jakość wód należą do podstawowych czynników kształtujących zasoby przyrodnicze i warunki życia człowieka. Ich ilość ma charakter dynamiczny, wynikający z wielkości opadów, odpływu powierzchniowego i podziemnego oraz parowania. Elementy te decydują o zmianach retencji wód w bilansie wodnym.

Pierwotnie, wielkość zasobów wodnych uzależniona była wyłącznie od czynników naturalnych, w tym klimatycznych, geologicznych i rzeźby terenu. Obecnie, na zasoby ilościowe wód znacząco wpływa działalność człowieka, m.in. poprzez pobory wód do celów komunalnych i gospodarczych, sztuczną retencję, modyfikowanie odpływów, zmiany szaty roślinnej, a także poprzez oddziaływanie na klimat.

Działalność człowieka ma też decydujący wpływ na jakość wód, w szczególności na skład chemiczny wód powierzchniowych. Głównymi czynnikami sprawczymi punktowych źródeł zanieczyszczeń są przemysł, gospodarka komunalna, oczyszczalnie ścieków i składowiska odpadów oraz rolnictwo. Duże znaczenie mają również obszarowe źródła zanieczyszczeń jak np. rolnictwo czy ścieki pochodzące od ludności niekorzystającej z systemu kanalizacji sanitarnej. Działalność człowieka istotnie przyczynia się do kształtowania stosunków wodnych, zapewnienia możliwości gospodarczego wykorzystywania zasobów, ograniczania zagrożeń powodziowych i łagodzenia skutków suszy.

W celu prawidłowego gospodarowania wodami tworzy się Plany gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza. Miasto Ostrowiec Świętokrzyski leży na obszarze dorzecza Wisły. Obowiązujący obecnie *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* został przyjęty w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 295).

4.9.1 Wody podziemne

Ze względu na ochronę największych zasobów wód podziemnych wyznaczone zostały Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), gromadzące strategiczne zasoby kraju. Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski występuje zbiornik typu szczelinowo-krasowego Wierzbica-Ostrowiec (GZWP nr 420), będący zbiornikiem o randzie głównej. Zbiornik znajduje się częściowo także na terenie województwa mazowieckiego.

Na obszarze GZWP nr 420 występują dwa piętra wodonośne: czwartorzędowe, ograniczone przeważnie do dolin rzecznych oraz mezozoiczne stanowiące zasadniczy poziom zbiornikowy GZWP nr 420. Stan jakościowy wód podziemnych na obszarze całego zbiornika jest bardzo dobry i dobry, dominują wody zaliczone do I II klasy. Stężenia głównych składników fizyczno-chemicznych wód podziemnych ogólnie mieszczą się w granicach stężeń dla wód do picia. W niektórych ujęciach (Bałtów, Mirówek, Wólka Modrzejowa) woda surowa jest zatłaczana bezpośrednio do sieci bez uzdatniania ze względu na bardzo dobry stan.

Oddziaływanie na jakość wody istniejących ognisk zanieczyszczeń ma wymiar lokalny i nie zaznacza się w skali regionalnej. Nie stwierdzono zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami pochodzenia rolniczego. Jednakże obszary zabudowy wiejskiej mogą stanowić zagrożenie dla wód podziemnych związkami azotu, szczególnie na terenach wsi objętych wodociągiem grupowym bez

kanalizacji. Na obszarze GZWP nr 420 dominują lasy oraz tereny wykorzystane rolniczo (ponad 90% powierzchni). Tereny zurbanizowane są związane z większymi miejscowościami, miastami i ich przedmieściami (m. in. Ostrowiec Świętokrzyski, Ożarów, Ćmielów, Sienno i Iłża).

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną dla mieszkańców Gminy Ostrowiec Świętokrzyskiego jest ujęcie wód podziemnych „Kąty Denkowskie”. Ujęcie to zlokalizowane jest w obrębie GZWP nr 420 Wierzbica – Ostrowiec Świętokrzyski. Składa się ono z 8 studni głębinowych, dwóch zbiorników buforowych o pojemności 500 m³ oraz dwóch zbiorników wyrównawczych o pojemności 1000 m³. Wszystkie studnie ujęcia „Kąty Denkowskie” znajdują się na terenie Gminy Bodzechów (obr.22 Sudół), natomiast obiekty technologiczne zlokalizowane są na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski (dz. nr 27.1-85).

Cały teren ujęcia wody położony jest na obszarze zalesionym, w dalszej odległości od zabudowań gospodarczych, ogrodzony i oznakowany tablicami zawierającymi informację o zakazie wstępu. Otwory studzienne zlokalizowane są w różnych odległościach i głębokościach 110÷150 m o ustabilizowanym poziomie wodonośnym 36÷38 m. Możliwości eksploatacyjne Ujęcie Wody „Kąty Denkowskie” określono na poziomie 1800-2000 m³/h. Korzystanie z zasobów wodnych odbywa się na podstawie ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 z późn. zm.) oraz z zapisami obowiązującego pozwolenia wodno-prawnego wydanego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie znak: WA.ZUZ.4.4210.417.2021.MM z dnia 01.03.2022 r.

Jakość wydobywanej wody jest bardzo dobra zarówno pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym i nie wymaga uzdatniania. Spełnia wszelkie wymagania jakie powinna posiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, ale niejednokrotnie znacznie przewyższa te warunki. Jakość wody jest na bieżąco monitorowana – wykonywane są badania kontrolne jakości wody przez laboratorium Akredytowane Laboratorium (AB 1190) należące do Spółki MWIK oraz przez Powiatową Stację Sanitarno Epidemiologiczną w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W skład Zakładu Ujęcie Wody „Kąty Denkowskie” wchodzi następujące obiekty:

- osiem studni głębinowych,
- dwa zbiorniki wyrównawcze o pojemności 500 m³ każdy,
- budynek dyspozytorski,
- pompownia wody,
- dwa zbiorniki do magazynowania wody o pojemności 1000 m³ każdy.

Od 1965 roku do 1977 roku mieszkańcy korzystali z ujęcia wody zlokalizowanego w rejonie Romanowa. Składało się z 6 studni ujmujących wodę infiltracyjną z rzeki Kamiennej oraz Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Sienkiewicza 91, a jego wydajność wynosiła 220 m³/h. Podczas kolejnych lat eksploatacji wydajność Ujęcia „Romanów” obniżała się, głównie ze względu na pogarszający się stan techniczny studni oraz jakość wody. Wobec powyższego podjęto decyzję o budowie obecnego Ujęcia Wody „Kąty Denkowskie” i w 1977 roku oddano do eksploatacji pierwsze 3 studnie głębinowe o łącznej wydajności 490 m³/h.

Tabela 13 Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Powierzchnia [km ²]	Proponowany obszar ochronny [km ²]	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³]
420	Wierzbica-Ostrowiec	jura górna, jura środkowa	krasowo-szczelinowy	659	653,30	76 263

Źródło: Informator PSH: Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017 r.

Zgodnie z obowiązującym podziałem (na 174 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)) teren Gminy Ostrowiec Świętokrzyski położony jest w granicach dwóch JCWPd, które należą do regionu wodnego Środkowej Wisły:

- JCWPd nr 102 o kodzie PLGW2000102,
- JCWPd nr 103 o kodzie PLGW2000103.

Obie jednolite części wód podziemnych charakteryzują się dobrym stanem ogólnym, na który składają się dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy. JCWPd są monitorowane oraz niezagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego. JCWPd nr 102 oraz 103 są przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. W poniższej tabeli przedstawione zostały wybrane parametry ww. jednolitych części wód podziemnych.

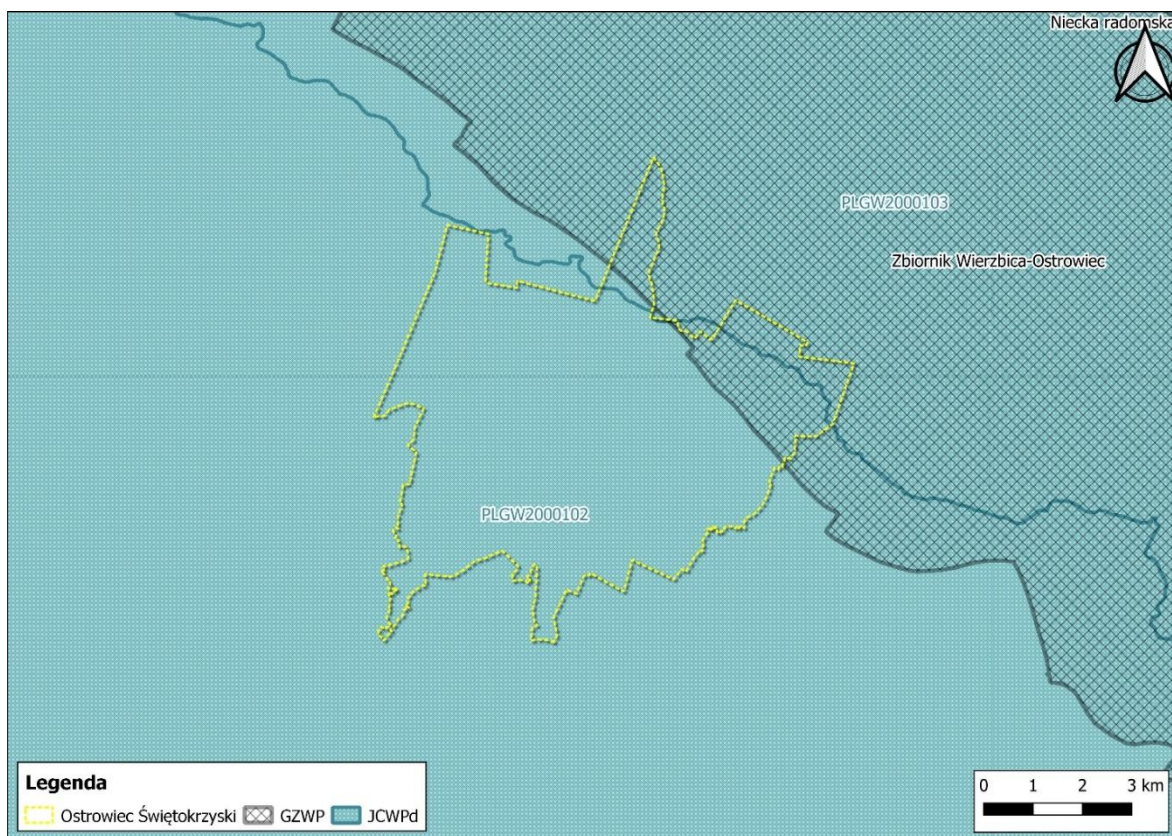
Tabela 14 Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski		
Numer JCWPd	102	103
Kod JCWPd	GW2000102	GW2000103
Powierzchnia JCWPd [km ²]	1 512,10	374,97
Czy jest monitorowana	TAK	TAK
Stan chemiczny	dobry	dobry
Stan ilościowy	dobry	dobry
Stam JCWPd	dobry	dobry
Zasoby dostępne do zagospodarowania [tys. m ³ /rok] (stan na 2018 rok)	51 078,47	21 630,63

Charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski		
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie JCWPd	NIE	chemiczna
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	niezagrożona	niezagrożona
Przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	TAK	TAK
Cele środowiskowe	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie kart aPGW (karty.apgw.gov.pl)

Rysunek 7 Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski względem JCWPd i GZWP.

Źródło: Opracowanie własne, dane aPGW, dane PIG

4.9.2 Wody powierzchniowe

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski położona jest w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni II rzędu rzeki Kamiennej, będącej lewobrzeżnym dopływem Wisły. Długość rzeki Kamiennej w granicach administracyjnych wynosi 6,965 km. Zlewnia ta charakteryzuje się asymetryczną siecią rzeczną.

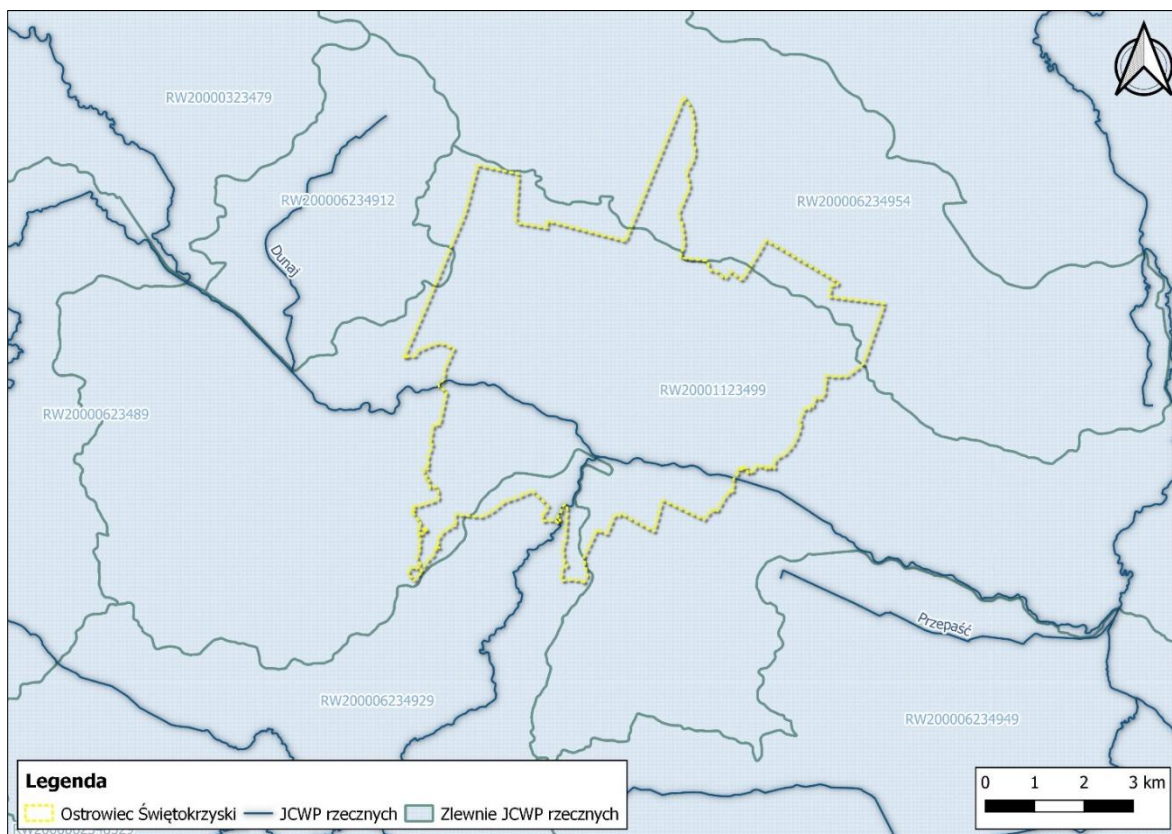
Z obszaru lewobrzeżnego, charakteryzującego się słabo rozwiniętą siecią rzeczną, rzeka Kamienna zasilana jest przez Strugę Denkowską odwadniającą południowe zbocze Przedgórze Iłżeckiego. Prawobrzeżna część zlewni rzeki Kamiennej ma dobrze rozwiniętą sieć rzeczną reprezentowaną przez rzekę Modłę i rzekę Kamionkę (Szewniankę).

Do układu wodnego należy zaliczyć również Kanał Młynówka i Rów Kancelerski płynące w dolinie rzeki Kamiennej, system rowów melioracyjnych, kanał hutniczy zasilający teren starej huty oraz kanał odprowadzający wody z oczyszczalni znajdującej się na terenie „CELSY” Huta Ostrowiec S.A.

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski leży na terenie następujących zlewni jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych:

- Stare koryto w Stokach Starych o kodzie RW200006234954;
- Kamienna od Świśliny do ujścia o kodzie RW20001123499;
- Dunaj o kodzie RW200006234912;
- Szewnianka o kodzie RW200006234929.

Rysunek 8 Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski względem JCWP.

Źródło: Opracowanie własne, dane aPGW

Tabela 15 Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Charakterystyka JCWP na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski				
Kod JCWP	RW20001123499	RW200006234954	RW200006234929	RW200006234912
Nazwa	Kamienna od Świśliny do ujścia	Stare koryto w Stokach Starych	Szewnianka	Dunaj
Typ JCWP	RzN - rzeka nizinna	RW_wap – potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	RW_wap – potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	RW_wap – potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	72,73	4,00	41,20	7,05
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	460,54	110,59	88,58	20,86
Status JCWP	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód
Czy być monitorowana w okresie 2016-2021	tak	nie	tak	nie
Czy jest monitorowana (ustalony ppk na okres 2022-2027)	tak	nie	tak	tak
Stan/potencjał ekologiczny	słaby	nie można dokonać oceny ze względu na brak badań	słaby	nie można dokonać oceny ze względu na brak badań
Wskaźnik determinujący stan/potencjał ekologiczny	nie dotyczy, fitobentos, makrofity, ichtiofauna	nie dotyczy	przewodność, fitobentos, makrobezkręgowce	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna
Stan chemiczny	poniżej dobrego	dobry	poniżej dobrego	dobry

Charakterystyka JCWP na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Kod JCWP	RW20001123499	RW200006234954	RW200006234929	RW200006234912
Wskaźnik determinujący stan chemiczny	benzo(a)piren, fluoranten; bromowane difenyloetery, heptachlor	nie dotyczy	benzo(a)piren, fluoranten; nie dotyczy	nie dotyczy
Stan ogólny	zły stan wód	brak danych	zły stan	brak danych
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona
Przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę, przeznaczoną do spożycia przez ludzi	nie	nie	nie	nie
Przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	tak	nie	nie	nie

Charakterystyka JCWP na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Kod JCWP	RW20001123499	RW200006234954	RW200006234929	RW200006234912
Cel środowiskowy	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	presje hydromorfologiczna: prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne
Obszar wrażliwy na eutrofizację	tak - cała zlewnia	tak - cała zlewnia	tak - cała zlewnia	tak - cała zlewnia
Presje determinujące stan wód w obrębie JCWP	presje hydromorfologiczne: budowie piętrzące; presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport,	presja hydromorfologiczna: prostowanie koryta - rzeki główne	presje troficzne: nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone);	presje hydromorfologiczne: prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty mostowe – rzeki główne

Charakterystyka JCWP na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Kod JCWP	RW20001123499	RW200006234954	RW200006234929	RW200006234912
	turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane)		presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone – rolnictwo	
Antropopresja w obrębie zlewni	presje hydromorfologiczne: budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne); presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane	presja hydromorfologiczna: prostowanie koryta	presje troficzne: nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone); presje chemiczne: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone – rolnictwo	presje hydromorfologiczne: prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty mostowe

Źródło: Opracowanie na podstawie kart aPGW (karty.apgw.gov.pl)

Na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się 9 zbiorników wodnych. Ich charakterystyka przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 16 Charakterystyka zbiorników wodnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Charakterystyka zbiorników wodnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski				
Nazwa zbiornika	Powierzchnia [ha]	Głębokość średnia [m]	Maksymalna objętość [m³]	Sposób zasilania
Zbiornik „Gutwin”	-	1,8	115 000	Zlewnia własna
Staw w Parku Miejskim im. M. J. Piłsudskiego	2,55	1,1	24 440	Kanał Młynówka w km 0+733
		0,9	1 080	Kanał Młynówka poprzez starorzecze w km 0+215
Staw przemysłowy Centrum Wypału Wapna Częstocice Sp. z o.o.	3,9	b.d.	-	Rzeka Kamienna poprzez kanał hutniczy
Staw Nr 1 (Hydroma)	b.d.	1,5	6 000	Rzeka Kamienna poprzez kanał hutniczy
Staw Nr 2 (Hydroma)	b.d.	1,5	6 000	Rzeka Kamienna poprzez kanał hutniczy
Staw hodowlany przy ul. Starokunowskiej	1,5	b.d.	b.d.	Kanał Młynówka
Zbiornik ppoż. przy ul. Tomaszów	0,25	b.d.	b.d.	Struga Denkowska
Staw przy ul. Opatowskiej	0,1	b.d.	b.d.	Zlewnia własna

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW w Warszawie

W roku 2022 badania monitoringowe JCWP PLRW200006234929 Szewnianka wykonane zostały w zakresie wskaźników chemicznych, klasyfikacja wykazała przekroczenia norm dla fluorantenu i benzo(a)pirenu. W roku 2023 badania monitoringowe obejmowały wskaźniki fizykochemiczne i chemiczne, klasyfikacja wykazała przekroczenia norm dla przewodności, fluorantenu i benzo(a)pirenu.

W roku 2022 badania monitoringowe JCWP PLRW20001123499 Kamienna od Świśliny do ujścia wykonane zostały w zakresie wskaźników chemicznych, klasyfikacja wykazała przekroczenia norm dla fluorantenu, benzo(a)pirenu i heptachloru. W roku 2023 badania monitoringowe obejmowały wskaźniki fizykochemiczne i chemiczne, klasyfikacja wykazała przekroczenia norm dla fluorantenu i benzo(a)pirenu.

Klasyfikacja wskaźników jakości wód powierzchniowych za rok 2022 i 2023 została wykonana na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1475).

4.9.3 Zagrożenie powodziowe

Powódź w rozumieniu art. 16 pkt. 42 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku *Prawo wodne* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.) to czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

W celu wdrożenia Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa) wymagane było przygotowania map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP). Mapy te zostały opracowane w ramach projektu Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB – Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu, na zlecenie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego⁷ i mapami ryzyka powodziowego obszar Gminy znajduje się:

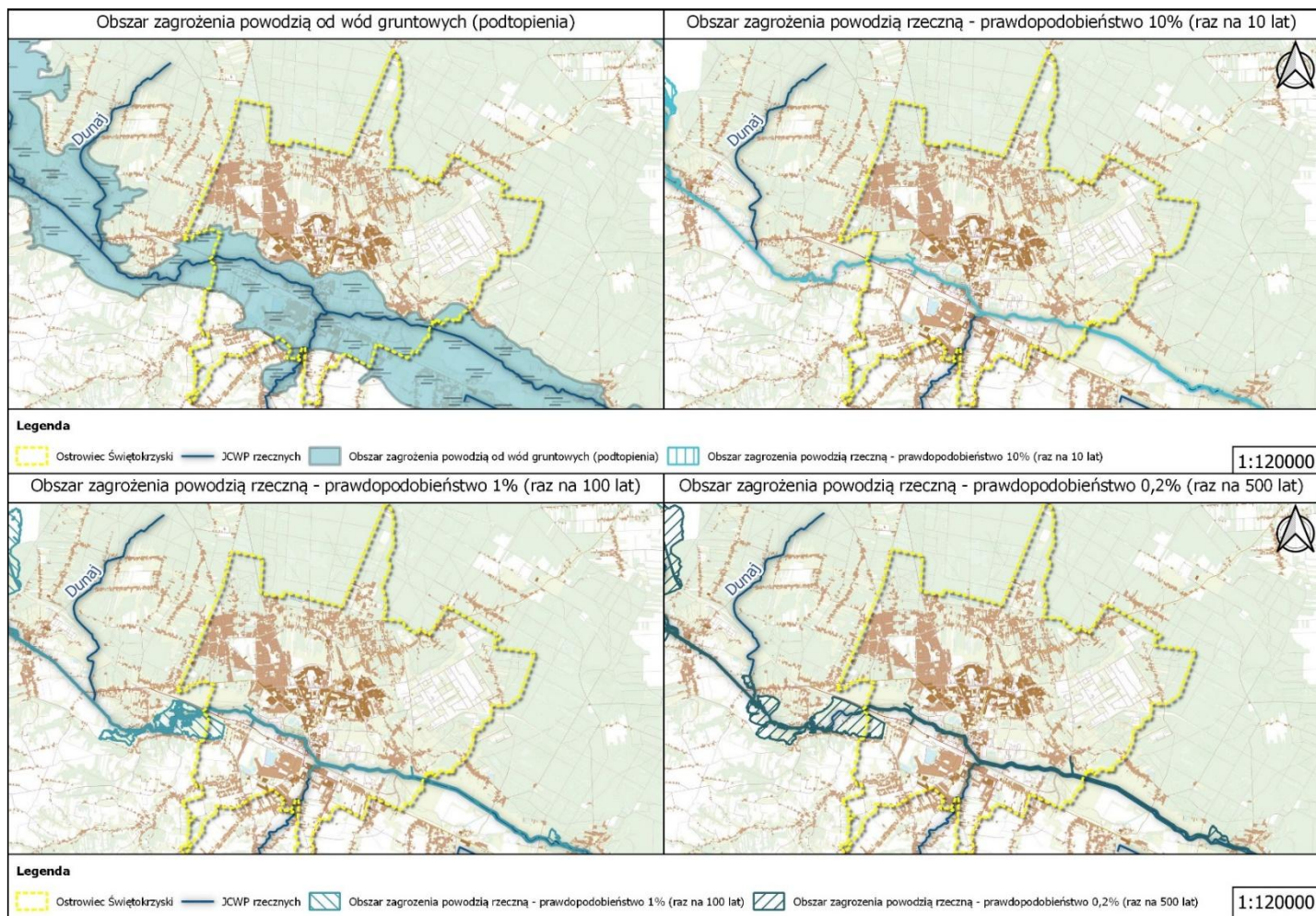
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 ust. 34 lit. a) ustawy *Prawo wodne*, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q = 1\%$);
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 ust. 34 lit. b) ustawy *Prawo wodne*, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q = 10\%$);
- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q = 0,2\%$);
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 ust. 34 lit. c) ustawy *Prawo wodne*, tj. obszarze między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym;
- częściowo na obszarze narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Rzeka Kamienna w przypadku wysokiego stanu wód może spowodować realne zagrożenie powodzi. Ze względu na to, iż Kamienna w granicach administracyjnych miasta jest w większości obwałowana, terenami najbardziej narażonymi są te zlokalizowane w okolicach rzeki Młynówki, Chmielowa, Świrzanek (zachód) oraz Wólki Bodzechowskiej na wschodzie. W zabezpieczeniu przeciwpowodziowym ogromną rolę odgrywa utrzymanie drożności koryt rzecznych, którą można poprawić poprzez likwidację odsypisk i namulisk,

⁷ <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>

wycinkę drzew rosnących w korytach rzek oraz remont zniszczonych elementów zabudowy regulacyjnej. Na poniższych rysunkach przedstawiono scenariusze zagrożenia powodzią na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Rysunek 9 Obszary zagrożenia powodzią na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

Źródło: Opracowanie własne, dane aPGW

W granicach administracyjnych Gminy Ostrowiec Świętokrzyski znajdują się wały przeciwpowodziowe, będące w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, o łącznej długości 16,808 km - ich charakterystyka ujęta została w poniższej tabeli.

Tabela 17 Wykaz wałów przeciwpowodziowych na terenie Gminy w 2023 roku.

Nazwa rzeki	Długość wału [km]	Klasa wału
Kamienna	5,766 - wał prawy	II
Kamienna	5,222 - wał lewy	I
Modła	1,550 - wał prawy	III
Modła	1,550 - wał lewy	III
Szewnianka	1,360 - wał prawy	III
Szewnianka	1,360 - wał lewy	III

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW w Warszawie

4.9.4 Gospodarka wodno-ściekowa

System zaopatrzenia Ostrowca Świętokrzyskiego w wodę tworzy Ujęcie Wody Kąty Denkowskie o wydajności 18,462 tys. m³/dobę, sieć wodociągowa oraz zbiorniki wody Szewna. Pobór wody dla Gminy z Ujęcia Wody Kąty Denkowskie w roku 2023 wyniósł 3 324 tys. m³/rok.

Woda dostarczana mieszkańcom Ostrowca Świętokrzyskiego spełnia wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 poz. 2294). Jakość wody spełnia również wymagania Dyrektywy Rady Unii Europejskiej 98/83/EC z 3 listopada 1998 roku o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia. Za eksploatację systemu odpowiadają Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski sieć wodociągowa jest regularnie rozbudowywana, znacząco wzrasta również liczba przyłączy do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. Odnotowuje się spadek zużycia wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca, jak również liczby awarii sieci wodociągowej. Spada również liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej, a związane jest to ze zmniejszeniem się liczby mieszkańców Gminy. Dostęp do wody pitnej ma 100% mieszkańców Gminy.

Tabela 18 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Sieć wodociągowa	Rok	
	2022	2023
Długość sieci wodociągowej [km]	399,61 ⁸	401,45 ⁸

⁸ Raport o stanie miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 rok.

Sieć wodociągowa	Rok	
	2022	2023
Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	7 676	7 772
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca [m ³]	30,6	29,7
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.]	62 186	62 090
Odsetek ludności korzystającej z wodociągu [%]	98,7%	100%
Awarie sieci wodociągowej [szt.]	173	170

Źródło: GUS BDL

System kanalizacyjny Ostrowca Świętokrzyskiego tworzy sieć kanalizacyjną oraz mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków przy ul. Mostowej.

Długość sieci kanalizacyjnej wzrasta z każdym rokiem, co bezpośrednio przekłada się zarówno na liczbę osób korzystających z sieci, jak również na odsetek ludności z niej korzystający. Wzrasta ponadto liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W roku 2023 odnotowano 118 awarii sieci kanalizacyjnych. Zauważyć należy spadkowy trend ilości odprowadzanych ścieków bytowych oraz ścieków oczyszczonych, związany ze spadkiem ogólnej liczby ludności Gminy.

Tabela 19 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Sieć kanalizacyjna	Rok	
	2022	2023
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	305,19 ⁹	309,49 ⁹
Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	6 460	6 577
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os.]	56 469	60 451
Odsetek ludności korzystającej z kanalizacji [%]	89,7%	97,4%
Awarie sieci kanalizacyjnej [szt.]	81	118
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dm ³]	1 924,1	1 848,7
Ścieki nieoczyszczane [dm ³]	0,0	0,0
Ścieki oczyszczane odprowadzone [dm ³]	2 348,0	2 259,0

⁹ Raport o stanie miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 rok.

Źródło: GUS BDL

Na terenach pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej lub gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest niekorzystna ekonomicznie, wykorzystywane są zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. W roku 2023 według danych GUS liczba zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy wyniosła 540 sztuk, zaś oczyszczalni przydomowych 112.

Tabela 20 Zbiorniki bezodpływowe oraz oczyszczalnie przydomowe w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski.

	Rok	
	2022	2023
Zbiorniki bezodpływowe [szt.]	486	540
Oczyszczalnie przydomowe [szt.]	73	112

Źródło: GUS BDL

Oczyszczalnia ścieków przy ul. Mostowej 72, która zlokalizowana jest na obrzeżach miasta Ostrowiec Świętokrzyski, na terenie o powierzchni ok. 7 ha. Oczyszczalnię ścieków wybudowano w roku 1969 na prawym brzegu rzeki Kamiennej. W latach osiem dziesiątych, dziewięćdziesiątych, w latach 2007-2008 oraz 2010-2015 przeprowadzono kolejne rozbudowy i modernizacje oczyszczalni ścieków.

Oczyszczalnia należy do typu oczyszczalni mechaniczno-biologicznych, z podwyższonym usuwaniem biogenów. W technologii oczyszczalni można wyróżnić następujące części: ściekową, osadową i gospodarki biogazem. Część ściekowa obejmuje węzeł mechanicznego oraz biologicznego oczyszczania ścieków. Wydajność oczyszczalni ścieków według pozwolenia wodnoprawnego z dnia 21 września 2015 roku wynosić może 21 600 m³/dobę, zaś w roku 2023 wyniosła 14 150 m³/dobę.

Ścieki oczyszczone, które odprowadzane są do rzeki Kamiennej, spełniają warunki pozwolenia ww. wodno-prawnego.

Ścieki oczyszczone odprowadzane są do rzeki Kamiennej w km 59+740, w ilości: maksymalnie na godzinę $Q_{\max/h}$ - 2 500 m³, średnio na dobę $Q_{sr/d}$ - 21 600 m³ oraz maksymalnie na rok $Q_{\max/rok}$ - 10 044 000 m³.

Odprowadzanie oczyszczonych ścieków do rzeki Kamiennej prowadzone jest na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych [t.j. Dz. U z 2019 r. poz. 1311 z dnia 2019.07.15.07.2029 r.) oraz obowiązującego pozwolenia wodnoprawnego znak: OWŚ-VII.7322.30.2015 wydanego przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 21.09.2025 roku.

Ścieki dopływające do oczyszczalni mają charakter ścieków bytowych, mieszanych ze ściekami opadowymi lub roztopowymi. Obciążenie oczyszczalni wyrażone równoważną liczbą mieszkańców (RLM) wynosi 101 907.

Z przeprowadzonych analiz jakości ścieków wynika, że oczyszczone ścieki spełniają warunki określone w aktualnym pozwoleniu wodnoprawnym i obowiązujących przepisach. Ścieki odprowadzane od jednostek działalności produkcyjnej stanowią ok. 10% ogólnej ilości ścieków dopływających do oczyszczalni.

Tabela 21 Parametry ścieków oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Kamiennej.

Wskaźnik	Wartość		
	Dopuszczalna wg pozwolenia wodnoprawnego	2022	2023
BZT₅* [15 mg O₂/l]	15	5,0	4,7
ChZT_{Cr}* [15 mg O₂/l]	125	32	32,4
Zawiesiny ogólne [mg/l]	35	5,6	4,0
Azot ogólny [mgN/l]	10	7,7	6,5
Fosfor ogólny [mgP/l]	1	0,9	0,9

*Normy określające dopuszczalne wartości substancji szkodliwych dla środowiska.

Źródło: Raport o stanie miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 rok.

4.10 Zasoby geologiczne

4.10.1 Geologia

Pod względem geologicznym teren gminy położony jest w północno-wschodniej części obrzeżenia mezozoicznego Gór Świętokrzyskich. Występują tu utwory jury, trzeciorzędu i czwartorzędu. Jura reprezentowana jest przez piaskowce, mułowce i iłowce, utwory trzeciorzędu przez piaski żelaziste i mułki, a utwory czwartorzędu przez osady akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej (gliny i grunty piaszczysto-żwirowe) oraz akumulacji rzecznej (piaski, żwiry, torfy, namuły).

4.10.2 Geomorfologia

Gmina położona jest w obrębie makroregionu Wyżyny Kieleckiej, będącej trzeciorzędowym wypiętrzeniem tektonicznym.

Północna i centralna część miasta położona jest w obrębie mezoregionu Przedgórze Iłżeckiego zbudowanego ze skał okresu jurajskiego, które tworzą niewysokie monoklinalne wzniesienia o rozciągłości z północnego-zachodu na południowy-wschód. Na obszarach piaszczystych położonych w północnej części Ostrowca Świętokrzyskiego występują fragmenty Puszczy Iłżeckiej. W obrębie mezoregionu można wyróżnić dwie wyraźne jednostki geomorfologiczne:

- wysoczyzna polodowcowa zbudowana z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz glin zwałowych zalegających kilkunastometrową warstwą na skałach jurajskich; lokalnie na obszarach piaszczystych występują pokrywy piasków eolicznych oraz niewielkie wydmy; powierzchnia wysoczyzny układa się na rzędnych 190-220 m n.p.m.;
- dolina rzeki Kamiennej wypełniona osadami aluwialnymi (torfy, namuły, mady, piaski i żwiry rzeczne) o miąższości od kilku do kilkunastu metrów, zalegających na osadach jury dolnej; powierzchnia doliny układa się na rzędnych 168 – 175 m n.p.m.

Południowy skraj gminy zajmuje Wyżyna Sandomierska zbudowana z pokrywy lessowej o miąższości kilkunastu metrów zalegającej na skałach dolno – jurajskich i triasowych. Powierzchnia wysoczyzny lessowej rozcięta jest przez doliny rzek Modły i Kamionki (Szewnianki) oraz uchodzącymi do nich systemami wąwozów. Powierzchnia wysoczyzny układa się na rzędnych 210 – 222 m n.p.m.

4.10.3 Złóża kopalin

Na obszarze Gminy znajdują się dwa złoża surowców: Stara Dębowa Wola (wapień) oraz Dębowa Wola (piaski ze żwirem). Oba złoża posiadają szczegółowo rozpoznane zasoby.

Na wydobycie złóż z Dębowej Woli (kod w systemie MIDAS KN: 17153) Marszałek Województwa Świętokrzyskiego (dla użytkownika złoża P. Marcina Glibowskiego – MAKO Mining Minerals), wydał decyzję nr ŚO-V.7422.6.2021, która ważna jest do 31.12.2035 r. Jest to złożo o powierzchni 5 320 ha, o czwartorzędowej stratygrafii spągu oraz stropu kopaliny. W przypadku złoża Stara Dębowa Wola (kod w systemie MIDAS: KD 9648), użytkownikiem złoża również jest P. Marcin Glibowski – MAKO Mining Minerals, a decyzja o nr OWŚ.V.7422.15.2013, ważna jest

do 31.12.2033 r. Złoże Stara Dębowa Wola ma powierzchnię 5 546 ha, stratygrafię spągu oraz stropu kopaliny stanowi jura.

Tabela 22 Złóża kopalin na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Nazwa złoża	Rok	Zagospodarowanie	Zasoby		Wydobycie
			Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
Kamienie łamane i bloczne – wapienie [tys. Mg]					
Stara Dębowa Wola	2022	Złoże zagospodarowane	2 508,28	2 508,28	27,40
	2023		2 467,39	2 467,39	35,99
Piaski i żwiry [mln Mg]					
Dębowa Wola	2022	Złoże rozpoznane szczegółowo	147	-	-
	2023		147	321	-

Źródło: Bilans Zasobów Złóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2022 oraz 31 XII 2023.

4.11 Gleby

4.11.1 Charakterystyka gleb

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się w obrębie dwóch regionów glebowo-rolniczych (wg IUNG Puławy, 1980):

- południowy fragment miasta obejmujący Wyżynę Sandomierską położony jest w obrębie regionu waśniowskiego – charakteryzującego się występowaniem gleb kompleksów pszennych, które stanowią gleby brunatne właściwe wykształcone z lessów i utworów lessopodobnych zaliczonych głównie do klas bonitacyjnych II – III.
- pozostała część miasta obejmująca Przedgórze Iłżeckie znajduje się w obrębie regionu starachowicko-ostrowieckiego, gdzie wyróżnia się 3 obszary:
 - obszar doliny rzeki Kamiennej, gdzie przeważają gleby napływowe typu mady stanowiące kompleks pszeny w II klasie bonitacyjnej oraz kompleks użytków bardzo dobrych i dobrych, ponadto w północnej części doliny przylegającej do zbocza wysoczyzny występują gleby hydrogeniczne: mułowo-torfowe, torfowo-mułowe, gleby torfowisk niskich i gleby murszowate zaliczone do klas bonitacyjnych III i IV;
 - na obszarze wysoczyzny występują gleby brunatne kwaśne oraz gleby bielcowe zaliczone do klas bonitacyjnych IV, V i VI;
 - obszar doliny Strugi Denkowskiej, gdzie występują gleby semihydrogeniczne – czarne ziemie wylugowane, gleby murszowate i mułowo-torfowe.

Według podziału na klasy bonitacyjne gleb, na terenie gminy dominują gleby klas słabych i najsłabszych (V i VI), które łącznie stanowią 29,1% gruntów sklasyfikowanych: klasa V – 15,7%, klasa VI – 13,4%. Gleby klas średnich (III – IV) stanowią ok. 14,7%. Gleby dobre klas II stanowią zaledwie 6,3% powierzchni gruntów. Gleby bardzo dobre klasy I nie występują na terenie miasta.

4.11.2 Zanieczyszczenie i degradacja gleb

„Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” prowadzony jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Monitoring chemizmu gleb ornych prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach (IUNG) na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. W ramach krajowej sieci ustalono 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski nie zlokalizowano żadnego punktu pomiarowo-kontrolnego. Najbliższy punkt (nr 373) znajduje się w miejscowości Ćmielów (gmina Ćmielów, powiat ostrowiecki), która położona jest ok. 10 km od Ostrowca Świętokrzyskiego. Próbkę glebową w ramach szóstej tury monitoringu chemizmu gleb ornych Polski, która przypadła na lata 2020-2022, zostały pobrane w 2020 roku.

Tabela 23 Wyniki jakości gleby w punkcie nr 373 w miejscowości Ćmielów.

Kompleks przydatności rolniczej		Pszennie- dobry
Klasa bonitacyjna		IIIa
Skład granulometryczny- BN- 78/9180-11 [%]	1,0-0,1 mm	31
	0,1-0,02 mm	44
	<0,02 mm	25
Skład granulometryczny - PTG 2008 [%]	2-0,05 mm	40
	0,05-0,002 mm	51
	<0,002 mm	9
Odczyn "pH " w zawiesinie H₂O		5,5
Odczyn "pH " w zawiesinie KCl		4,6
Węglany (CaCO₃) [%]		0,02
Kwasowość hydrolityczna "Hh" [cmol·kg⁻¹]		3,8
Kwasowość wymienna "Hw" [cmol·kg⁻¹]		0,37
Glin wymienny "Al" [cmol·kg⁻¹]		0,03
Wapń wymienny (Ca²⁺) [cmol·kg⁻¹]		5,1
Magnez wymienny (Mg²⁺) [cmol·kg⁻¹]		0,63
Sód wymienny (Na⁺) [cmol·kg⁻¹]		<0,10
Potas wymienny (K⁺) [cmol·kg⁻¹]		0,15
Suma kationów wymiennych (S) [cmol·kg⁻¹]		5,88
Pojemność sorpcyjna gleby (T) [cmol·kg⁻¹]		10
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V) [%]		58,8
Substancja organiczna gleby	próchnica [%]	2,68
	węgiel organiczny [%]	1,56
	azot ogólny [%]	0,15
	stosunek C: N	10,4

Źródło: Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski, GIOŚ

4.12 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.) odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

- z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble,
- ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych

– przy czym odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane przetwarzaniu odpadów, ale przetwarzanie to nie zmieniło w sposób znaczący ich właściwości.

Istotnym elementem gospodarki odpadami jest zapobieganie ich powstawaniu. Kraje członkowskie UE zobowiązane są do podejmowania odpowiednich działań w celu efektywnego zapobiegania ich powstawaniu. W związku z tym na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym podejmowane są przede wszystkim następujące działania:

- edukacja ekologiczna w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych w tym zakresie;
- wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling i powtórne użycie;
- prowadzenie kontroli podmiotów gospodarczych zajmujących się zbieraniem, transportem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów;
- wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów;
- podniesienie stawek opłat za składowanie zmieszanych odpadów komunalnych, w szczególności ulegających biodegradacji oraz odpadów wcześniej nieprzetworzonych.

Zapobieganie powstawaniu odpadów jako działanie preferowane w hierarchii postępowania z odpadami obejmuje m.in. prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, podejmowanie przez gminy kontroli prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi w oparciu o funkcjonujące instalacje komunalne, jak również inne instalacje przetwarzające odpady komunalne (np. ITPOK, biokompostownie) oraz wdrażaniem działań gospodarki obiegu zamkniętego.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski zobowiązuje właścicieli nieruchomości do zbierania powstałych odpadów komunalnych wyłącznie w sposób selektywny (posegregowany) w podziale na pięć frakcji: papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło, odpady BIO oraz odpady niesegregowane (zmieszane) ¹⁰.

W ramach systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który mieści się przy ul. Jana Samsonowicza 18a. PSZOK przyjmuje od właścicieli nieruchomości wszystkie odpady selektywnie zbierane, w tym odpady niebezpieczne i problemowe. Do PSZOK mieszkańcy mogą również oddawać odpady bez ograniczeń ilościowych i bez ponoszenia dodatkowych opłat¹¹.

Masa odpadów komunalnych w roku 2023 wyniosła 24 183,2 Mg i spadła względem roku poprzedniego.

Tabela 24 Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Rok	Masa wytworzonych odpadów [Mg]
2022	25 277,2
2023	24 183,2

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami za lata 2022 oraz 2023.

Masa odpadów komunalnych zmieszanych zebranych i odebranych na terenie Gminy w roku 2023 wyniosła o 566,7 Mg mniej niżeli w roku poprzednim.

Tabela 25 Masa odpadów komunalnych zmieszanych zebranych i odebranych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Rok	Masa zmieszanych odpadów komunalnych [Mg]
2022	13 436,7
2023	12 870,0

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami za lata 2022 oraz 2023.

¹⁰ Analiza stanu gospodarki odpadami za rok 2023

¹¹ Raport o stanie Miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 rok

Na terenie Gminy, w dzielnicy Gutwin znajduje się nieczynne od 1989 r. składowisko odpadów komunalnych, zostało ono zrekultywowane w latach 1999-2001. Zgodnie z ustawą o odpadach, składowisko odpadów należy monitorować przez okres 30 lat po zakończeniu jego eksploatacji. Badania monitoringowe w rejonie wysypiska są systematycznie prowadzone od 1992 r. i obejmują badania wód podziemnych, badania emisji i składu gazu składowiskowego oraz pomiary osiadania składowiska.

Corocznie raporty z prowadzonego monitoringu przekazuje się Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Kielcach.

Azbest znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych sporządzonym przez Ministra Zdrowia jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia przy długotrwałym oddziaływaniu na drogi oddechowe. Od roku 1997 w Polsce obowiązuje zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest, wykorzystywanie wyrobów zawierających azbest dopuszcza się w użytkowanych urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymaga zachowania szczególnych procedur postępowania i przestrzegania przepisów, aby nie następowała emisja włókien azbestowych do środowiska i nie powodowała narażenia zdrowia ludzkiego.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski obowiązuje „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Ostrowca Świętokrzyskiego na lata 2008-2032”. Na potrzeby jego wykonania zinventaryzowano wyroby azbestowe na terenie gminy oraz określono zasady udzielania pomocy finansowej właścicielom nieruchomości.

Gmina w okresie sprawozdawczym prowadziła aktywne działania i udzielała dotacji w celu usunięcia wyrobów azbestowych. Według danych na rok 2023, na terenie Gminy unieszkodliwiono łącznie 274 235 kg, do unieszkodliwienia pozostało 122 780 kg.

Tabela 26 Charakterystyka wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Nazwa (Kod)	Zinventaryzowane [kg]			Unieszkodliwione [kg]			Pozostałe do unieszkodliwienia [kg]		
	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Razem	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Razem	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Razem
Ostrowiec Świętokrzyski (2607011)	337 020	59 995	397 015	272 145	2 090	274 235	64 875	57 905	122 780

Źródło: Opracowanie na podstawie bazy azbestowej (bazaazbestowa.gov.pl).

4.13 Zasoby przyrodnicze

4.13.1 Lasy

Lasy są siedliskiem życia największej liczby gatunków roślin i zwierząt. Pełnią one szereg ważnych funkcji ekologicznych – są regulatorami stosunków wodnych, rezerwuarem cennych gatunków, a także pełnią rolę filtracyjną i chronią przed erozją. Z punktu widzenia użyteczności dla człowieka las pełni funkcje produkcyjne (dostarcza cennego surowca drzewnego) i społeczne.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski lasy zajmują powierzchnię 513,95 ha (według danych z 2023 roku). Wszystkie lasy gminne (29 ha) mają status lasów ochronnych, a ich powierzchnia stanowi 10,2% całkowitej powierzchni gminy.

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się na terenie Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski. Według danych GUS z roku 2023 lesistość analizowanej gminy jest mała i wynosi zaledwie 11,1%. Z kolei średnia lesistość powiatu ostrowieckiego wynosi 30,7%, lesistość województwa świętokrzyskiego wynosi 28,3%, a lesistość kraju to 29,6%.

Większa część lasów występuje w północnej i północno-wschodniej części miasta, co jest związane z występowaniem słabych jakościowo gleb. W drzewostanie dominuje sosna (ponad 90%). Licznie występuje także brzoza oraz olsza. Przeważającym typem siedliska jest bór mieszany z domieszką brzozy. Znaczący udział posiada także bór mieszany świeży z domieszką dębu, grabu i lipy.

W południowej części miasta, na lessowych glebach w kierunku Bodzechowa zachowały się resztki lasu lipowo-grabowego (grąd wysoki) z rzadkimi i chronionymi gatunkami. W południowej części miasta spotkać można liczne stanowiska roślin stepowych i kserotermicznych. Na terenie Gminy lub w jej najbliższym otoczeniu, podczas przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej, zinwentaryzowano łącznie 35 gatunków roślin zaliczanych do gatunków rzadkich, chronionych lub zagrożonych oraz 103 stanowiska chronionych lub ginących gatunków zwierząt.

Na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski dominują lasy prywatne, stanowiące 81,62% powierzchni wszystkich lasów. Lasami publicznymi w większości zarządza Skarb Państwa za pośrednictwem Lasów Państwowych, natomiast 28,34% lasów publicznych stanowi własność Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Tabela 27 Powierzchnia lasów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Rok	Lasy ogółem [ha]	Lasy publiczne [ha]			Lasy prywatne [ha]
		Ogółem	Skarbu Państwa	Gminne	
2022	556,83	102,34	73,34	29,00	454,49
2023	513,95	59,46	30,46	29,00	454,49

Źródło: GUS BDL

Tabela 28 Powierzchnia gruntów leśnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Rok	Grunty leśne ogółem [ha]	Grunty leśne ogółem [ha]			Grunty leśne prywatne [ha]
		Ogółem	Skarbu Państwa	Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	
2022	557,45	102,96	73,96	30,26	454,49
2023	514,66	60,17	31,17	30,26	454,49

Źródło: GUS BDL

4.13.2 Tereny zieleni urządzonej

Zgodnie z art. 5 pkt 21 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 t.j. z późn. zm.) tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.

Na terenie Gminy Ostrowca Świętokrzyskiego występują następujące parki, o łącznej powierzchni 30,20 ha:

- Park Miejski im. Marszałka J. Piłsudskiego;
- Park Fabryczny;
- Park Pałacowy w Częstocicach;
- Park Saletyński.

Na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski występuje ponadto:

- 25 zieleńców o łącznej powierzchni 34,55 ha;
- zieleń uliczna, zajmująca 43,84 ha;
- tereny zieleni osiedlowej o powierzchni 73,44 ha;
- 3 cmentarze o powierzchni 21,80 ha.

Tabela 29 Tereny zieleni w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski.

Rok	Parki spacerowo-wypoczynkowe		Zieleńce		Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej	Cmentarze	
	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[ha]	[ha]	[szt.]	[ha]
2022	4	30,20	25	34,55	43,58	73,44	3	21,80
2023	4	30,20	25	34,55	43,84	73,44	3	21,80

Źródło: GUS BDL

4.13.3 Obszary i obiekty prawnie chronione

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski ustanowiono 5 pomników przyrody. Jedynym nieożywionym pomnikiem przyrody na terenie Gminy jest głaz narzutowy, zaś pozostałe stanowią drzewa.

Tabela 30 Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

L.p.	Nazwa	Opis	Lokalizacja	Akt ustanawiający
1.	Adam	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 302 cm, wysokości ok. 30 m	Działka o nr ewidencyjnym 58 (obręb 37 arkusz 2) położona na terenie Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	Uchwała nr XIX/118/2015 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 28 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
2.	Dąb Wolności	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 314 cm, wysokości ok. 30 m	Działka o nr ewidencyjnym 58 (obręb 37 arkusz 2) położona na terenie Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	Uchwała nr XIX/118/2015 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 28 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody

L.p.	Nazwa	Opis	Lokalizacja	Akt ustanawiający
3.	Kasztany nad Kamienną	Skupisko drzew gatunku kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>), 10 sztuk	Teren pasa drogowego ulicy Aleja 3-go Maja	Uchwała Nr XXVI/98/2012 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyski
4.	-	Głaz narzutowy o wysokości 1,65 m, szerokości 1,15 m, grubości 1,00 m	Teren przy III Liceum Ogólnokształcącym im. W. Broniewskiego przy ul. Sienkiewicza 67	Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 205/2001 z dn. 29.05.2001 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
5.	-	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) w wieku ok. 300 lat, o pierśnicy 137 cm; wysokości 25 m	Wzgórze parkowe, dawny cmentarz żydowski Kirkut	Zarządzenie Nr 3/89 Wojewody Kieleckiego z dn. 26.01.1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

Źródło: Urząd Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim.

4.13.4 Natura 2000

Natura 2000 jest programem sieci obszarów objętych ochroną przyrody na terytorium Unii Europejskiej. Podstawą programu Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy:

- dyrektywa Rady 92/43/EWG, z dnia 21 maja 1992 r. sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory, zwanej dalej dyrektywą „siedliskową”;
- dyrektywa Rady 79/409/EWG, z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków, zwanej dalej dyrektywą „ptasią”.

W granicach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się obszar chroniony o znaczeniu wspólnotowym w ramach sieci Natura 2000 – PLH260019 Dolina Kamiennej¹². Został on zatwierdzony przez Komisję Europejską w marcu 2011 r. i zajmuje łączną powierzchnię 2 586,45 ha, z czego w granicach gminy znajduje się zaledwie 28 ha (1%).

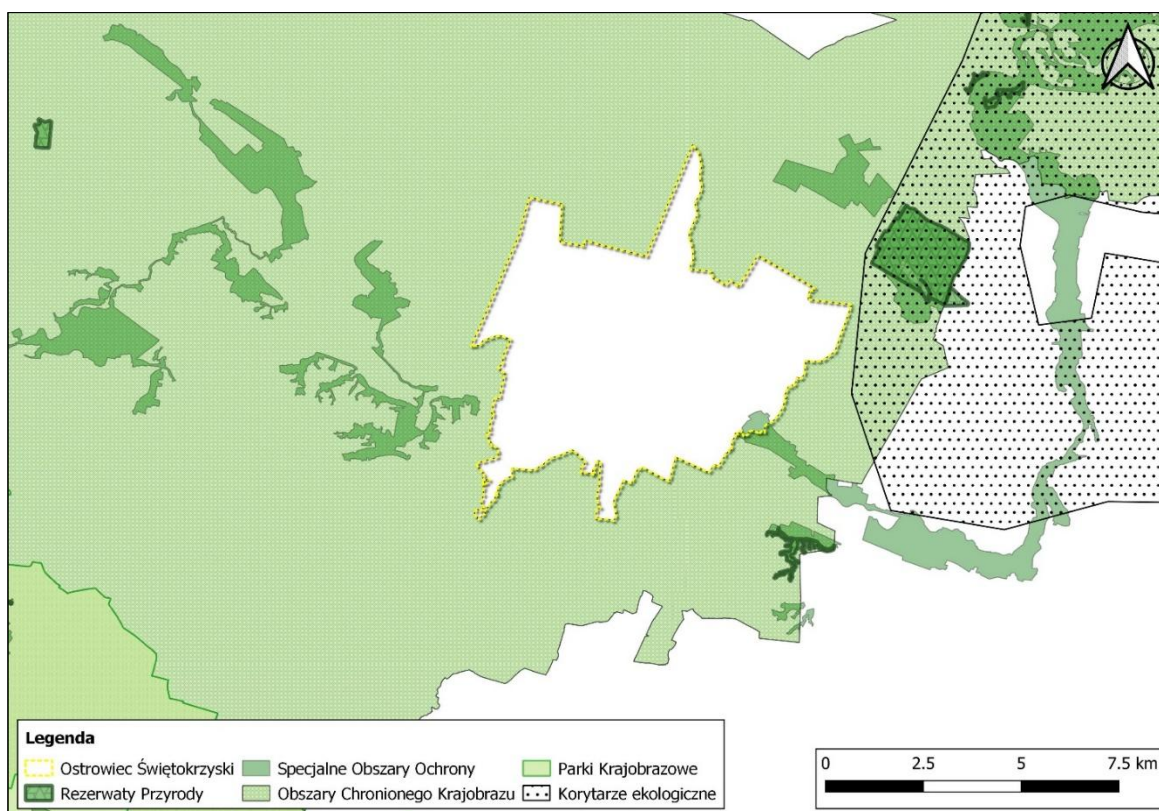
Ostoję stanowi rozległa dolina Kamiennej, która jest klasyczną równiną denudacyjną, której wysokości rzadko przekraczają 200 m. Dolina rzeki jest rozległa, podlega zalewom. Obfituje w starorzecza i zastoiska. W dolinie dominują rozległe ekstensywnie użytkowane łąki o zmiennym uwilgotnieniu, a także łągi, zarośla wierzbowe, trafiają się także torfowiska niskie. Krawędzie i zbocza doliny zajęte są przez dobrze wykształcone murawy kserotermiczne. Obszar dodatkowo

¹² Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kamiennej (PLH260019)

urozmaicają wydmy i liczne leje krasowe. Od północnego przełomu rzeka Kamienna skręca w kierunku północnym i uchodzi do Wisły. Obszar ma silnie zróżnicowaną i bogatą roślinność. Związane jest to z dużym urozmaicheniem podłoża skalnego, rzeźby, gleb, a także działalnością ludzką. Na siedliskach oligotroficznych, piaszczysto-ilastych dominują świeże bory sosnowe i bory mieszane. Na glebach lessowych, zwłaszcza na zboczach doliny rzeki Kamiennej zachowały się fragmentarycznie żyzne łąkowe lasy liściaste z rzadkimi i prawnie chronionymi roślinami takimi jak: *Aconitum moldawicum*, *A. variegatum*, *Omphalodes scorpioides*, *Lathyrus laevigatus*.

Należy podkreślić, że Dolina Kamiennej stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej. Ostoja posiada także znaczne walory krajobrazowe, zwłaszcza w odcinkach przełomowych rzeki Kamiennej z licznymi odsłonięciami skalnymi, jaskiniami oraz głębokimi wąwozami.

Rysunek 10 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Źródło: Opracowanie własne, dane geoprzestrzenne GDOŚ

4.13.5 Monitoring przyrody

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach monitoringu przyrody prowadzi monitoring lasów, Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego (ZMŚP), monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz morskich a także monitoring ptaków Polski, które to programy dostarczają informacji na temat elementów środowiska przyrodniczego. Jednakże w granicach gminy Ostrowiec Świętokrzyski Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nie posiada

założonych stanowisk monitoringowych monitoringu siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, gatunków ptaków, powierzchni monitoringu lasów oraz stacji ZMŚP.

Na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski zlokalizowane są stanowiska monitoringowe następujących przedmiotów, których monitoring przeprowadzono w latach 2022-2023:

- poczwarówka jajowata *Vertigo moulisiana* (2023 r., przewidywany termin kolejnego monitoringu – 2026 r.) Zgodnie z raportem dla gatunku na stanowisku z dnia 19 sierpnia 2023 roku stwierdzono obecność gatunku na stanowisku podczas kontroli. Stanowisko znajduje się na łące świeżej na torfie niskim. Jest to siedlisko w obrębie starorzecza Kamiennej w obniżeniu terenu, a charakter siedliska wyróżnia się florystycznie. W składzie gatunkowym roślin wyróżnia się znaczące stanowisko *Epipactis pallustris*, *Carex*, *Glyceria*. W otoczeniu znajdują się nieużytki oraz pojedyncze domostwa. Stanowisko jest odsłonięte. W zagłębieniach terenu, mozaikowato rozmieszczonych, utrzymuje się zawodnienie na poziomie gruntu. Zaznacza się tam proces eutrofizacji, spowodowany udrożnieniem kanału w pobliżu siedliska oraz dynamiczna sukcesja roślinności krzewistej. Jest to stanowisko o kodzie 7210. Znajduje się ono na obszarze Natury 2000 – PLH260019 Dolina Kamiennej. Obszar zajmowany przez poczwarówkę jajowatą wynosi 0,28 ara i w roku 2023 zmniejszył się o 40% względem lat ubiegłych. Zagęszczenie monitorowanego gatunku wyniosło 16 os/m². Powierzchnia potencjalnego siedliska określona została jako 0,3 ara. Siedlisko narażone jest na zarastanie przez drzewa i krzewy, mimo obserwacji poprawy stanu zarówno siedliska, jak i populacji.

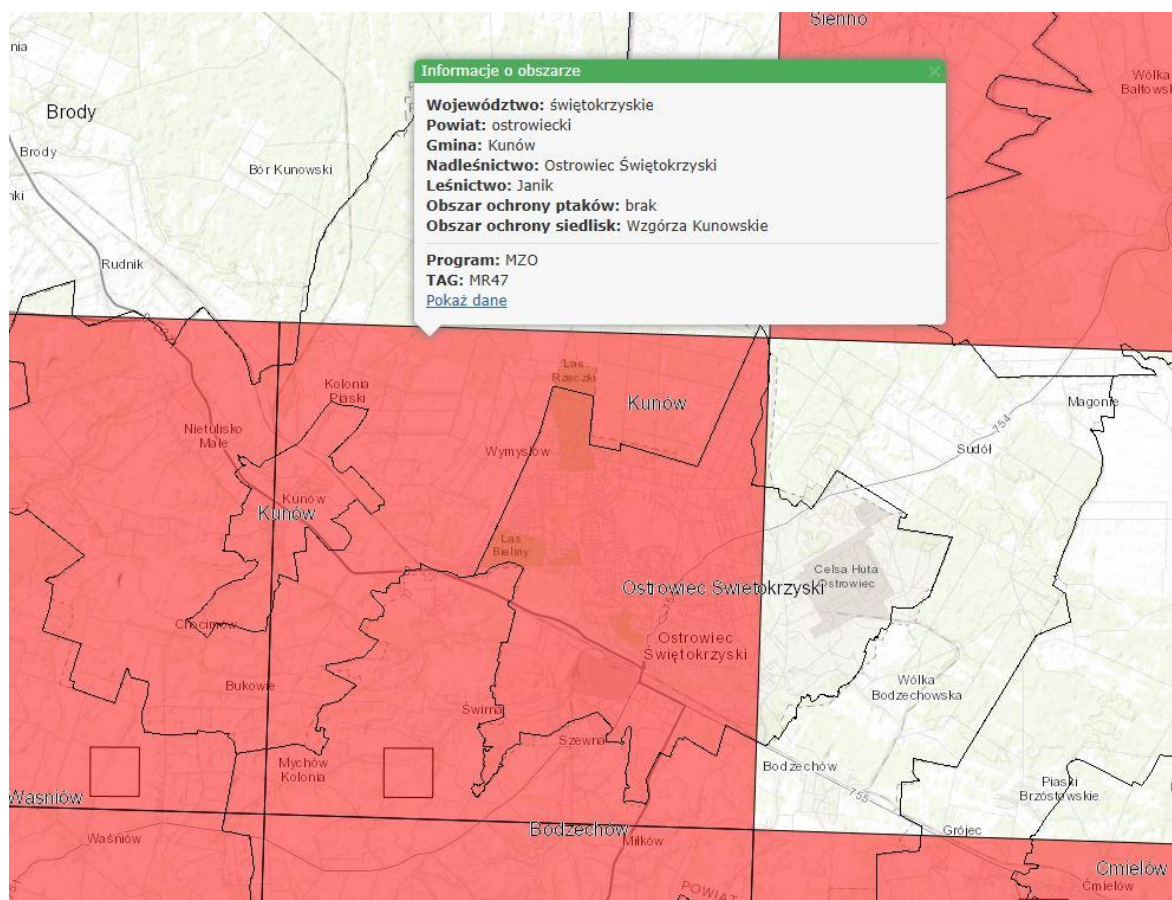
Rysunek 11 Poczwarówka jajowata (*Vertigo moulisiana*).

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

W zakresie monitoringu ptaków Gmina Ostrowiec Świętokrzyski częściowo położona jest w powierzchni MR47 Monitoringu Żoły. W tym programie powierzchnie to kwadraty o boku 10x10 km, w których zlokalizowane są stanowiska gatunku. Wszystkie stanowiska gatunku znajdują się poza granicami analizowanej gminy (w gminie Bodzechów).

Rysunek 12 Obszar monitoringu żolny względem Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Źródło: <https://monitoringptakow.gios.gov.pl/PM-GIS/#>

4.14 Zagrożenia poważnymi awariami

4.14.1 Nadzwyczajne zagrożenia

Szczególnym rodzajem zagrożeń występujących w środowisku są tzw. „nadzwyczajne zagrożenia” charakteryzujące się nagłym przebiegiem. Do zagrożeń takich zaliczyć należy albo klęski o charakterze naturalnym jak: powódzie, huragany, trzęsienia ziemi, albo katastrofy i wypadki związane z technologiami i wytworami ludzkimi jak: uwalnianie się niebezpiecznych substancji chemicznych, wybuchy, katastrofy komunikacyjne itp. zwane poważnymi awariami. Najważniejsza w przeciwdziałaniu powstania zagrożeń jest prewencja, czyli ograniczenie do minimum prawdopodobieństwa wystąpienia katastrofy lub awarii.

W Gminie Ostrowiec Świętokrzyski nie znajduje się żaden zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR), natomiast znajduje się jeden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) – zakład Air Products Sp. z o.o., zlokalizowany przy ulicy Samsonowicza 2 w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Według danych WIOŚ dotyczących czasookresu od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski nie odnotowano zdarzeń o znamionach poważnej awarii przemysłowej.

4.14.2 Kontrole

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Świętokrzyski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w roku 2022 na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski przeprowadzono 21 kontroli, w wyniku których stwierdzono naruszenia przepisów z zakresu ochrony środowiska.

W związku ze stwierdzeniem naruszeń wydano 5 zarządzeń pokontrolnych oraz 8 wniosków, w tym dwa do organu administracji rządowej, pięć do organów administracji samorządowej oraz jeden do organów ścigania. Ponadto nałożono również jedną grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 200 zł.

W latach 2022-2023 wydano 17 decyzji podmiotom funkcjonującym na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski:

- 8 decyzji wymierzających administracyjne kary pieniężne na łączną kwotę 20 000 zł na podstawie art. 194 ust 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 o odpadach,
- 3 decyzje wstrzymujące działalności gospodarcze na podstawie art. 32 ust. 1a, 5 i 5a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 o odpadach, z których dwa są w odwołaniu w GIOŚ;
- 2 decyzje ustalające wymiar kary biegnącej za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu na podstawie art. 298 ust. 1 pkt 5, art. 299 ust. 1 pkt, art. 300 ust. 1, 2, 4 art. 315 ustawy z dnia 27 kwietnia 2021 Prawo Ochrony Środowiska;
- 1 decyzję wymierzającą administracyjną karę pieniężną na kwotę 8 803,00 zł za przekroczenia dopuszczalnej emisji pyłów do powietrza na podstawie art. 282, art. 298 ust. 1 pkt 1, art. 299 ust. 1 pkt 1, art. 302 ust. 1 pkt 1 art. 309 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2021 r. Prawo ochrony środowiska;

- 1 decyzję odraczającą termin płatności administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 8 803,00 zł na podstawie art. 316, 317 i 318 ustawy z dnia 27 kwietnia 2021 r. Prawo ochrony środowiska;
- 1 decyzję ustalającą koszty kontrolnych pomiarów emisji gazów i pyłów do powietrza na podstawie art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska;
- 1 decyzję zmieniającą administracyjną karę pieniężną na podstawie art. 316 i 319 ustawy z dnia 27 kwietnia 2021 r. Prawo Ochrony środowiska.

4.15 Analiza SWOT

Na podstawie analizy stanu środowiska i stanu wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, dokonano analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii gminy w zakresie ochrony środowiska - mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci analizy SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats).

Poniżej w tabeli zamieszczono analizę SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji.

Tabela 31 Analiza SWOT Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Ochrona klimatu i jakości powietrza	
MOCNE STRONY	SLABE STRONY
Ogólny dobry stan jakości powietrza w Gminie w odniesieniu do NO ₂ , SO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2,5} , C ₆ H ₆ , Pb, CO, As, Cd, Ni, O ₃	Jakość powietrza atmosferycznego - przekroczenia poziomu dopuszczalnego zanieczyszczeń powietrza (BaP), nieosiągnięcie celu długoterminowego dla poziomu ozonu
Funkcjonowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	Średni stopień wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – niski udział OZE w bilansie energetycznym gminy
Zaktualizowany Program Ochrony Powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych	Wysoki udział paliw kopalnych w produkcji energii
Uchwalony plan adaptacji do zmian klimatu dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski	Średnio rozwinięta sieć gazowa w gminie
	Niska lesistość gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
Ograniczanie niskiej emisji	Wysoki koszt wdrożenia OZE
Rozwój OZE	Wzrost liczby pojazdów i ruchu samochodowego
Dostęp do funduszy z programów pomocowych oraz z NFOŚiGW	Zwiększające się zanieczyszczenie powietrza wynikające z liniowych źródeł zanieczyszczeń
Rozwój systemu transportu zbiorowego oraz wspieranie ekologicznych form transportu	Wzrost cen energii elektrycznej i gazu ziemnego
Poprawa stanu technicznego dróg, budowa obwodnicy miasta	Nasilające się ekstremalne zjawiska pogodowe
Rozbudowa sieci gazowej	
Rozwój systemu ścieżek rowerowych	
Termomodernizacja budynków	
Opracowanie Planu Adaptacji do zmian klimatu	
Zagrożenie hałasem	
MOCNE STRONY	SLABE STRONY

Mała liczba zakładów w nadmiernym stopniu emitujących hałas do środowiska	Uciążliwość ze strony hałasu komunikacyjnego - przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu drogowego
	Lokalizacja dróg o dużym natężeniu ruchu na terenie miasta
SZANSE	ZAGROŻENIA
Rozwój systemu transportu zbiorowego oraz wspieranie ekologicznych form transportu	Wzrost liczby pojazdów oraz ruchu samochodowego
Działania prewencyjne na etapie planowania przestrzennego	Pogarszający się stan techniczny dróg niższej klasy
Poprawa stanu technicznego dróg, budowa obwodnicy miasta	
Rozwój rozwiązań technicznych wpływających na ograniczenie emisji hałasu	
Pola elektromagnetyczne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Brak przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku	Niska świadomość społeczna w temacie oddziaływania źródeł pól elektromagnetycznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
Działania prewencyjne na etapie planowania przestrzennego	Rozwój telefonii komórkowej
Poprawa stanu technicznego źródeł promieniowania elektromagnetycznego (rozwój technologii)	Wzrost zapotrzebowania społeczeństwa na media (radio, telewizja, Internet)
Gospodarowanie wodami	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Zidentyfikowane tereny zagrożone powodzią	Eutrofizacja wód
Duży udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	Zły stan wód powierzchniowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
Zwiększenie retencji wodnej	Zagrożenie powodziowe
Racjonalne gospodarowanie wodą	Urbanizacja, zwiększanie się powierzchni zabudowanej
Znaczne możliwości polepszenia stanu i jakości wód powierzchniowych np. poprzez ograniczenie spływu z pól uprawnych, rozbudowę sieci kanalizacyjnej i likwidację zbiorników bezodpływowych	Zmiany klimatu, susza, oblodzenia, wzrost częstości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych
Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Występowanie zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP
Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	
Gospodarka wodno-ściekowa	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

Rozwinięta infrastruktura oczyszczania ścieków komunalnych	Mniejszy stopień skanalizowania niż zwodociągowania
Bardzo wysoki stopień zwodociągowania	Wzrost ilości zbiorników bezodpływowych
Rozwój sieci kanalizacyjnej i wodociągowej	Wzrost liczby awarii sieci kanalizacyjnej
Spadek liczby awarii sieci wodociągowej	
SZANSE	ZAGROŻENIA
Dostępność funduszy zewnętrznych na realizację inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	Niewłaściwa eksploatacja indywidualnych systemów gromadzenia i oczyszczania ścieków
Stała kontrola zbiorników bezodpływowych i prowadzenie ewidencji	Zrzut zanieczyszczeń spoza terenu miasta do wód powierzchniowych
Stały rozwój systemów kanalizacyjnych na obszarach do tego predysponowanych	
Zasoby geologiczne i gleby	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Nieznaczną skalę przekształceń terenu związanych z wydobywaniem surowców mineralnych	Zanieczyszczenie gleb ze źródeł komunikacyjnych
	Zakwaszenie gleb
	Przewaga gleb V i VI klasy bonitacyjnej
SZANSE	ZAGROŻENIA
Ochrona złóż niezagospodarowanych na potrzeby ich przyszłej eksploatacji	Zmiany stosunków wodnych i zanieczyszczenie gleb
Odpowiednie planowanie zagospodarowania terenu	Zagospodarowanie powierzchni uniemożliwiające eksploatację złóż
Możliwość znacznej poprawy stanu gleb poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych oraz Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	Wzrost zanieczyszczenia wynikającego z liniowych źródeł zanieczyszczeń
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Funkcjonujący system segregacji i odzysku odpadów	Duża ilość wyrobów zawierających azbest zainstalowanych na obiektach budowlanych
Funkcjonujący PSZOK	Niewystarczająca jakość selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
Wysoki poziom działań ekologicznych	
Spadek masy wytwarzanych odpadów	
SZANSE	ZAGROŻENIA
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów	Nielegalne pozbywanie się odpadów, w tym wyrobów zawierających azbest
Eliminacja dzikich wysypisk	Konsumpcyjny styl życia i utrwalające się negatywne nawyki np. dzikie wysypiska
Zwiększona świadomość ekologiczna społeczeństwa	Niski poziom zrozumienia mieszkańców i podmiotów przepisów ochrony środowiska
Dofinansowania ze środków zewnętrznych usuwania wyrobów zawierających azbest	

Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Rosnący udział terenów zieleni na obszarze miasta	Duży udział monokultur sosnowych
	Obniżenie zasobów wodnych wpływające na różnorodność biologiczną
	Niski poziom lesistości miasta
SZANSE	ZAGROŻENIA
Racjonalna gospodarka leśna	Silna presja urbanizacyjna
Działania prewencyjne na etapie planowania przestrzennego	Nielegalne pozyskiwanie drewna
Zalesienie obszarów o niskiej rolniczej przydatności	Zanieczyszczenie środowiska (powietrza, gleb, wód)
Prowadzenie dalszych nasadzeń drzew i krzewów	Zagrożenie rodzimych gatunków fauny i flory przez gatunki inwazyjne
Ustanawianie nowych form ochrony przyrody	Nasilająca się presja rekreacyjna i turystyczna
Zagrożenie poważnymi awariami	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Bardzo mała ilość zakładów stwarzających ryzyko poważnych awarii przemysłowych	Słabsze systemy bezpieczeństwa w zakładach nie objętych Dyrektywą Seveso (niezaliczanych do Zakładów Zwiększonego Ryzyka i Zakładów Dużego Ryzyka)
Brak zdarzeń o znamionach poważnych awarii na terenie gminy	
SZANSE	ZAGROŻENIA
Wyposażenie jednostek PSP w nowoczesny sprzęt ratowniczo gaśniczy	Wzrost zagrożenia związanego z transportem towarów niebezpiecznych (wzrost natężenia przewozów, zły stan techniczny dróg oraz taboru ciężarowego)
Rozwój przedsiębiorczości opartej na nieuciążliwych ekologicznie nowoczesnych technologiach	Niebezpieczeństwo nasilania się różnic interesów między ochroną środowiska a strategicznym dla regionu rozwojem społeczno-gospodarczym
Możliwość wspierania projektów prośrodowiskowych poprzez programy i fundusze strategiczne oraz fundusze celowe	Zagrożenie pożarowe i powodziowe
Zapobieganie występowania klęskom żywiołowym np. poprzez systemy ostrzegania przeciwpożarowego	Pogarszanie się stanu finansów publicznych, skutkujące ograniczeniem nakładów inwestycyjnych
Opracowanie planu działań minimalizujących skutki występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych w mieście	

Źródło: Opracowanie własne

4.16 Główne problemy i zagrożenia środowiska gminy

Jako podsumowanie diagnozy stanu środowiska Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, w poniższej tabeli zamieszczono zestawienie głównych problemów i zagrożeń środowiska miasta, z podziałem na obszary przyszłej interwencji. Identyfikacja zagrożeń stanowi jeden z punktów wyjścia do sformułowania celów Programu.

Tabela 32 Identyfikacja problemów i zagrożeń w poszczególnych obszarach interwencji

Obszar interwencji	Problem / Zagrożenie	Cel poprawy
Ochrona klimatu i jakości powietrza	- Przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu - Przekroczenie poziomu BaP	- Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych
Zagrożenie hałasem	Wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu komunikacyjnego	Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu
Pola elektromagnetyczne	Wzrost liczby źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych
Gospodarowanie wodami	- Zły stan wód powierzchniowych - Zagrożenie powodziowe	- Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych - Zwiększenie retencji wodnej - Zmniejszenie przedostawania się biogenów do wód - Bezpieczeństwo powodziowe
Gospodarka wodno-ściekowa	- Obecność zbiorników bezodpływowych - Niewystarczający stopień skanalizowania gminy	Zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej
Gleby i Zasoby surowców naturalnych	Zagrożenie zanieczyszczenia gleb związane z infrastrukturą drogową	Dobra jakość gleb
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	- Nieprzestrzeganie przez wszystkich mieszkańców zasad segregacji odpadów - Wysokie koszty funkcjonowania systemu	- Osiągnięcie wysokiego poziomu segregacji odpadów przez mieszkańców - Uszczelnienie systemu gospodarki odpadami

Obszar interwencji	Problem / Zagrożenie	Cel poprawy
	odbioru odpadów i ich zagospodarowania Obecność wyrobów zawierających azbest na terenie miasta	Całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu miasta
Zasoby przyrodnicze	- Presja urbanizacyjna na obszary cenne przyrodniczo - Presja turystyczna i rekreacyjna na obszary cenne przyrodniczo - Presja inwazyjnych gatunków obcych	Zachowanie różnorodności biologicznej
Zagrożenie poważnymi awariami	Wzrost zagrożenia związanego z transportem towarów niebezpiecznych	Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii

Źródło: Opracowanie własne

5 CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE

5.1 Powiązania programu z innymi dokumentami

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Program powinien uwzględniać cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W celu zapewnienia adekwatności i komplementarności celów Programu z dokumentami strategicznymi i programowymi szczebla krajowego i wojewódzkiego, przy określaniu celów dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski rozpatrywano cele pochodzące z następujących wybranych dokumentów:

- uwarunkowania międzynarodowe i wynikające z polityki wspólnotowej
 - Globalna Agenda 21
 - Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030
 - Europejski Zielony Ład
 - Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030
 - Europejska Konwencja Krajobrazowa
- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
 - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
 - Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku;
 - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022;
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
- krajowe dokumenty sektorowe:
 - Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
 - Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)
 - Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
 - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
 - Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
 - Krajowy plan gospodarki odpadami 2028;
 - Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;

- Plan Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły
- wojewódzkie dokumenty strategiczne i programowe:
 - Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego 2030
 - Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+
 - Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027
 - Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+
 - Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2023-2028
 - Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych (POP)
 - Aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego oraz Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, dotycząca opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego”
- lokalne dokumenty strategiczne i programowe:
 - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2030+
 - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030;
 - Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2032;
 - Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski;
 - Program Edukacji Ekologicznej dla miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do roku 2030;
 - Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do 2032 roku.

5.1.1 Uwarunkowania międzynarodowe i wynikające z polityki wspólnotowej

Globalna Agenda 21

Globalna Agenda 21, uchwalona na Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro na tzw. Szczycie Ziemi w czerwcu 1992 r., stanowi globalny program działań na rzecz środowiska i rozwoju. Program ten wskazuje, w jaki sposób należy równoważyć rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska. Wdrażanie założeń Agendy opiera się na zasadzie „*Myśl globalnie, działaj lokalnie*”, zgodnie z którą największą rolę w ich realizacji przypisuje się władzom lokalnym.

Agenda składa się z czterech zasadniczych części, omawiających następujące zagadnienia:

- problemy socjalne i gospodarcze;
- zachowanie i zagospodarowanie zasobów w celu zapewnienia rozwoju;
- wzmocnienia znaczenia ważnych grup społecznych;
- możliwości realizacyjne celów i zadań agendy.

Zasady zrównoważonego rozwoju przyjęte w Agendzie 21 zostały usankcjonowane na szczeblu krajowym między innymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W celach zawartych w Programie uwzględniono zagadnienie zrównoważonego rozwoju przywołane w Agendzie 21, m.in. poprzez zagadnienia związane z ochroną klimatu i jakości powietrza, ochroną wód, czy ochroną zasobów przyrodniczych, aby były one dostępne w niezmienionym stanie dla przyszłych pokoleń.

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030

Agenda została przyjęta przez wszystkie państwa członkowskie ONZ Rezolucją Zgromadzenia Ogólnego 25 września 2015 roku w Nowym Jorku.

Wśród siedemnastu wymienionych celów, ze środowiskiem naturalnym wiążą się:

- Cel 2: eliminacja głodu, osiągnięcie bezpieczeństwa żywnościowego i lepszego odżywiania oraz promowanie zrównoważonego rolnictwa
 - Utworzenie systemów zrównoważonej produkcji żywności oraz wdrożenie praktyk odpornego rolnictwa mające zwiększyć wydajność i produkcję, podtrzymywać ekosystemy, wzmocnić zdolność przystosowania się do zmian klimatycznych, ekstremalnych zjawisk pogodowych, suszy, powodzi i innych katastrof, a także mające stopniowo poprawiać jakość gleby i gruntów.
- Cel 3: zapewnienie wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowego życia oraz promowanie dobrobytu
 - Znaczące obniżenie liczby zgonów i chorób spowodowanych przez niebezpieczne substancje chemiczne oraz zanieczyszczenie i skażenie powietrza, wody i gleby.
- Cel 6: Zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi
 - Poprawienie jakości wody poprzez redukcję zanieczyszczeń, likwidowanie wysypisk śmieci, ograniczenie stosowania szkodliwych substancji chemicznych i innych szkodliwych materiałów; zmniejszenie o połowę ilości nieoczyszczonych

ścieków oraz znaczące podniesienie poziomu recyklingu i bezpiecznego ponownego użytkowania materiałów w skali globalnej

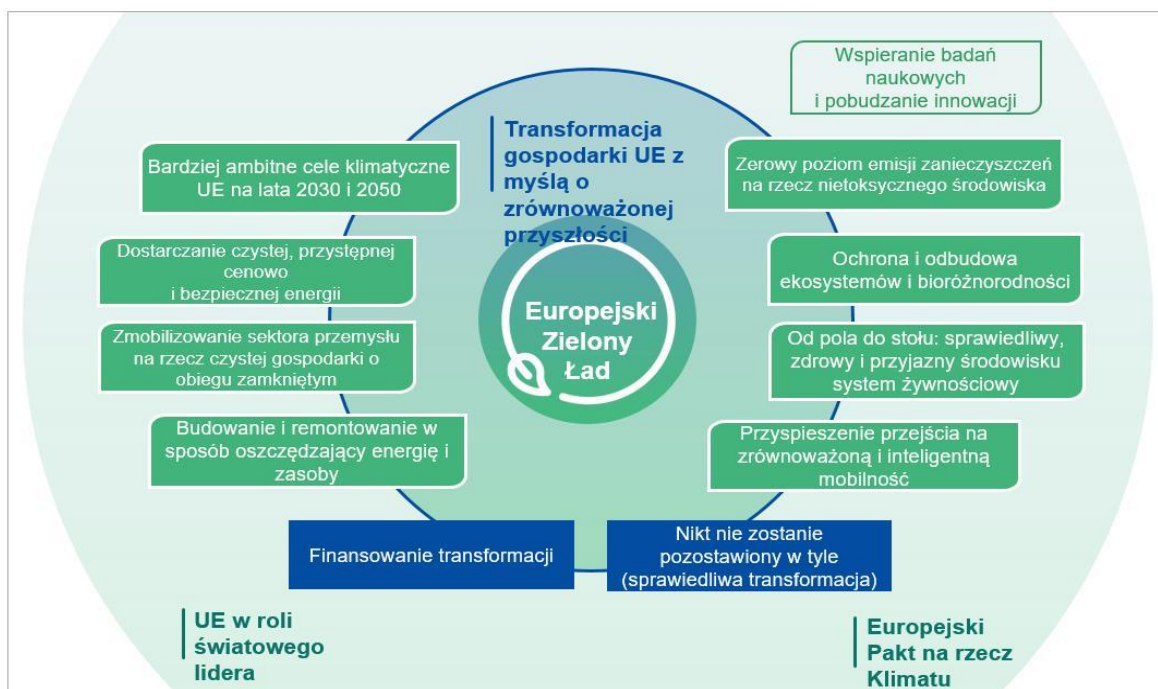
- Cel 7: Zapewnienie wszystkim dostępu do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie
 - Znaczące zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii
- Cel 11: Uczynienie miast i osiedli ludzkich bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu
- Cel 13: podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom
- Cel 15: Ochrona, przywracanie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymywanie utraty różnorodności biologicznej.

Cele sformułowane w Programie odzwierciedlają zagadnienia konwencji szczególnie w zakresie ochrony gleb i gruntów oraz poprawy jakości wody.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład to plan działania na rzecz zrównoważonej gospodarki UE. Osiągnięcie powyższego celu jest możliwe poprzez przekształcenie wyzwań związanych z klimatem i środowiskiem w nowe możliwości we wszystkich obszarach polityki, a także zadbanie o to, by transformacja była sprawiedliwa i sprzyjała włączeniu społecznemu. Poniższy wykres prezentuje poszczególne elementy Zielonego Ładu.

Rysunek 13 Europejski Zielony Ład

Źródło: <https://eur-lex.europa.eu>

Główne cele i założenia:

- Uczynienie z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r.
- Zwiększenie konkurencyjności przemysłu europejskiego

Strategie i plany działania:

- **Nowa strategia przemysłowa na rzecz zielonej i cyfrowej Europy konkurencyjnej w skali światowej**
 - Wsparcie przemysłu w modernizacji i wykorzystywaniu możliwości w UE i na świecie
 - Rozwój nowych rynków produktów o zamkniętym cyklu życia i neutralnych dla klimatu
 - Obniżenie emisyjności i modernizacja energochłonnych gałęzi przemysłu, takich jak produkcja stali i cementu
 - Polityka „zrównoważonych produktów” – ograniczanie i ponowne wykorzystanie materiałów, zanim zostaną poddane recyklingowi oraz środki prowadzące do uczynienia wszystkich opakowań w UE nadającymi się do ponownego wykorzystania lub recyklingu
 - Skupienie wysiłków na zasobochłonnych sektorach: przemyśle odzieżowym, budownictwie, elektronice i tworzywach sztucznych
 - Zmiana struktury konsumpcji przez odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku
- **Strategia zielonego finansowania oraz plan inwestycyjny na rzecz zrównoważonej Europy**
- Strategia stworzy ramy przejścia na ekologiczną energię. Integracja systemu energetycznego oznacza, że system jest planowany i eksploatowany jako całość, tj. obejmuje rozmaite nośniki energii, infrastrukturę i sektory zużywające energię.
- Strategia ta opiera się na trzech głównych filarach:

Pierwszy z nich to bardziej zamknięty obieg systemu energetycznego, w którym efektywność energetyczna jest priorytetem. W strategii określone zostaną konkretne działania mające na celu stosowanie w praktyce zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” oraz skuteczniejsze wykorzystywanie lokalnych źródeł energii w budynkach lub przez społeczności. Ponowne wykorzystanie ciepła odpadowego z zakładów przemysłowych, ośrodków przetwarzania danych lub innych źródeł oraz energii wytwarzanej z bioodpadów lub oczyszczalni ścieków ma znaczny potencjał. Fala renowacji odegra ważną rolę w tych reformach.

Drugi – szerzej zakrojona bezpośrednia elektryfikacja sektorów zastosowań końcowych. Ponieważ sektor energetyczny ma największy udział w odnawialnych źródłach energii, państwa członkowskie powinny w miarę możliwości w coraz większym stopniu wykorzystywać energię elektryczną: na przykład w pompach ciepła w budynkach, pojazdach elektrycznych w transporcie lub piecach elektrycznych w niektórych gałęziach przemysłu. Jednym z widocznych rezultatów będzie stworzenie sieci miliona punktów ładowania pojazdów elektrycznych wraz z ekspansją energii słonecznej i wiatrowej.

W przypadku sektorów, w których elektryfikacja jest trudna, w strategii promuje się czyste paliwa, w tym wodór odnawialny oraz zrównoważone biopaliwa i biogaz. Komisja zaproponuje nowy system klasyfikacji i certyfikacji paliw odnawialnych i niskoemisyjnych.

- **Strategia w zakresie wodoru**

W zintegrowanym systemie energetycznym wykorzystanie wodoru pomoże w dekarbonizacji przemysłu, transportu, wytwarzania energii i budynków w całej Europie. Strategia UE w zakresie wodoru dotyczy sposobu wykorzystania jego potencjału dzięki inwestycjom, regulacji, stworzeniu rynku oraz badaniom i innowacji.

Wodór może być źródłem energii w sektorach, które nie nadają się do elektryfikacji i umożliwić magazynowanie energii w celu zrównoważenia zmiennych przepływów energii ze źródeł odnawialnych. Można to jednak osiągnąć jedynie dzięki skoordynowaniu działań między sektorem publicznym i prywatnym na szczeblu UE. Priorytetem jest rozwój odnawialnych źródeł wodoru, produkowanego głównie z energii wiatrowej i słonecznej. Jednak w perspektywie krótko- i średnioterminowej potrzebne są inne niskoemisyjne technologie wodorowe, aby szybko ograniczyć emisje i wspierać rozwój rentownego rynku.

Aby pomóc w realizacji tej strategii, Komisja Europejska zainicjowała europejski sojusz na rzecz czystego wodoru, w którym uczestniczą liderzy przemysłu, przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, krajowych i regionalnych ministerstw oraz Europejski Bank Inwestycyjny. Sojusz stworzy system wspierania inwestycji, służący rozwojowi produkcji czystego wodoru i stymulowaniu popytu na czysty wodór w UE.

- **Strategia „od pola do stołu” dotycząca zrównoważonej żywności w całym łańcuchu wartości**

Strategia "od pola do stołu" jest kluczowym elementem Zielonego Ładu. Uwzględnia ona w kompleksowy sposób wyzwania związane ze zrównoważonymi systemami żywnościowymi i uznaje nierozdzielne związki między zdrowymi ludźmi, zdrowymi społecznościami i zdrową planetą. Strategia jest również głównym elementem programu Komisji na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju ONZ.

Strategia "od pola do stołu" jest nowym kompleksowym podejściem ukazującym, jak Europejczycy cenią sobie zrównoważoną gospodarkę żywnościową. Stworzenie korzystnego środowiska żywnościowego, dzięki któremu łatwiej będzie wybierać zdrowe i zrównoważone sposoby odżywiania, przyniesie korzyści dla zdrowia i jakości życia konsumentów oraz ograniczy ponoszone przez społeczeństwo koszty związane ze zdrowiem.

Celem UE jest zmniejszenie śladu środowiskowego i klimatycznego unijnego systemu żywnościowego oraz wzmocnienie jego odporności, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w obliczu zmian klimatu i utraty różnorodności biologicznej oraz bycie liderem globalnej transformacji w kierunku konkurencyjnej równoważności od pola do stołu i tworzenia nowych możliwości.

Oznacza to:

- zapewnienie, by łańcuch żywnościowy, obejmujący produkcję, transport, dystrybucję, marketing i konsumpcję żywności, miał neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko, poprzez ochronę i odbudowę zasobów lądowych, słodkowodnych i morskich, od których

zależy system żywnościowy; pomoc w łagodzeniu zmiany klimatu i przystosowaniu się do jej skutków; ochrona gruntów, gleby, wody, powietrza, zdrowia roślin oraz zdrowia i dobrostanu zwierząt; a także powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej;

- zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego, żywienia i zdrowia publicznego – zapewnienie wszystkim dostępu do wystarczającej ilości pełnowartościowej i zrównoważonej żywności, spełniającej wysokie standardy bezpieczeństwa i jakości, zdrowia roślin oraz zdrowia i dobrostanu zwierząt, przy jednoczesnym zaspokajaniu potrzeb i preferencji żywieniowych; oraz
- zachowanie przystępności cenowej żywności przy jednoczesnym generowaniu sprawiedliwszych zysków ekonomicznych w łańcuchu dostaw, aby docelowo najbardziej zrównoważona żywność stała się także najbardziej przystępna cenowo, wspieranie konkurencyjności unijnego sektora dostaw, wspieranie sprawiedliwego handlu, tworzenie nowych możliwości biznesowych przy jednoczesnym zapewnieniu integralności jednolitego rynku oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

Istotne znaczenie w Strategii mają badania naukowe i innowacje, które przyspieszają transformację w kierunku zrównoważonych, zdrowych i sprzyjających włączeniu społecznemu systemów żywnościowych od produkcji pierwotnej do konsumpcji.

- **Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030**

Do głównych elementów przedmiotowej strategii należą:

- objęcie obszarem chronionym co najmniej 30% gruntów i 30% mórz w Europie
- odbudowa zdegradowanych ekosystemów na lądzie i w morzu przez zwiększanie skali rolnictwa ekologicznego i elementów krajobrazu charakteryzujących się bogatą różnorodnością biologiczną na gruntach rolnych, powstrzymanie i odwrócenie procesu spadku liczebności owadów zapylających, ograniczenie stosowania pestycydów i ich szkodliwych skutków o 50% do 2030 r., przywrócenie co najmniej 25 tys. km rzek w UE do stanu charakterystycznego dla rzek swobodnie płynących oraz zasadzenie 3 mld drzew do 2030 r.
- **Nowy plan działania na rzecz gospodarki w obiegu zamkniętym**
- **Zrównoważona mobilność**
 - Zmniejszenie o 90% emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu do 2050 roku
 - Transport ładunków koleją lub drogą wodną
 - Zwiększenie podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu – stworzenie około 1 mln publicznych stacji ładowania i tankowania do obsługi 13 mln bez emisyjnych i niskoemisyjnych pojazdów spodziewanych na drogach europejskich do 2025 r.
- **Eliminowanie zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby**
 - woda – ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie zanieczyszczenia spowodowanego przez nadmiar substancji biogennej, zmniejszenie zanieczyszczenia mikro drobinami plastiku i farmaceutykami;
 - powietrze - zapewnienie władzom lokalnym wsparcia w celu zwiększenia czystości powietrza;

- przemysł – ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z dużych instalacji przemysłowych, skuteczne zapobieganie awariom przemysłowym;
- chemikalia– ochrona przed niebezpiecznymi substancjami, opracowywanie bardziej zrównoważonych alternatyw, połączenie lepszej ochrony zdrowia ze zwiększoną globalną konkurencyjnością.

Szeroko pojęta ochrona środowiska będąca głównym celem Programu wpisuje się w szereg strategii i planów wynikających z Europejskiego Zielonego Ładu.

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do 2030 r. zawierają ogólne założenia i cele polityki na lata 2021-2030.

Najważniejsze cele na 2030 r.:

- ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.)
- zwiększenie do co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii
- zwiększenie o co najmniej 32,5% efektywności energetycznej.

Program uwzględnia zagadnienia związane z ochroną klimatu i jakości powietrza.

Europejska Konwencja Krajobrazowa

Europejska Konwencja Krajobrazowa została przyjęta w dniu 20 października 2000 r. we Florencji, Polska ratyfikowała ją w 2004 roku. Celem konwencji jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem - dlatego swoim zasięgiem obejmuje całe terytorium Polski.

W celu realizacji zapisów konwencji strony podejmują działania zmierzające do identyfikacji własnych krajobrazów, podnoszenia świadomości społecznej, określenia celów jakości krajobrazu oraz współpracy transgranicznej.

Cele konwencji zostały implementowane do celów Programu głównie w zakresie obszaru zasobów przyrodniczych i edukacji ekologicznej mieszkańców Gminy.

5.1.2 Nadrzędne dokumenty strategiczne

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Polityka ekologiczna państwa 2030 to dokument przyjęty Uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. Jest to najważniejszy dokument strategiczny w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Jego rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski, a także zapewnienie wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców.

Jako cel główny wskazano rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Poprzez analizę najważniejszych trendów w obszarze środowiska wyznaczono cele szczegółowe oraz horyzontalne mające przyczynić się do realizacji celu głównego:

- Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie – poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka – zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat – łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- Cel horyzontalny: Środowisko i edukacja – rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa,
- Cel horyzontalny: Środowisko i administracja – poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Realizacja Programu ochrony środowiska dla miasta Ostrowiec Świętokrzyski przyczyni się do realizacji wyżej założonych celów. W Programie przeanalizowano stan środowiska na terenie powiatu w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, hałasu, gospodarki wodno-ściekowej, gleb, zasobów przyrodniczych oraz zagrożenia poważnymi awariami. Wskazane problemy oraz kierunki działań w celu ich rozwiązania umożliwią realizację wszystkich wymienionych powyżej celów.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030

Celem SZRWiR jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.

Cel szczegółowy I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej

- Nowe modele organizacji produkcji i rynków, krótkie łańcuchy rynkowe i uczciwa konkurencja
- Jakość i bezpieczeństwo żywności
- Rozwój innowacji, cyfryzacji i przemysłu 4.0. w sektorze rolno-spożywczym oraz jego modernizacja
- Zarządzanie ryzykiem w sektorze rolno-spożywczym
- Poszerzanie i rozwój rynków zbytu na produkty i surowce sektora rolno-spożywczego (w tym biogospodarki)

Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska

- Rozwój liniowej infrastruktury technicznej
- Dostępność wysokiej jakości usług publicznych
- Rozwój infrastruktury społecznej i rewitalizacja wsi i małych miast
- Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska
 - działania horyzontalne

- promowanie ładu przestrzennego na obszarach wiejskich, w szczególności w zasięgu oddziaływania obszarów silnie zurbanizowanych, m.in. w celu zapobiegania rozpraszaniu istniejącej sieci osadniczej
- zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych przez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni
- dynamizacja przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych
- utrzymanie w miarę dostępności gruntów do zalesienia, zwiększenie ogólnej lesistości kraju oraz zwartości kompleksów leśnych i powierzchni zalesianych
- identyfikacja gleb zanieczyszczonych na terenach wiejskich
- ochrona produktywności gruntów rolnych
- działania uzupełniające
 - właściwe planowanie przestrzenne na obszarach wiejskich oraz racjonalna gospodarka gruntami zachowujące unikalne formy krajobrazu rolniczego i służące ochronie bioróżnorodności
 - zapewnienie warunków dla zrównoważonego wykorzystania zasobów przestrzennych na obszarach wiejskich
 - zagwarantowanie planowania przestrzennego z udziałem społeczności lokalnych, uwzględniającego zróżnicowane potrzeby społeczne, gospodarcze, kulturalne i środowiskowe
 - wsparcie badań naukowych w zakresie ochrony środowiska naturalnego na obszarach wiejskich i rybackich
 - wsparcie rozwoju zielonej infrastruktury na wsi w celu adaptacji do zmiany klimatu
 - ochrona jakości wód, w tym m.in. przez racjonalną gospodarkę nawozami i środkami ochrony roślin, oraz promowanie korzystnych dla ochrony jakości wód zabiegów agrotechnicznych i równoczesnego prowadzenia produkcji roślinnej przy produkcji zwierzęcej
 - programy racjonalnego korzystania z zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa, zachowanie właściwych stosunków wodnych oraz zwiększanie retencji wodnej, w tym glebowej
 - rozwój rolnictwa ekologicznego, upowszechnianie prośrodowiskowych metod produkcji rolnej i rybackiej oraz gospodarowania produktami ubocznymi pochodzącymi z rolnictwa, rybactwa i przetwórstwa rolno-spożywczego
 - ochrona gleb użytkowanych rolniczo (przed erozją, zanieczyszczeniami, zakwaszeniem, ubytkiem substancji organicznej)
 - wspieranie inwestycji sprzyjających ochronie środowiska w gospodarstwach rolnych i rybackich
 - upowszechnianie wiedzy na temat metod ochrony środowiska w rolnictwie i na obszarach wiejskich i rybackich, np. przez doskonalenie i rozwijanie systemu doradztwa i promocję dobrych praktyk rolniczych

- wspieranie rolniczego wykorzystania gruntów, na których zrównoważona produkcja rolnicza jest utrudniona ze względu na niekorzystne warunki naturalne lub strukturalne
- działania na rzecz wysokiej jakości powietrza na obszarach wiejskich w transporcie i gospodarce przestrzennej
- Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom

Cel szczegółowy III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa

- Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa
- Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy
- Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców wsi
- Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym
- Rozwój ekonomii i solidarności społecznej na obszarach wiejskich

Program spełnia założenia Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa poprzez zgodność swoich założeń z Celem szczegółowym II – Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska, który zakłada rozwój liniowej infrastruktury technicznej, dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, rozwój infrastruktury społecznej i rewitalizację wsi i małych miast, zrównoważone gospodarowanie i ochronę zasobów środowiska, adaptację do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom. Program uwzględnia działania w zakresie zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz ich ochrony, a także rozwoju liniowej infrastruktury technicznej.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Kierunek interwencji 5: ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko

- zwiększenie udziału tych rodzajów transportu, które powodują najmniejsze obciążenie środowiska oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko poszczególnych gałęzi transportu, a w szczególności transportu samochodowego
- utrzymanie harmonii układu komunikacyjnego z jego otoczeniem krajobrazowym: przyrodniczym, kulturowym oraz społeczno-gospodarczym
- wprowadzenie pakietu mechanizmów ograniczających szarą strefę w obrocie paliwami
- wprowadzenie odpowiednich rozwiązań planistycznych, technologicznych i architektoniczno-krajobrazowych, jako elementów zrównoważonej gospodarki przestrzennej
- działania edukacyjno - informacyjne mające na celu zachęcanie do włączenia się w kampanie promujące zrównoważony transport na szczeblu lokalnym oraz rozpowszechniające wykorzystanie narzędzi pomiaru kwantyfikacji emisji gazów cieplarnianych w wyniku działalności transportowej, których efektem długofalowym będzie stopniowa poprawa jakości powietrza w miastach i gminach oraz zwiększenie świadomości lokalnych społeczności.

1. Działania o charakterze organizacyjno-systemowym

- ściśle powiązanie polityki transportowej z polityką przestrzenną państwa i JST
- promowanie efektywności energetycznej
- promowanie elektryfikacji transportu drogowego poprzez wprowadzenie infrastruktury szybkiego ładowania pojazdów elektrycznych
- inwestowanie w gospodarkę niskoemisyjną
- tworzenie stref ograniczonej emisji transportu
- tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym poprzez generowanie hałasu
- rozwijanie systemu instrumentów o charakterze finansowym stymulujących zakup, posiadanie i użytkowanie pojazdów charakteryzujących się mniejszą presją na środowisko naturalne

2. Działania o charakterze inwestycyjnym

- inwestycje związane bezpośrednio z ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko (m.in. rozwiązania ograniczające emisję hałasu, przejścia dla zwierząt)
- rozwój infrastruktury paliw alternatywnych
- unowocześnianie taboru wszystkich gałęzi transportu
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury transportowej

3. Działania o charakterze innowacyjno-technicznym

- uwzględnienie wpływu transportu na środowisko, klimat i krajobraz, poprawienie jego efektywności energetycznej oraz łagodzenie skutków zmian klimatu oddziałujących na infrastrukturę i działalność transportową
- zastosowanie nowych technologii, w tym cyfryzacji procedur oraz systemów wspierających zarządzanie
- coraz szersze zastosowanie przyjaznych środowisku środków transportu
- wdrożenie technicznych i naturalnych środków ograniczania wibracji i hałasu
- wdrażanie innowacyjnych technologii budownictwa infrastrukturalnego minimalizujących presje środowiskowe
- rozwój i powszechne stosowanie nowatorskich rozwiązań służących ochronie zwierząt przed kolizjami z środkami transportu

4. Monitoring środowiska i wskaźniki

Część spośród zaplanowanych zadań w Programie wpływa na realizację celów wyznaczonych w ramach kierunku interwencji 5: ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 określa warunki funkcjonowania i sposoby rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego, podnoszące jego efektywność i spójność w perspektywie średniookresowej.

Cel główny: wzmocnienie spójności i efektywności bezpieczeństwa narodowego, który powinien być zdolny do identyfikacji i eliminacji źródeł, przejawów oraz skutków zagrożeń bezpieczeństwa narodowego.

- Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego:
 - Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej:
 - 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce;
- Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa:
 - Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego:
 - 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną;
 - 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa;
 - 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa;
 - 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

Degradacja środowiska naturalnego, zanieczyszczenia, klęski żywiołowe i rosnące potrzeby mieszkańców mają istotny wpływ na bezpieczeństwo narodowe. W Programie wspierane są działania prowadzące do ochrony środowiska oraz poprawy jego stanu w zakresie zanieczyszczeń, racjonalnej gospodarki zasobami naturalnymi. Program ochrony środowiska wpisuje się w realizację celu nr 4. Zwiększenie integracji i polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa, a dokładnie w kierunku interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)

Jest dokumentem strategicznym Ministra Klimatu i Środowiska określającym działania naprawcze do zrealizowania w perspektywie krótkoterminowej do 2025 r., średnioterminowej do 2030 r. oraz długoterminowej do 2040 r.

Zawarte w Programie zadania są nie tylko spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza na poziomie krajowym oraz wojewódzkim, powiatowym i gminnym, ale przede wszystkim określają nowe kierunki działań w tym obszarze. Dokument ma na celu skoordynowanie działań wynikających z krajowych ram polityki dotyczącej jakości powietrza w powiązaniu z obszarami polityk odnoszących się do sektora bytowo-komunalnego, czystej energii, ciepła oraz odnawialnych źródeł energii, a także transportu.

Głównym celem Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza (zwanego dalej „aKPOP”) jest poprawa jakości życia mieszkańców Polski poprzez osiągnięcie w możliwie krótkim czasie dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych szkodliwych substancji w powietrzu, wynikających z przepisów prawa unijnego i krajowego, a w perspektywie do 2030 r. oraz do 2040 r. osiągnięcie głównego celu aKPOP w postaci poprawy jakości powietrza w Polsce do stanu, w którym osiągnięte zostaną normy jakości powietrza, określone w prawodawstwie unijnym.

Uzyskanie efektu wskazanego w dokumentach Unii Europejskiej, jak również w prawodawstwie krajowym, wymaga podejmowania działań horyzontalnych i wielopoziomowych, uwzględniających zaangażowanie administracji publicznej na różnych szczeblach zarządzania.

Program jest zgodny z aKPOP, ponieważ problem przekroczeń pyłów zawieszonych niejednokrotnie dotyczył Miasta Ostrowiec Świętokrzyski, z tego powodu cieszy tym bardziej brak przekroczeń w ostatnim czasie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia jest zbiorem wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument wskazuje na systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalnie.

Głównym celem polityki regionalnej jest „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Wśród celów szczegółowych wymieniono m.in.: zwiększenie spójności rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym oraz przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.

W dokumencie określono wyzwania rozwojowe w kraju regionalnym do 2030 roku w świetle analiz terytorialnych:

- adaptację do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń do środowiska
 - zachowanie bogactwa przyrodniczego regionów
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych
- rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego
- wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek
- rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach
- zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami
- przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych

Program jest zgodny z Krajową strategią rozwoju regionalnego 2030, ponieważ przyczynia się do realizacji Celu 1. Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym w zakresie kierunku interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów. Przedmiotowy kierunek dotyczy rozwoju infrastruktury transportowej (wprowadzenie nowoczesnego systemu transportowego, lepsze skomunikowanie obszarów miejsko-wiejskich

i wiejskich z miastami, zwiększenie wykorzystania potencjału kolejowego), komunalnej (w zakresie zaopatrzenia w wodę, oczyszczania ścieków oraz gospodarowania odpadami, a także ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza), społecznej (poprawa dostępności przestrzeni, modernizacja i rozbudowa infrastruktury instytucji kultury, zwiększenie dostępności usług dla osób starszych lub z niepełnosprawnościami) oraz infrastruktury łączności elektronicznej (zapewnienie nowoczesnej infrastruktury szerokopasmowej). Działania wyznaczone w Programie dążą m.in. do ochrony jakości powietrza, oszczędnego gospodarowania zasobami środowiska oraz racjonalnej gospodarki odpadami. Ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia celu 1, a co za tym idzie również celu głównego Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. (PEP 2040)

Dokument wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce - przedstawiono w nim zalecenia w zakresie stosowania technologii służących tworzeniu niskoemisyjnego systemu energetycznego. W Polityce uwzględniono skalę wyzwań jakie stawia przystosowanie krajowej gospodarki do uwarunkowań regulacyjnych UE związanych z m.in. celami klimatyczno-energetycznymi na 2030 r., Europejskim Zielonym Ładem. Przewidziana niskoemisyjna transformacja energetyczna inicjować będzie modernizację całej gospodarki gwarantując bezpieczeństwo energetyczne z uwzględnieniem sprawiedliwego podziału kosztów i ochrony najbardziej wrażliwych grup społecznych.

W dokumencie zawarto opis stanu i uwarunkowań sektora energetycznego, wskazano 3 filary, na których opiera się 8 celów szczegółowych wraz z działaniami służącymi ich realizacji oraz projekty strategiczne. Przedstawiono także ujęcie terytorialne oraz wskazano źródła finansowania.

I filar – sprawiedliwa transformacja;

II filar – zeroemisyjny system energetyczny;

III filar – dobra jakość powietrza.

- CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych;
- CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;
- CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych;
- CEL SZCZEGÓŁOWY 4. Rozwój rynków energii;
- CEL SZCZEGÓŁOWY 5. Wdrożenie energetyki jądrowej;
- CEL SZCZEGÓŁOWY 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;
- CEL SZCZEGÓŁOWY 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;
- CEL SZCZEGÓŁOWY 8. Poprawa efektywności energetycznej.

Program wykazuje zgodność z Polityką Energetyczną Polski poprzez realizację celów w nim określonych. Program zakłada m.in. redukcję poziomu emisji szkodliwych substancji czy wykorzystanie technologii przyjaznych środowisku.

5.1.3 Krajowe dokumenty sektorowe

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Cel główny - poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia;
- osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Kierunki działań:

- podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza;
- stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza;
- włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi;
- rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza;
- rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza;
- upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.

Program wpływa na poprawę jakości powietrza, a co za tym idzie na poprawę jakości życia mieszkańców. Jest więc spójny z Krajowym Programem Ochrony Powietrza i wypełnia jego założenia.

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN)

Cel główny:

- Rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.

Cele szczegółowe i priorytety:

- Cel szczegółowy A: Niskoemisyjne wytwarzanie energii:
 - Priorytet A.1. Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego;
 - Priorytet A.2. Rozwój wykorzystania OZE;

- Priorytet A.3 Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii;
- Cel szczegółowy B: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami:
 - Priorytet B.1 Promocja optymalnego wykorzystywania surowców;
 - Priorytet B.2 Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami;
- Cel szczegółowy C: Rozwój zrównoważonej produkcji (przemysł, budownictwo, rolnictwo):
 - Priorytet C.1 Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu;
 - Priorytet C.2 Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych;
 - Priorytet C.3 Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków;
 - Priorytet C.4 Poprawa standardu energetycznego nowobudowanych budynków;
 - Priorytet C.5 Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie;
- Cel szczegółowy D: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności:
 - Priorytet D.1 Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego;
 - Priorytet D.2 Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu;
 - Priorytet D.3 Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu;
 - Priorytet D.4 Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego;
 - Priorytet D.5 Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu;
- Cel szczegółowy E: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji:
 - Priorytet E.1 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji;
 - Priorytet E.2 Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki;
 - Priorytet E.3 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych;
 - Priorytet E.4 Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Program wykazuje zgodność z Narodowym Programem Gospodarki Niskoemisyjnej, zakłada bowiem szereg działań ukierunkowanych na ochronę środowiska (m.in. na redukcję poziomu emisji szkodliwych substancji, wzrost udziału OZE w produkcji energii), stanowiącą jeden ze środków do osiągnięcia zamierzonego celu głównego.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)

W celu wypełnienia zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, przyjętych w Traktacie Akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej, w części dotyczącej dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, został sporządzony przez Ministra Środowiska, a następnie

zatwierdzony przez Rząd RP w dniu 16 grudnia 2003 r., Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), który określa plan inwestycyjny w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, jaki musi zostać zrealizowany przez Polskę, aby osiągnąć wymagane efekty ekologiczne.

Celem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Program koordynuje działania gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury sanitarnej na ich terenach.

Obowiązek aktualizacji KPOŚK wynika z art. 96 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, zgodnie z którym aktualizacji Programu dokonuje się co najmniej raz na 4 lata. W dniu 31 lipca 2017 r. Rada Ministrów przyjęła V aktualizację *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych* (AKPOŚK 2017). Przyjęta aktualizacja zawiera listę przedsięwzięć zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2016-2021. Dotyczy ona 1587 aglomeracji, w których zlokalizowanych jest 1769 oczyszczalni ścieków komunalnych.

Zgodnie z ww. ustawą aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo końcowego punktu zrzutu tych ścieków.

Zgodnie z zapisami dyrektywy 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia jej wymogów przez aglomerację są:

- wydajność oczyszczalni ścieków w aglomeracjach odpowiadająca przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze;
- standardy oczyszczania ścieków w oczyszczalniach uzależnione są od wielkości aglomeracji; jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z każdej oczyszczalni jest zgodna z wymaganiami ustawy Prawo wodne i rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1800); w każdej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone usuwanie biogenów;
- wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące blisko 100% poziom obsługi; oznacza to wyposażenie w sieć kanalizacyjną, co najmniej na poziomie:
 - 95% dla aglomeracji o RLM < 100 000;
 - 98% dla aglomeracji o RLM ≥ 100 000.

Planowane remonty infrastruktury kanalizacyjnej na terenie powiatu mają na celu ochronę środowiska przyrodniczego w zakresie oczyszczania ścieków, ich zrzutów oraz skutków, jakie wywierają na otoczenie, przez co założenia Programu wypełniają cele wyznaczone w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych.

**Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu
do roku 2020 z perspektywą do roku 2030**

Celem główny: zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:
 - Kierunek działań 1.1 - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
 - Kierunek działań 1.2 - adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu;
 - Kierunek działań 1.3 - dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
 - Kierunek działań 1.4 - ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
 - Kierunek działań 1.5 - adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
 - Kierunek działań 1.6 - zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu;
- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:
 - Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
 - Kierunek działań 2.2 - organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu;
- Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:
 - Kierunek działań 3.1 - wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu;
 - Kierunek działań 3.2 - zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu;
- Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:
 - Kierunek działań 4.1 - monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie);
 - Kierunek działań 4.2 - miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu;
- Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
 - Kierunek działań 5.1 - promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
 - Kierunek działań 5.2 - budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
- Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
 - Kierunek działań 6.1 - zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyka związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
 - Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Program wskazuje kierunki działań spójne z założeniami Strategicznego Planu Adaptacji przede wszystkim w zakresie Celu 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, poprzez promowanie podnoszenia jakości środowiska oraz dbanie o ochronę ekosystemów.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028 (KPGO)

W gospodarce odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, przyjęto następujące cele:

- wdrażanie ZPO oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów;
- zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat ZPO, w tym w zakresie ZPO żywności;
- osiągnięcie następujących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych:
 - a) 55% dla roku 2025,
 - b) 60% dla roku 2030,
 - c) 65% dla roku 2035;
- minimalizacja ilości składowanych odpadów:
 - a) do 30% w roku 2025,
 - b) do 20% w roku 2030,
 - c) do 10% w roku 2035;
- zwiększenie recyklingu organicznego przez propagowanie kompostowania przez mieszkańców bioodpadów „u źródła”;
- zapewnienie selektywnego zbierania bioodpadów od mieszkańców oraz zakładów zbiorowego żywienia;
- zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat postępowania z odpadami, w tym w zakresie selektywnego zbierania odpadów oraz zagrożeń związanych z nielegalnym postępowaniem z odpadami;
- zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów;
- zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych selektywnie odpadów, aby mogły one zostać skierowane do procesu recyklingu;
- utrzymanie występującego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, aby składowanych nie było więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.;
- ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk.

Uwarunkowania płynące z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2028 zostały uwzględnione w przedmiotowym Programie.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytoriom kraju z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat materiałów zawierających azbest w terminie do 2032 roku. Program zakłada następujące cele:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Program jest zgodny z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 –2032. Przedmiotowy dokument w jednym z planowanych do realizacji obszarów interwencji zakłada realizację działań ukierunkowanych na usuwania wyrobów zawierających azbest oraz dofinansowanie kosztów utylizacji odpadów zawierających azbest.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjęty został Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300).

Plany gospodarowania wodami wskazują ustalone cele środowiskowe dla JCW i obszarów chronionych wraz z prezentacją wyników przeprowadzonej oceny stopnia osiągnięcia celów środowiskowych. W ramach IIaPGW przeprowadzona została ocena stopnia osiągnięcia celów środowiskowych będąca podstawą do wskazania ostatecznych celów dla JCW.

W trakcie wyznaczania celów środowiskowych dla wód powierzchniowych na IV cykl planistyczny (2022–2027) bazowano na procedurze przyjętej w cyklu poprzednim 2016–2021. Analogicznie, cele środowiskowe ustalono w odniesieniu do wymagań dla stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Podczas oceny stanu wód i wyznaczania celów środowiskowych wykorzystano najnowsze dane i opracowania, w tym nowe metodyki określania stanu elementów biologicznych i hydromorfologicznych, aktualizację wyznaczania SZCW i SCW, oraz zweryfikowaną typologię wód.

Celem dla wód powierzchniowych jest:

- niepogarszanie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW;
- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych;
- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych;

- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Zgodnie z powyższym, celem środowiskowym dla części wód niewyznaczonych jako SCW lub SZCW, którym w konsekwencji nadano status NAT, jest:

- dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny, w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły;
- bardzo dobry stan ekologiczny, w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na bardzo dobry stan ekologiczny;
- stan dobry, w przypadku JCWP niemonitorowanych;
- spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych.

W przypadku części wód wyznaczonych jako SCW lub SZCW celem środowiskowym jest:

- dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny, w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły;
- maksymalny potencjał ekologiczny w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na maksymalny potencjał ekologiczny;
- stan dobry w przypadku JCWP niemonitorowanych;
- spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych.

Program Ochrony Środowiska dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski poprzez przeznaczone do wykonania zadania, realizować będzie wyznaczone cele środowiskowe dla JCWP.

5.1.4 Wojewódzkie dokumenty strategiczne i programowe

Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego 2030

Program ochrony środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego 2030 został opracowany w celu realizacji polityki ekologicznej prowadzonej przez państwo, opartej na polityce ekologicznej Unii Europejskiej. Dokument ten jest kluczowy ze względu na przyjęte w nim priorytety w zakresie zrównoważonego rozwoju województwa, wyznaczające ramy transformacji w najważniejszych komponentach środowiska. W Programie określony został cel nadrzędny, cele strategiczne i kierunki działań, dotyczące poszczególnych komponentów środowiska, a także aspekty finansowe realizacji Programu. Dołączony został również harmonogram jego realizacji wraz z koncepcją monitoringu wdrażania działań i określeniem wskaźników monitorowania.

POŚ dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski zgodny jest z założeniami Programu Ochrony Środowiska dla całego województwa.

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Cele strategiczne i operacyjne dokumentu to:

CEL STRATEGICZNY 1. INTELIGENTNA GOSPODARKA I AKTYWNI LUDZIE:

- Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki;
- Cel operacyjny 1.2. Kompetentne kadry dla gospodarki regionu;
- Cel operacyjny 1.3. Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu.

CEL STRATEGICZNY 2. PRZYJAZNY DLA ŚRODOWISKA I CZYSTY REGION:

- Cel operacyjny 2.1. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego;
- Cel operacyjny 2.2. Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych;
- Cel operacyjny 2.3. Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna.

CEL STRATEGICZNY 3. WSPÓLNOTA I BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ, KTÓRE ŁĄCZĄ LUDZI:

- Cel operacyjny 3.1. Silny kapitał społeczny w regionie;
- Cel operacyjny 3.2. Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym;
- Cel operacyjny 3.3. Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu.

CEL 4. HORYZONTALNY SPRAWNE ZARZĄDZANIE REGIONEM:

- Cel operacyjny 4.1. Rozwój systemu zarządzania strategicznego rozwojem;
- Cel operacyjny 4.2. Budowa rozpoznawalnej marki regionu świętokrzyskiego;
- Cel operacyjny 4.3. Wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa.

Cele zdefiniowane w Programie są zgodne z celami SRWŚ 2030+ m.in. poprzez poprawę jakości życia mieszkańców województwa świętokrzyskiego dzięki zmniejszeniu zanieczyszczeń w powietrzu, w tym osiągnięcie poziomu celu długoterminowego ozonu.

Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027

Program **Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027** jest ważnym narzędziem, które w perspektywie 2021-2027, pozwoli na realizację znaczących przedsięwzięć, przyczyniających się do rozwoju Województwa Świętokrzyskiego.

Całkowita kwota przeznaczona na realizację programu Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027, to ponad 1,45 mld euro. Składa się na nią blisko 1,05 mld euro pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz 405 mln euro z Europejskiego Funduszu Społecznego +.

Środki finansowe trafią do beneficjentów programu w ramach realizowanych Priorytetów:

- Priorytet 1 Fundusze Europejskie dla konkurencyjnej gospodarki

- Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla środowiska
- Priorytet 3 Fundusze Europejskie na mobilność miejską
- Priorytet 4 Fundusze Europejskie dla dostępności Świętokrzyskiego
- Priorytet 5 Fundusze Europejskie dla rozwoju społecznego
- Priorytet 6 Fundusze Europejskie dla wspólnot lokalnych
- Priorytet 7 Zdrowi i aktywni zawodowo
- Priorytet 8 Edukacja na wszystkich etapach życia
- Priorytet 9 Usługi społeczne i zdrowotne
- Priorytet 10 Aktywni na rynku pracy
- Priorytet 11 Pomoc Techniczna EFRR
- Priorytet 12 Pomoc Techniczna EES+

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+ jest dokumentem o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, będącym narzędziem realizacji zapisów Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030 +.

RSI WŚ 2030+ zawiera:

- Syntezę Diagnozy potencjału innowacyjnego województwa świętokrzyskiego, odnoszącą się w szczególności do czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na poziom innowacyjności regionu;
- Analizę SWOT, której wyniki odnoszą się przede wszystkim do sfery B+R oraz innowacyjności regionalnej gospodarki;
- Część główną zawierającą: wizję i misję, cele rozwojowe oraz propozycje kierunków działań służących realizacji poszczególnym celów;
- Weryfikację Świętokrzyskich Inteligentnych Specjalizacji;
- Plan finansowy i podstawowe założenia systemu wdrażania, w tym źródła finansowania realizacji RSI WŚ 2030+;
- Opis systemu monitorowania i ewaluacji wraz z propozycją wskaźników monitorujących realizację celów.

Dokument uwzględnia zmiany wprowadzone w ramach konsultacji przeprowadzonych z Zespołem Ekspertkim ds. aktualizacji RSI, Zespołem Zadaniowym ds. aktualizacji RSI oraz partnerami społeczno-gospodarczymi. Na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego dokument został poddany również ewaluacji ex-ante, przeprowadzonej przez

niezależny podmiot badawczy. Wyniki z ewaluacji ex-ante zostały uwzględnione w ostatecznej wersji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2023-2028

W dokumencie wyznaczono szereg celów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, z uwzględnieniem: ochrony środowiska, zapobiegania powstawania odpadów, zrównoważonego rozwoju województwa oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego województwa.

Program jest spójny z Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2023-2028. POŚ przyczynia się do realizacji wyznaczonych w ww. dokumencie celów i wskazuje kierunki działania służące do ich osiągnięcia.

Program Ochrony Powietrza dla Województwa Świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych (POP)

Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego został opracowany w związku z odnotowaniem w 2018 roku przekroczenia standardów jakości powietrza w regionie. Program obejmuje dwie strefy: strefa miasto Kielce oraz strefa świętokrzyska.

Program ochrony powietrza wskazuje przyczyny wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu oraz wskazuje działania naprawcze, których skuteczna realizacja na przestrzeni sześciu lat korzystnie wpłynie na poprawę jakości powietrza w województwie świętokrzyskim.

Harmonogram przewiduje realizację konkretnych zadań, jednocześnie wskazując podmioty odpowiedzialne za wykonanie poszczególnych działań naprawczych: samorządy lokalne, właściciele, zarządzający budynkami i nieruchomościami, organizacje pożytku publicznego, jednostki oświatowe, jednostki prowadzące działalność edukacyjną oraz zarządcy dróg wojewódzkich i krajowych z terenu województwa.

Działania naprawcze wynikające z POP:

- Ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego;
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego – m.in. poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza tereny miejskie;
- Ograniczenie emisji nieorganizowanej pochodzącej z zakładów wydobywania i przeróbki kruszyw;
- Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza;
- Prowadzenie edukacji ekologicznej;
- Prowadzenie działań kontrolnych.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski wpisują się w zakres działań naprawczych zaproponowanych w POP.

Aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne

Celem Aktualizacji Programu ochrony Środowiska przed hałasem jest określenie niezbędnych priorytetów i wskazanie działań mających na celu zmniejszenie uciążliwości i ograniczenie poziomu hałasu. Program wykonywany jest na obszarze pokrywającym się z zakresem map akustycznych dla odcinków dróg krajowych w województwie Świętokrzyskim, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie, które to mapy pełnią funkcję źródła informacji o stanie klimatu akustycznego.

Zakres Programu obejmuje analizę przede wszystkim tych obszarów, położonych w granicach administracyjnych analizowanych powiatów województwa świętokrzyskiego, dla których wskaźnik M (wyznaczony na podstawie map akustycznych dla odcinków dróg krajowych) przyjmuje największe wartości. W ramach Programu przedstawiono szereg zaleceń o charakterze rozwiązań technicznych oraz wskazano kierunki innych działań, których realizacja pozwoli w największym stopniu osiągnąć wyznaczony cel.

Program Ochrony Środowiska dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski wskazując działania ograniczające negatywne oddziaływanie akustyczne, wpisuje się w założenia wymienionego dokumentu.

**Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego oraz
Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego,
dotycząca opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru
Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego”**

Plan służy następującym działaniom:

- uzgadnianiu projektów studiów gminnych, planów miejscowych, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem planów zagospodarowania przestrzennego województw ościennych;
- opiniowaniu projektów krajowych dokumentów programowych wraz z rekomendacją zadań inwestycyjnych z poziomu województwa na szczebel krajowy;
- identyfikacji i kreowaniu płaszczyzn współpracy międzywojewódzkiej;
- identyfikacji obszarów wymagających interwencji i wsparcia procesów rozwojowych;
- przekazywaniu ustaleń Planu do „Strategii rozwoju województwa...”, RPOWŚ 2014–2020 oraz programów sektorowych;
- bieżącej współpracy z polityką rozwoju w zakresie koordynacji zagospodarowania obszarów funkcjonalnych i obszarów OSI;
- negocjacji i wdrażaniu inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym do planowania miejscowego.

Cel Programu jest tożsamy z celami zawartymi w Planie, a szczególnie zawartymi w działach: Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza,

Ochrona gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania poprzez właściwe uwzględnianie w dokumentach planistycznych, jak również Ochrona zasobów złóż kopalin.

5.1.5 Lokalne dokumenty strategiczne i programowe:

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2030+

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2030+ jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu powiatowego diagnozującym podstawowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał powiatu, opisującym podejście zintegrowane, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni powiatu w perspektywie najbliższych lat, w tym przy szerokiej partycypacji interesariuszy i partnerów. Tym samym stanowi strategię terytorialną w myśl rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz.

Dokument wyznacza cztery szczegółowe cele operacyjne, realizowane w ramach celów strategicznych.

POŚ dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski zgodny jest z ww. dokumentem, a w szczególności z celem operacyjnym 3.1 „Dbałość o środowisko i dostosowywanie do zmian klimatycznych, w tym w kontekście transformacji energetycznej”

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030:

- uwzględnia nową sytuację i pozycję strategiczną miasta i jego samorządu lokalnego, w tym również najnowsze uwarunkowania wynikające z pandemicznych zmian społeczno-gospodarczych, w tym kryzysowych,
- uwzględnia współczesne prognozy społecznych, gospodarczych i środowiskowych zmian województwa, kraju, Europy oraz świata,
- uwzględnia inne strategie, plany i programy dotyczące społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej sfer gminy oraz zaawansowanie ich realizacji, a także formułowane obecnie państwowe oraz unijne polityki rozwoju, w tym dotyczące transformacji energetycznej, ograniczania emisji CO₂ itp.,
- uwzględnia wszystkie kluczowe własności społeczne, gospodarcze i przestrzenno-środowiskowe Ostrowca Świętokrzyskiego i zawiera ich prezentację z podziałem w zależności od ich obecnego i przyszłego znaczenia dla rozwoju tego miasta,
- bazuje na dwóch nowoczesnych metodach analizy strategicznej jednostek samorządu terytorialnego, tj. na metodzie analizy pozycji strategicznej tzw. „SWOT Plus” oraz na metodzie analizy relacji strategicznych jednostki samorządu terytorialnego,

- zawiera rozstrzygnięcia, za które działania związane z jej realizacją odpowiadają jedynie władze samorządowe, a za które odpowiadają również inne podmioty – partnerzy współdziałania strategicznego gminy,
- hierarchizuje zawarte w niej cele, poprzez wskazanie celów strategicznych i podporządkowanych im celów operacyjnych, opisując jednocześnie ich treść merytoryczną,
- hierarchizuje zawarte w niej składowe celów operacyjnych poprzez wskazanie priorytetów rozwoju gminy,
- hierarchizuje zawarte w niej zadania strategiczne poprzez przypisanie im wag zadań krytycznych, głównych i pozostałych,
- alokuje zawarte w niej zadania strategiczne między obecnie obowiązującą kadencję władz samorządowych, a także kadencję przyszłą i kolejną,
- zawiera rozwiązania w zakresie organizacji procesu jej wdrażania, w tym szczegółowe procedury jej ewaluacji wraz z referencyjnymi wskaźnikami przyporządkowanymi do celów operacyjnych,
- ma charakter elastyczny, tzn. została opracowana tak, aby można było zmieniać jej elementy, w tym uzupełniając ją o nowe zadania strategiczne oraz części planistyczne i wdrożeniowe.

Program wpasowuje się w założenia następujących celów operacyjnych dokumentu: Witalne środowisko naturalne; Bogactwo miejskich założeń zielonych; Sprawna gospodarka odpadowa; Upowszechnione umiejętności i motywacje prośrodowiskowe.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2032

Dokument został opracowany w celu wskazania zagrożeń związanych z występowaniem azbestu w środowisku i spowodowania usunięcia w bezpieczny sposób wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

W dokumencie zawarto informacje o obowiązujących przepisach prawnych dotyczących właścicieli nieruchomości, na terenie których występują wyroby zawierające azbest oraz wykonawców, podejmujących prace usuwania i unieszkodliwiania wyrobów z azbestem. Określono harmonogram działań oraz oszacowano koszty usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Ostrowca Świętokrzyskiego przy udziale środków publicznych.

Celem dokumentu jest także podniesienie świadomości społecznej odnośnie zagrożeń spowodowanych przez wyroby zawierające azbest oraz poznanie zasad bezpiecznego i zgodnego z prawem ich usuwania, co w efekcie powinno skutkować podejmowaniem systematycznych działań eliminacji azbestu ze środowiska.

Zadania zaplanowane w Programie ochrony środowiska dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski pokrywają się z celami oraz zadaniami zawartymi w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2032.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski (PGN)

Celem Planu gospodarki niskoemisyjnej jest określenie, na podstawie analizy aktualnego stanu zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, działań zmierzających do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wraz z ekonomiczno-ekologiczną oceną ich efektywności. PGN ma na celu również wzmacnianie działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń (m.in. pyłów).

PGN ma charakter dokumentu obowiązującego, określającego cele strategiczne i szczegółowe oraz działania dla ich osiągnięcia wraz ze wskazaniem ich szacunkowych kosztów i przewidywanych źródeł finansowania. Ustalono również zasady monitorowania i raportowania wyników prowadzonej polityki ekologiczno-energetycznej przyczyniającej się do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

PGN realizuje cele jakimi są: rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, poprawa efektywności energetycznej, poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych, promocja nowych wzorców konsumpcji, poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego i indywidualnego w zakresie ograniczenia emisji spalin, wpisując się założenia zakładane w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Program Edukacji Ekologicznej dla miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do roku 2030 (PEE)

Główny cel Programu to „EKO świadomi i zaangażowani w zrównoważony rozwój Gminy Ostrowiec Świętokrzyski mieszkańcy”.

W PEE sformułowane zostały również trzy cele strategiczne:

- **CEL STRATEGICZNY 1**
Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej oraz kształtowanie postaw prośrodowiskowych mieszkańców miasta.
- **CEL STRATEGICZNY 2**
Wzrost świadomości i zaangażowania kadry pedagogicznej i samorządowej w działania w obszarze ochrony środowiska, klimatu oraz zrównoważonego rozwoju.
- **CEL STRATEGICZNY 3**
Wzmocnienie potencjału eko-edukacyjnego miasta oraz rozwój wielowymiarowej i atrakcyjnej edukacji dla zrównoważonego rozwoju.

PEE, poza częścią ogólną obejmującą diagnozę stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego oraz zdefiniowane cele, zawiera komplet załączników – narzędzi służących realizacji jego założeń, tj.:

- scenariusze zajęć edukacyjnych, dostosowane do wieku dzieci/młodzieży;
- harmonogram działań edukacyjnych;
- spis pomocy dydaktycznych;

- zestawienie potencjalnych źródeł finansowania zadań ujętych w harmonogramie działań edukacyjnych.

Program Edukacji Ekologicznej jest dokumentem, który zwiększy szanse Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na pozyskanie środków zewnętrznych i wdrażanie działań z zakresu szeroko pojętej edukacji ekologicznej oraz realizację przedsięwzięć z zakresu m.in. rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów.

Cele strategiczne PEE są zgodne z założeniami Programu Ochrony Środowiska, który również zakłada edukację ekologiczną społeczeństwa Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Plan Adaptacji do Zmian Klimatu miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do 2032 roku (PAOŚ)

Nadrzędnym celem PAOŚ jest zwiększenie zdolności adaptacyjnych Ostrowca Świętokrzyskiego wobec możliwych zagrożeń wynikających ze zmian klimatu. Jest to dokument strategiczny Gminy Ostrowiec Świętokrzyski stanowiący podstawę przy podejmowaniu przez władze miasta decyzji uwzględniających zagrożenia wynikające ze zmian klimatu. PAOŚ wskazuje działania adaptacyjne prowadzące do ograniczenia negatywnych konsekwencji zmian klimatu oraz wykorzystania i wzmocnienia pozytywnych ich skutków. Dokument pozwoli Gminie Ostrowiec Świętokrzyski dążyć do zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Jest to dokument spójny z obowiązującymi już strategicznymi, planistycznymi oraz operacyjnymi dokumentami Gminy Ostrowiec Świętokrzyski służącymi kształtowaniu i realizacji polityki miejskiej.

Dokument zawiera charakterystykę obszaru miasta Ostrowca Świętokrzyskiego oraz diagnozę, opis zagrożeń, analizę podatności i ryzyka dla całego obszaru wraz z przedstawieniem priorytetowych działań adaptacyjnych.

Załącznikiem do Planu jest katalog proponowanych rozwiązań wspierających potencjał adaptacyjny miasta. W planie znalazły się działania związane zarówno z wykonaniem inwentaryzacji oraz planów i strategii przygotowujących Ostrowiec Świętokrzyski do adaptacji zmian klimatu oraz ułatwiających tę adaptację, jak również działania o charakterze inwestycyjnym – o małej skali, takie jak np. niewielkie zagłębienia gromadzące wodę deszczową oraz dużej – związane m.in. z inwestycjami w energetykę odnawialną. W PAOŚ nie zabrakło również miejsca na działania edukacyjne, będące podstawą kreowania społeczeństwa zaangażowanego we wspieranie adaptacji miasta do zmian klimatu. Łącznie plan adaptacji to 35 działań ukierunkowanych na zwiększanie odporności Ostrowca Świętokrzyskiego.

Wdrożenie Planu przyniesie szereg korzyści dla wszystkich sektorów oraz obszarów Ostrowca Świętokrzyskiego. Podstawowym pozytywnym skutkiem jest oczywiście adaptacja miasta do zmian klimatu, dodatkowo wdrażanie działań powinno przynieść również inne pozytywne skutki, tj.: poprawa jakości powietrza, bilansu wodnego, wzrost bezpieczeństwa energetycznego miasta oraz walorów krajobrazowych, złagodzenie mikroklimatu oraz stresu cieplnego wśród mieszkańców, ochrona infrastruktury i mienia przed zjawiskami ekstremalnymi, odbudowa i wzmocnienie różnorodności biologicznej, obniżenie śladu węglowego, poprawa cyklu wegetacyjnego roślin czy zmniejszenie ekspozycji miasta na zjawiska ekstremalne, które przełożą się na poprawę jakości życia mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego.

Program Ochrony Środowiska zgodny jest z PAOŚ w kwestiach dotyczących m.in. edukacji ekologicznej, jak również przedsięwzięć obejmujących retencjonowanie wody.

5.2 Cele i kierunki interwencji Programu.

W oparciu o diagnozę stanu środowiska gminy zdefiniowano zagrożenia i problemy oraz mając na uwadze oczekiwane pozytywne zmiany w ochronie środowiska, w tabeli poniżej zaproponowano cele i kierunki interwencji POŚ dla poszczególnych obszarów interwencji:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenie hałasem;
- Pola elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- Zasoby przyrodnicze;
- Zagrożenie poważnymi awariami;
- Edukacja ekologiczna.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak monitoring środowiska.

Tabela 33 Cele, kierunki interwencji oraz typy zadań Programu

Cele	Kierunki interwencji	Typy zadań realizowanych w ramach poszczególnych kierunków interwencji	Podmiot odpowiedzialny
1. Ochrona klimatu i jakości powietrza			
Dobra jakość powietrza atmosferycznego. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.	Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.	Modernizacja budynków w celu poprawy efektywności energetycznej, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski / Właściciele / zarządcy nieruchomości
		Poprawa efektywności energetycznej poprzez wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski / Właściciele / zarządcy nieruchomości
		Zakup pojazdów niskoemisyjnych, spełniających odpowiednie normy.	MPK Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim.
		Budowa i modernizacja dróg.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski / Zarządcy Dróg
	Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii.	Instalacja OZE na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski / Właściciele / zarządcy nieruchomości.
		Promocja OZE.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Rozwój i modernizacja zbiorowego systemu ciepłowniczego.	Rozbudowa sieci ciepłowniczych. Modernizacja ciepłowni. Modernizacja sieci ciepłych i węzłów ciepłych. .	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim
		Budowa dróg / ścieżek rowerowych.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski / Zarządcy dróg

Cele	Kierunki interwencji	Typy zadań realizowanych w ramach poszczególnych kierunków interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Rozwój i modernizacja transportu zbiorowego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska. Wspieranie ekologicznych form transportu - budowa ścieżek rowerowych.	Budowa / rozbudowa infrastruktury transportu publicznego.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski / Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o. o.
		Promocja transportu zbiorowego i transportu przyjaznego środowisku.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o. o.
	Termomodernizacja	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Ograniczenie emisji niskiej. Modernizacja/wymiana indywidualnych źródeł ciepła.	Podłączenia do sieci ciepłowniczej. Wymiana kotłów opalanych węglem na wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (olej, gaz).	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim / Właściciel / zarządcy nieruchomości.
		Rozwój sieci gazowej, gazyfikacja.	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Tarnowie
	Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia budynków i dróg publicznych.	Modernizacja oświetlenia budynków – wymiana na systemy energooszczędne.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
		Montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego/drogowego.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
2. Zagrożenia hałasem			
Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu.	Ochrona przed hałasem.	Wyprowadzenie ruchu ciężkiego poza teren zabudowany.	GDDKiA
		Budowa obwodnicy miasta.	
		Zieleń osłonowa, izolacyjna.	Zarządcy dróg
		Przebudowa ulic, pomiary hałasu.	Zarządcy dróg
	Zmniejszanie hałasu.	Stosowanie tzw. cichych nawierzchni podczas remontów	Zarządcy dróg

Cele	Kierunki interwencji	Typy zadań realizowanych w ramach poszczególnych kierunków interwencji	Podmiot odpowiedzialny
Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas		i przebudowy istniejącej sieci drogowej	
		Modernizacja dróg	Zarządcy dróg
3. Pola elektromagnetyczne			
Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości normatywnych.	Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym.	Realizowanie ustawowych zadań w zakresie monitoringu PEM	GIOŚ
		Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
4. Gospodarowanie wodami			
Zwiększenie retencji wodnej, ograniczenie wodochłonności gospodarki	Gospodarowanie wodami dla ochrony przed: powodzią, suszą i deficytem wody. Zwiększenie retencji wodnej, zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego.	Wstępna ocena ryzyka powodziowego. Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionów wodnych. Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych.	RZGW
		Plany utrzymania wód w regionach wodnych.	RZGW
		Kontrola i konserwacja separatorów podczyszczających wody opadowe i roztopowe	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
		Konserwacja rzek, kanałów, rowów.	RZGW / Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
		Weryfikacja: Map Zagrożenia Powodziowego (MZP), Map Ryzyka Powodziowego (MRP), przegląd i	RZGW

Cele	Kierunki interwencji	Typy zadań realizowanych w ramach poszczególnych kierunków interwencji	Podmiot odpowiedzialny
		aktualizacja Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)	
		Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych	RZGW
		Monitoring wód powierzchniowych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Optymalizacja zużycia wody.	Działania edukacyjne oraz akcje promujące oszczędzanie wody	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim / Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód	Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód.	Weryfikacja wykazów wód dla regionu wodnego.	RZGW
		Identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych i ocena ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych w regionie wodnym.	RZGW
		Opracowanie projektu warunków korzystania z wód dla wybranych zlewni.	RZGW
	Ograniczenie odpływu biogenów z terenów rolniczych.	Weryfikacja wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych (OSN) z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć oraz opracowanie programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na OSN	RZGW

Cele	Kierunki interwencji	Typy zadań realizowanych w ramach poszczególnych kierunków interwencji	Podmiot odpowiedzialny
5. Gospodarka wodno-ściekowa			
Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania. Poprawa jakości wód.	Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki.	Rozbudowa sieci wodociągowych.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim
		Budowa / modernizacja ujęć wód.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim
	Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej.	Budowa / modernizacja kanalizacji sanitarnej.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim
		Budowa / przebudowa kanalizacji deszczowej.	Zarządcy dróg
		Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim
		Podczyszczanie wód opadowych.	Zarządcy dróg
		6. Zasoby geologiczne	
Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż.	Ochrona złóż kopalin poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w mpzp.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin.	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych, w tym prace związane z przyszłą rekultywacją techniczną i biologiczną wyrobisk.	Jednostka eksploatująca

Cele	Kierunki interwencji	Typy zadań realizowanych w ramach poszczególnych kierunków interwencji	Podmiot odpowiedzialny
7. Gleby			
Dobra jakość gleb.	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi.	Wykonywanie badań gleb.	Powiat ostrowiecki
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			
Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania. Ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko.	Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.	Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych.	Wypożyczenie miejsc gromadzenia odpadów w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.	Właściciele / zarządcy nieruchomości/ Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
		Utrzymanie PSZOK.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Minimalizacja składowanych odpadów.	Promocja budowy przydomowych kompostowników.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
		Działania edukacyjne dla mieszkańców.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne.	Dofinansowanie demontażu i unieszkodliwiania azbestu.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
		Zagospodarowanie osadów ściekowych.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim
9. Zasoby przyrodnicze			
Zachowanie różnorodności	Przywrócenie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk	Ustanawianie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.	RDOŚ w Kielcach

Cele	Kierunki interwencji	Typy zadań realizowanych w ramach poszczególnych kierunków interwencji	Podmiot odpowiedzialny
biologicznej. Zwiększenie lesistości gminy.	przyrodniczych i gatunków fauny i flory w ramach sieci Natura 2000.	Realizacja działań ochronnych wynikających z ustanowionych Planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.	RDOŚ w Kielcach / RDLP w Radomiu
	Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo, tworzenie nowych form ochrony przyrody.	Ochrona istniejących form ochrony przyrody oraz prace pielęgnacyjne i ochronne z tym związane (w tym inwentaryzacja).	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
		Tworzenie nowych form ochrony przyrody.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Ochrona gatunkowa.	Ochrona stanowisk gatunków chronionych podczas wykonywania prac leśnych, dostosowanie terminów prac do biologii gatunków, wnioskowanie do RDOŚ o strefy ochronne.	RDLP w Radomiu
		Program ochrony starych drzew na terenach zurbanizowanych.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Trwale zrównoważona gospodarka leśna.	Realizacja Planu Urządzenia Lasu w zakresie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.	RDLP w Radomiu
		Utrzymanie i w miarę możliwości zwiększenie obecnego stanu zalesienia.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Stworzenie warunków ochrony korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, utrzymanie i odtwarzanie ekosystemów i ich funkcji	Ochrona, pielęgnacja i odtwarzanie poprzez nasadzenie zadrzewień i zakrzewień korytarzy ekologicznych.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski / Zarządcy dróg

Cele	Kierunki interwencji	Typy zadań realizowanych w ramach poszczególnych kierunków interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Ochrona krajobrazu.	Konserwacja/rewitalizacja i prace pielęgnacyjne parków, terenów rekreacyjnych, zieleni miejskiej.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
	Tworzenie zielonej infrastruktury.	Zieleń drogowa, osłonowa, izolacyjna.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski / Zarządcy dróg
10. Zagrożenia poważnymi awariami			
Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii.	Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń.	Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów.	RDLP w Radomiu
	Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych.	Nadzór nad zakładami zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz aktualizacja rejestru tych zakładów.	KWPSP w Kielcach
	Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii i zagrożeń środowiska dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej.	Zakup specjalistycznego sprzętu i wyposażenia do przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska dla jednostek straży pożarnej.	KWPSP w Kielcach
		Wprowadzenie systemu alarmowania / ostrzegania dla mieszkańców o nadzwyczajnych zagrożeniach.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski / Powiat Ostrowiecki
		Modernizacja punktów alarmowych.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
11. Edukacja			
Świadome ekologicznie społeczeństwo.	Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców i zmiana ich zachowań na proekologiczne.	Akcje informacyjno- edukacyjne. Konkursy o tematyce ekologicznej / przyrodniczej. Ostrowiecka Akademia Klimatu, pikniki i happeningi ekologiczne. Akcje o tematyce ekologicznej (np., Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”).	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski

Cele	Kierunki interwencji	Typy zadań realizowanych w ramach poszczególnych kierunków interwencji	Podmiot odpowiedzialny
12. Monitoring środowiska			
Zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska.	Monitoring środowiska.	Monitoring jakości powietrza. Monitoring jakości wód. Monitoring hałasu. Monitoring pól elektromagnetycznych.	WIOŚ w Kielcach
	Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska.	Działalność kontrolna w zakresie ochrony środowiska.	WIOŚ w Kielcach

Źródło: Opracowanie własne

5.3 Główne zagrożenia dla realizacji planowanych działań.

Do głównych zagrożeń jakie mogą się pojawić przy realizacji założonych działań, które mogą doprowadzić do braku realizacji planowanych zadań lub opóźnienia w ich realizacji w założonym czasie należą:

- nieotrzymanie dofinansowania ze środków zewnętrznych na realizację inwestycji;
- długotrwałe i skomplikowane procedury ubiegania się o wsparcie finansowe (głównie ze środków UE);
- długotrwałe procedury przetargowe;
- długotrwałe i skomplikowane procedury uzyskiwania decyzji administracyjnych (lokalizacyjnych, środowiskowych);
- zmiany prawa krajowego w trakcie realizacji POŚ – skutkujące brakiem konieczności realizacji pewnych zadań czy zmianą kompetencji;
- opóźnienia i przedłużający się czas budowy/realizacji inwestycji – przyczyny: nieefektywne planowanie, błędy projektowe, opieszałość wykonawcy, niekorzystne warunki pogodowe, zmiany w regulacjach prawnych, przypadki losowe i nieprzewidziane zdarzenia (awarie, znaleziska archeologiczne, znaleziska w postaci materiałów wybuchowych) itp.

5.4 Harmonogram rzeczowo-finansowy

Poniżej zamieszczony został harmonogram planowanych do realizacji zadań własnych Gminy Ostrowiec Świętokrzyski (ZW) oraz zadań jednostek gminnych i innych instytucji, które będą monitorowane przez Gminę Ostrowiec Świętokrzyski (ZM).

Należy podkreślić, że lista zadań nie zamyka możliwości realizowania innych działań. Oznacza to możliwość realizacji przedsięwzięć nie tylko wskazanych w harmonogramie, ale takich, które mieszczą się w ramach obszarów i kierunków interwencji Programu.

Tabela 34 Harmonogram rzeczowo-finansowy na lata 2025 – 2029.

Obszar interwencji	Nazwa zadania	Jednostka realizująca zadanie	Szacunkowe koszty realizacji [zł]					Źródła finansowania	Uwagi
			2025	2026	2027	2028	2029		
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Kontrole 11 podmiotów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	-	-	-	-		Środki własne jednostki	(ZM)
	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza	Powiat	-	-	-	-	-	Urząd Marszałkowski	(ZM)
	Poprawa efektywności energetycznej ZS nr. 3, Bursy Szkolnej oraz LO nr II im. Joachima Chreptowicza	Starostwo Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim	7 483 911,31	6 822 911,30	-	-		Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	(ZM) Projekt zaplanowany do realizacji w przypadku przyznania wnioskowanych środków dofinansowania na podstawie złożonego wniosku o dofinansowanie projektu.
	Budowa układu wysokosprawnej kogeneracji gazowej o mocy do 10 MW	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Ostrowcu Św.	4 000 000,00	-	-	14 000 000,00		Inwestor zewnętrzny	(ZM)
	Budowa instalacji kolektorów słonecznych		1 000 000,00	800 000,00	-	-		Środki własne	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	Modernizacja kotła węglowego w celu dostosowania do współspalania biomasy		-	-	3 500 000,00	-		Środki własne (kredyt inwestycyjny)	(ZM)
	Realizowanie ustawowych zadań w zakresie monitoringu jakości powietrza, w tym m.in.: - planowanie sieci monitoringu powietrza dla woj. świętokrzyskiego, - prowadzenie pomiarów na stacjach PMS w woj. świętokrzyskim, - wykonywanie ocen jakości powietrza dla woj. świętokrzyskiego, - udostępnianie informacji o środowisku w zakresie jakości powietrza, - informowanie o ryzyku lub przekroczeniu norm jakości powietrza.	GIOŚ	Koszty niemożliwe do określenia dla pojedynczej gminy					NFOŚiGW	(ZM)
	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego ul. Sienkiewicza 65/10	OTBS Sp. z o.o.	431 200,00	-	-	-	-	Kredyt termomodernizacyjny zaciągnięty przez Wspólnoty Mieszkaniowe	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego ul. Sienkiewicza 65/5	OTBS Sp. z o.o.	500 000,00	-	-	-	-	Kredyt termomodernizacyjny zaciągnięty przez Wspólnoty Mieszkaniowe	(ZM)
	Termomodernizacja części budynku – siedziba Spółki OTBS przy ul. Sienkiewicza 65/10A	OTBS Sp. z o.o.	-	200 000,00	-	-	-	Środki własne Spółki	(ZM)
	Budowa / rozbudowa / przebudowa / remont / modernizacja transportu rowerowego oraz infrastruktury pieszorowerowej	Powiat	-	-	-	-	-	Budżet Powiatu / Dofinansowanie Unijne /dofinansowanie krajowe (Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg) / inne dostępne źródła finansowania	(ZM)
	Poprawa efektywności energetycznej / modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury sportowej	Powiat	-	-	-	-	-	Budżet Powiatu / dofinansowanie unijne dofinansowanie krajowe / inne dostępne źródła finansowania	(ZM)
	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej	Powiat	-	-	-	-	-	Budżet Powiatu / dofinansowanie unijne / dofinansowanie krajowe / inne dostępne źródła finansowania	(ZM)
	Zakup niskoemisyjnych autobusów do obsługi linii pozamiejskich na	Powiat	-	-	-	-	-	Budżet Powiatu / dofinansowanie unijne /	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	terenie powiatu ostrowieckiego							dofinansowanie krajowe / inne dostępne źródła finansowania	
	Zakup niskoemisyjnych pojazdów na potrzeby bieżącej działalności powiatu ostrowieckiego oraz powiatowych jednostek organizacyjnych	Powiat	-	-	-	-	-	Budżet Powiatu / dofinansowanie unijne / dofinansowanie krajowe / inne dostępne źródła finansowania	(ZM)
	Utworzenie i udostępnienie terenów inwestycyjnych w Ostrowcu Świętokrzyskim – etap 1 – sieć ciepła	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	1 947 648,00					-	(ZW)
	Ekologiczny transport miejski w Ostrowcu Świętokrzyskim – V etap” w tym: - „System dynamicznej informacji pasażerskiej etap II” - „Strefa Płatnego Parkowania” - „Budowa Miejsc Obsługi Rowerzystów” w Ostrowcu Świętokrzyskim” - „Dostawa i montaż 49 wiat przystankowych	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	9 980 850,00	-	-	-	Środki własne Gminy / Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027	(ZW)	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	wraz z przyłączami elektrycznymi na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego”							
	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu rowerowym i pieszym na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego” w tym: - Budowa wiat rowerowych na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego - Uruchomienia systemu roweru miejskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	8 332 500,00				Środki własne Gminy / Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027	(ZW)
	Poprawa efektywności energetycznej / modernizacja budynku przy ul. Osadowej 5	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	6 066 072,94				Środki własne Gminy / Rządowy program bezzwrotnego finansowanego wsparcia budownictwa	(ZW)

	Poprawa efektywności energetycznej / modernizacja budynku przy ul. Kuźnia 48	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	3 072 420,00	Środki własne Gminy / Rządowy program bezzwrotnego finansowanego wsparcia budownictwa	(ZW)
	Miasta OdNowa – Ostrowiecki Integrator Edukacji i Przedsiębiorczych, Miasta OdNowa – (Poprawa efektywności energetycznej / modernizacja energetyczna budynku przy ul. Sandomierskiej 26B) ¹³	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	21 116 368,23*	Środki własne Gminy / środki z budżetu Państwa / dotacja MF EOG	(ZW)

¹³ Zadanie obejmuje przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Sandomierskiej 26B, wykonanie nowych instalacji wod-kan, wentylacji i klimatyzacji, instalacji elektrycznych i niskoprądowych, instalacji fotowoltaicznej, instalacji odgromowej, modernizację instalacji c.o.; wykonanie zagospodarowania terenu: utwardzonego z nawierzchnią sportową poliuretanową, oraz z kostki betonowej, chodników i pochylni, montaż agregatu prądotwórczego, wykonanie miejsca do gromadzenia odpadów wraz z wiatą, montaż słupów oświetleniowych przy ścieżkach i przy parkingu, urządzeń edukacyjnych, ławek, stojaków na rowery, koszy na śmieci itp., przygotowania terenów zielonych, w tym nasadzeń drzew i krzewów. Zadanie obejmuje również dostawę wyposażenia: komputerowego, sprzętu audio wizualny AV, wyposażenia stolarni, strefy CNC, strefy szycia oraz mebli.

*z uwagi na brak możliwości wydzielenia kosztów inwestycji obejmującej wyłącznie modernizację energetyczną budynku przy ul. Sandomierskiej 26B w programie ujęto wartość całego zadania.

	Budowa, przebudowa i rozbudowa budynków na potrzeby gospodarki mieszkaniowej - ul. Parkowa wraz z zagospodarowaniem terenu ¹⁴	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	41 729 858,36*	Środki własne Gminy / Rządowy program bezzwrotnego finansowanego wsparcia budownictwa	(ZW)
	Modernizacja budynku Urzędu Stanu Cywilnego w Ostrowcu Świętokrzyskim (Termomodernizacja budynku Urzędu Stanu Cywilnego w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz z	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	13 590 331,50*	Środki własne Gminy / Polski Ład	(ZW)

¹⁴ Przedsięwzięcie obejmujące: wykonanie dokumentacji projektowej, budowę trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych z wewnętrznymi instalacjami wraz z budową przyłączy na działce nr ew. 38/19, przebudowę – adaptacji istniejącego budynku wielorodzinnego mieszkalnego położonego na działce nr ew. 38/21 wraz z termomodernizacją, wewnętrznymi instalacjami wraz z budową przyłączy, budowę budynku mieszkaniowego wielorodzinnego w zarysie rzutu rozebranego budynku na działce nr ew. 38/2 z wewnętrznymi instalacjami wraz z budową przyłączy, zagospodarowania terenu oraz rozbudowę drogi wewnętrznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą ul. Parkowej w połączeniu z istniejącym układem komunikacyjnym ul. Świętokrzyską i ul. Parkową (od ul. Szewieńskiej).

*z uwagi na brak możliwości wydzielenia kosztów inwestycji obejmującej wyłącznie modernizację energetyczną budynków w programie ujęto wartość całego zadania

	zagospodarowaniem terenu) ¹⁵								
	Konserwacja pasów drogowych związana z zimowym utrzymaniem jezdni dróg gminnych oraz pozimowe zmiatanie ulic	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	1 800 000,00	1 800 000,00	-	-	-	Środki własne Gminy	(ZW)
	Zmiatanie ulic gminnych - letnie	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	100 000,00	100 000,00	-	-	-	Środki własne Gminy	(ZW)
	Monitoring nieczynnego składowiska odpadów komunalnych "GUTWIN"	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	8 000,00	8 000,00	8 000,00	8 000,00	8 000,00	Środki własne Gminy	(ZW)
	Budynek Hali Inkubatora Przedsiębiorczości (Zagospodarowanie terenu przy budynku Hali Inkubatora Przedsiębiorczości	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	20 511 305,43*					Fundusze europejskie/ środki własne	(ZW)

¹⁵ Realizacja zadania w systemie zaprojektuj i wybuduj. Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku Urzędu Stanu Cywilnego wraz z zagospodarowaniem terenu. Opracowanie projektu budowlanego, uzyskanie pozwolenia na budowę oraz na ich podstawie realizacja robót.

*z uwagi na brak możliwości wydzielenia kosztów inwestycji obejmującej wyłącznie termomodernizację budynku Urzędu Stanu Cywilnego w programie ujęto całą wartość zadania

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	zakładające m.in. założenie zieleni.) ¹⁶								
	Przystanek rowerowy przy PSP nr 4	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	76 500,00					Środki własne Gminy	(ZW)
	Modernizacja oświetlenia	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	9 518 486,00		-	-	-	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych "Rozświetlamy Polskę"	(ZW)
	Przebudowa i zagospodarowanie terenu publicznego położonego - Rynek w Ostrowcu Świętokrzyskim	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	20 267 000,00		-	-	-	Środki własne Gminy / Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027	(ZW)
	Poprawa efektywności energetycznej i zwiększenie udziału OZE w budynku PSP nr 7	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	11 942 478,84	7 961 652,56	-	-	-	Krajowy Program Odbudowy i Zwiększania Odporności	(ZW)
	Poprawa efektywności energetycznej	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	11 173 120,63		-	-	-	Krajowy Program	(ZW)

¹⁶ Zadanie obejmujące wykonanie robót budowlanych wraz z przyłączami oraz instalacjami wewnętrznymi: elektryczną, niskoprądową, wodociągową, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, wentylacji mechanicznej, klimatyzacji, centralnego ogrzewania, monitoringu oraz zagospodarowaniem terenu z miejscami parkingowymi, drogami wewnętrznymi, projektem zieleni, małą architekturą przy ul. Samsonowicza, na terenie części działek 44/8, 16/7, 16/8, 13/6, 13/5, 11/3, 11,4 (Obr. 0023 ark. 6).

*z uwagi na brak możliwości wydzielenia kosztów inwestycji obejmującej wyłącznie zagospodarowanie terenu przy budynku w programie ujęto całą wartość zadania.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	i zwiększenie udziału OZE w budynku PSP nr 1							Odbudowy i Zwiększania Odporności	
	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w rejonie ulic Rudzka -Wschodnia w Ostrowcu Św. (łącznie 3 976,5 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	6 664 140,00	-	-	-	-	Środki własne Gminy	(ZW)
	Poprawa efektywności energetycznej i zwiększenie udziału OZE w PSP nr 5 i PP nr 19	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	24 550 973,00		-	-	-	Krajowy Program Odbudowy i Zwiększania Odporności	(ZW)
	Przebudowa i rozbudowa ul. Górnej (143,38 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	1 031 871,54	-	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	(ZW)
	Przebudowa ul. Trzeciaków wraz ze ścieżką rowerową (1370,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	-	230 000,00	1 750 000,00	16 250 000,00	-	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Przebudowa i rozbudowa ul. Miodowej wraz ze ścieżką rowerową (614,40 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	5 175 738,12	-	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg / Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027	(ZW)
	Przebudowa ul. Wroniej odcinek I od ul. Chrzanowskiego do	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	1 871 021,14	-	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg / Fundusze	(ZW)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	ul. Ogrodowej wraz ze ścieżką rowerową (208,00 mb)							Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027	
	Utworzenie i udostępnienie terenów inwestycyjnych w Ostrowcu Świętokrzyskim - w obrębie ul. Samsonowicza- budowa dróg dojazdowych z infrastrukturą towarzyszącą - etap II wraz ze ścieżką rowerową (5 086,24 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	75 000 000,00				-	Środki własne Gminy / Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	(ZW)
	Przebudowa i rozbudowa ul. Północnej wraz ze ścieżką rowerową (889,63 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	9 401 449,85	-	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg / Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027	(ZW)
	Przebudowa drogi gminnej nr 302054T ul. Browarnej w Ostrowcu Świętokrzyskim (128,73 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	970 715,75	-	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	(ZW)
	Przebudowa drogi gminnej nr 302191T ul. Spółdzielczej	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	1 846 697,27	-	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy	(ZW)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	w Ostrowcu Świętokrzyskim (267,25 mb)							Fundusz Rozwoju Dróg	
	Przebudowa drogi gminnej nr 302036T ul. Szkolnej w Ostrowcu Świętokrzyskim (327,84 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	3 115 849,48	-	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	(ZW)
	Budowa ul. Zwierzynieckiej wraz ze ścieżką rowerową (577,72 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	5 368 136,23	-	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg / Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskieg o 2021-2027	(ZW)
	Budowa, rozbudowa sieci ulic: Malinowa, Jarzębinowa, Leśna wraz ze ścieżką rowerową (7440,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	243 000,00	324 000,00	6 215 000,00	22 032 000,00	52 456 000,00	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Przebudowa ul. Osadowej w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz ze ścieżką rowerową (511,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2 705 777,00	794 223,00	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg / Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027	(ZW)
	Przebudowa drogi łączącej ul. Polną z ul.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2 249 131,00	600 870,00	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg / Fundusze	(ZW)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	Denkowską wraz ze ścieżką rowerową (193,33 mb)							Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027	
	Przebudowa ul. Las Rzeczek wraz ze ścieżką rowerową (1 530,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	21 079 333,00			-	-	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Rozbudowa publicznej drogi gminnej nr 302024T ul. Nowe Piaski w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz ze ścieżką rowerową (158,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	1 400 351,00	400 000,00	-	-	-	Środki własne Gminy / Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg / Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027	(ZW)
	Przebudowa ul Leśny Zakątek i ul. Milewskiego wraz ze ścieżką rowerową (855,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	-	1 992 000,00	2 988 000,00	-	-	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Rozbudowa publicznej drogi gminnej nr 302181T ul. Sadowa w Ostrowcu Świętokrzyskim (670,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	-	5 530 000,00	2 370 000,00	-	-	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Przebudowa ul. Migdałowej (520,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski		2 750 000,00	2 750 000,00	-	-	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Budowa przedłużenia ul. Chrzanowskiego od ul. Kilińskiego do	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	14 764 450,00					Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	ul. Samsonowicza wraz ze ścieżką rowerową (950,00 mb)								
	Przebudowa ul. Borowikowej (265,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	1 000 000,00	-	-	-	-	Środki własne Gminy	(ZW)
	Budowa ulic Koralewej, Szafirowej i Stawki Denkowskie wraz ze ścieżką rowerową (1200,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	252 150,00	-	2 317 000,00	4 783 000,00	-	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Rozbudowa ul. Parkowej (140,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	89 421,00	-	-	1 500 000,00	-	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Przebudowa ul. M. Konopnickiej wraz ze ścieżką rowerową (1100,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	175 000,00	115 000,00	-	6 300 000,00	2 700 000,00	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Rozbudowa ul. Akacjowej wraz ze ścieżką rowerową (1500,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	220 000,00	220 000,00	-	7 700 000,00	3 300 000,00	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Rozbudowa ul. Gajowej wraz ze ścieżką rowerową (1520,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	11 450 000,00					Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Rozbudowa ul. J. Słowackiego wraz ze ścieżką rowerową (720,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	145 000,00	145 000,00	-	4 060 000,00	1 740 000,00	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	Rozbudowa ul. E. Dzierwulskiego wraz ze ścieżką rowerową (550,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	120 000,00	80 000,00	-	2 380 000,00	1 020 000,00	Środki własne Gminy / środki zewnętrzne	(ZW)
	Przebudowa ul. Bugaja (84,00 mb)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	274 351,13	-	-	-	-	Środki własne Gminy	(ZW)
	Budowa obwodnicy Ostrowca Świętokrzyskiego w ciągu drogi krajowej nr 9, odcinek Rudka – Jacentów	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Kielcach	-	-	-	-	-	-	(ZM)
Zagrożenie hałasem	Budowa / rozbudowa / przebudowa / remont / modernizacja infrastruktury drogowej na terenie powiatu ostrowieckiego	Powiat	-	-	-	-	-	Budżet Powiatu / Dofinansowanie unijne / dofinansowanie krajowe (Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg) / inne dostępne źródła finansowania	(ZM)
	Realizowanie ustawowych zadań w zakresie monitoringu hałasu, w tym m.in.: - planowanie pomiarów hałasu dla woj. świętokrzyskiego, - wykonywanie ocen stanu akustycznego dla woj. świętokrzyskiego,	GIOŚ	Koszty niemożliwe do określenia dla pojedynczej gminy					NFOŚiGW	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	- opracowywanie lokalnych map hałasu, - gromadzenie wyników pomiarów hałasu PMS i od innych podmiotów, - udostępnianie informacji o środowisku w zakresie hałasu.				
Pola elektromagnetyczne	Realizowanie ustawowych zadań w zakresie monitoringu PEM, w tym m.in.: - planowanie pomiarów poziomów PEM dla woj. świętokrzyskiego, - wykonywanie ocen poziomów PEM dla woj. świętokrzyskiego, - prowadzenie rejestru terenów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów PEM, - gromadzenie wyników pomiarów PEM PMS i od innych podmiotów, - udostępnianie informacji o środowisku w zakresie PEM.	GIOŚ	koszty niemożliwe do określenia dla pojedynczej gminy	NFOŚiGW	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

Gospodarowanie wodami	Koszenie wałów przeciwpowodziowych na terenie Zarządu Zlewni w Radomiu. Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych na terenie NW Ostrowiec Świętokrzyski	PGW Wody Polskie ZZ Radom	-	-	-	-		Środki własne jednostki	(ZM) Koszt realizacji obejmuje zabiegi na obszarze gmin: Ostrowiec Św. Bodzechów, Ćmielów, Solec nad Wisłą. Nie ma możliwości wydzielenia kosztów tylko dla Ostrowca Św.
	Obsługa urządzeń wodnych na terenie Zarządu Zlewni w Radomiu – etap I. Obsługa wałów wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz suchych polderów na terenie NW Ostrowiec Świętokrzyski	PGW Wody Polskie ZZ Radom	67 405,56	-	-	-		Środki własne jednostki	(ZM) Koszt realizacji obejmuje zabiegi na obszarze gmin: Ostrowiec Św. Bodzechów, Ćmielów, Solec nad Wisłą. Nie ma możliwości wydzielenia kosztów tylko dla Ostrowca Św.
	Usunięcie stanu zagrożenia bezpieczeństwa lewego i prawego wału przeciwpowodziowego rz. Szewnianki w m. Ostrowiec Świętokrzyski	PGW Wody Polskie ZZ Radom	-	-	-	-		Środki własne jednostki	(ZM)
	Realizowanie ustawowych zadań w zakresie monitoringu wód, w tym m.in.:	GIOŚ	Koszty niemożliwe do określenia dla pojedynczej gminy					NFOŚiGW	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	- planowanie sieci monitoringu wód dla woj. świętokrzyskiego, - wykonywanie obserwacji hydromorfologicznych wód, - prowadzenie pomiarów monitoringowych wód w ramach PMS, - wykonywanie klasyfikacji wskaźników, ocen stanu wód, ocen eutrofizacji wód dla woj. świętokrzyskiego, - udostępnianie informacji o środowisku w zakresie jakości wód.								
	Dwukrotne koszenie rowów melioracyjnych na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	140 000, 00	140 000, 00	140 000, 00	140 000, 00	140 000, 00	Środki własne Gminy	(ZW) Konserwacja rzek, kanałów, rowów.
	Koszenie i ręczne odmulanie rowów Mechaniczne na terenie Miasta Ostrowca Św.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	Środki własne Gminy	(ZW) Konserwacja rzek, kanałów, rowów.
	Kontrola i konserwacja separatorów	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	102 000,00	140 000, 00	140 000, 00	140 000, 00	140 000, 00	Środki własne Gminy	(ZW) Konserwacja rzek,

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	podczyszczających wody opadowe i roztopowe z dróg gminnych na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.								kanalów, rowów.
	Wykonanie w dwóch seriach pomiarowych badań wód opadowych i roztopowych na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	15 700,00	20 000,00	20 000,00	21 000,00	21 000,00	Środki własne Gminy	(ZW) Badanie wód
	Konserwacja gminnej kanalizacji deszczowej	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	Środki własne Gminy	(ZW) Konserwacja kanałów deszczowych
	Monitoring wód powierzchniowych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	Środki własne Gminy	(ZW)
	Przygotowanie terenu przy stawie w Częstocicach	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	294 831,00	-	-	-	-	Środki własne Gminy	(ZW)
Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej zgodnie z „Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych dla	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	987 000,00	490 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00	Środki własne MWiK Sp. z o.o.	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	Miejskich Wodociągów i Kanalizacji Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ostrowcu Świętokrzyskim”								
	Dostawa i montaż urządzeń do zdalnego odczytu wodomierzy	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	1 000 000,00	1 000 000,00	300 000,00	200 000,00	200 000,00	Bank BGK – pożyczka / Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie – pożyczka / środki własne MWiK Sp. z o.o. / środki UE Program FENIKS	(ZM)
	Modernizacja Ujęcia Wody w ramach Projektu "Zwiększenie bezpieczeństwa i niezawodności dostaw wody dla miasta Ostrowca Świętokrzyskiego poprzez modernizację Ujęcia Wody „Kąty Denkowskie”	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	-	1 363 628,00	14218 160,00	14 218 212,00	7 000 000,00	Bank BGK – pożyczka / Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie – pożyczka / środki własne MWiK Sp. z o.o. / środki UE Program FENIKS	(ZM)
	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z „Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	3 230 000,00	675 000,00	1 500 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	Bank BGK - pożyczka / środki własne MWiK Sp. z o.o.	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	i urządzeń kanalizacyjnych dla Miejskich Wodociągów i Kanalizacji Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ostrowcu Świętokrzyskim”								
	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w ramach Projektu "Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski - etap IV, na terenie Gminy Ostrowiec Św."	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	-	2 000 000,00	2 000 000,00	-	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie – pożyczka / środki własne MWiK Sp. z o.o. / środki UE Program FENIKS	(ZM)
	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w ramach Projektów: "Zwiększenie bezpieczeństwa i niezawodności odbioru i oczyszczania ścieków dla aglomeracji Ostrowca Świętokrzyskiego poprzez modernizację Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowcu	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	-	750 000,00	7 168 000,00	7 215 150,00	3 000 000,00	Bank BGK – pożyczka / Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie – pożyczka / środki własne MWiK Sp. z o.o. / środki UE	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	Świętokrzyskim" lub Projektu "Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski - etap IV, na terenie Gminy Ostrowiec Św."							Program FENIKS	
	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków zgodnie z „Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych dla Miejskich Wodociągów i Kanalizacji Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ostrowcu Świętokrzyskim”	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	-	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	Środki własne MWiK Sp. z o.o.	(ZM)
Gleby	Monitoring jakości gleby i ziemi realizowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska - zadanie: Monitoring chemizmu gleb ornych Polski	GIOŚ	Zadanie realizowane cyklicznie, co 5 lat.					NFOŚiGW	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

Zasoby przyrodnicze	Monitoring przyrody realizowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	GIOŚ	Koszty nie są możliwe do oszacowania z uwagi na planowanie monitoringu przyrody w skali kraju					NFOŚiGW	(ZM) Na terenie gminy zlokalizowane jest stanowisko monitoringu poczwarówki jajowatej oraz chomika europejskiego. Ponadto na terenie gminy zlokalizowana jest powierzchnia Monitoringu Żołąd. Przeprowadzenie monitoringu uzależnione jest od dostępności środków finansowych, dlatego nie można zagwarantować jego realizacji 2029 roku
	Ochrona, pielęgnacja i odtwarzanie poprzez nasadzenie zadrzewień i zakrzewień korytarzy ekologicznych.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	200 000,00	250 000,00	300 000,00	300 000,00	350 000,00	Środki własne Gminy	(ZW)
	Konserwacja/rewitalizacja i prace pielęgnacyjne parków, terenów rekreacyjnych, zieleni miejskiej.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2 400 000,00	2 600 000,00	5 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	Środki własne Gminy	(ZW)
	Rewitalizacja i rozwój terenów zieleni miejskiej	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	68 578 286,72					Środki własne Gminy /	(ZW)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	w Ostrowcu Świętokrzyskim							dofinansowanie zewnętrzne	
	Tężnie solankowe na osiedlach Ogrody i Stawki wraz z zielenią	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2 988 777,00					Środki własne Gminy / Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027	(ZW)
	Zieleń drogowa, osłonowa, izolacyjna.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	1 200 000,00	1 300 000,00	1 500 000,00	1 600 000,00	1 700 000,00	Środki własne Gminy	(ZW)
Zagrożenia poważnymi awariami	Ćwiczenia ratownicze	Jednostki Ratowniczo- Gaśnicze	500,00	500,00	500,00	500,00	2000,00	Środki własne jednostki	(ZM)
	Rozwój i utrzymanie Bazy Danych i Aplikacji „Poważne Awarie” (Baza PA) – bazy do gromadzenia danych dot.: - zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnych awarii, - zarejestrowanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnej awarii.	GIOŚ	-	-	-	-		Budżet własny GIOŚ	(ZM)
Edukacja ekologiczna	Udział w warsztatach proekologicznych wspierających racjonalne	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	Środki własne MWiK Sp. z o.o.	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	wykorzystywanie wody i prawidłowe korzystanie z kanalizacji	w Ostrowcu Świętokrzyskim							
	Edukacja ekologiczna	Nadleśnictwo Ostrowiec Św.	Całość pokrywa Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski (materiały edukacyjne, pomoce dydaktyczne, promujące jednostkę, walory przyrodnicze itp.) Okolo 85 tys. zł w okresie od 01.01.2025 do 31.12.2029 (ok. 17 tys. zł na rok)					Środki własne Nadleśnictwa	(ZM)
	Udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „z ekologią na Ty”	Zespół Szkół Specjalnych	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	prowadzenie zajęć edukacyjnych zgodnie z przyjętym w placówce kodeksem młodego ekologa uprawa ekologiczna warzyw w ogródku szkolnym		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Dbanie o zielony teren wokół szkoły w ramach zajęć praktycznych, grabienie liści, odśnieżanie -zamawianie pojemnika bigbag		1 100,00	1 100,00	1 100,00	-		Środki własne szkoły	(ZM)
	Gospodarka odpadami segregacja śmieci: - zbiórka elektrośmieci w ramach udziału w konkursie organizowanym przez Remondis i Elektroeko		800,00	800,00	800,00	-		Organizatorzy konkursu	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	„Moje miasto bez elektrośmieci”								
	Segregacja śmieci i wywóz nieczystości		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Udział w akcji Sprzątanie świata		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Dzień Ziemi- apel i prelekcje, pokaz ekomodoty; szkolny konkurs plastyczny „czyste Powietrze i zdrowsza Ziemia”		500,00	500,00	500,00	-		Stowarzyszenie na rzecz uczniów i wychowanków ZSS „Źródło” oraz prywatni sponsorzy	(ZM)
	Udział w konkursach ogólnopolskich „Ekologiczna torba”; Ekologia w obiektywie Edupak – konkurs ekologiczno - edukacyjny		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM) Koszt wysyłki pokrywa Stowarzyszenie „Źródło”
	Spotkanie z przedstawicielem Urzędu Miasta – prelekcje		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Sprzątanie świata	LO Nr III im. Wł. Broniewskiego	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Święto - Światowy Dzień Ziemi		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Święto-Światowy Dzień Środowiska i Światowy Dzień Oceanów		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	Udział uczniów w Olimpiadzie Ekologicznej i Olimpiadzie Biologicznej		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Warsztaty i wykłady ekologiczne /UMCS Lublin/.		Około 50 zł na osobę	Około 50 zł na osobę	Około 50 zł na osobę	Około 50 zł na osobę	Około 50 zł na osobę	Koszty wyjazdów na wycieczki pokrywają uczniowie	(ZM)
	Zajęcia terenowe, wycieczki dydaktyczno – ekologiczne		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Kampanie informacyjne i wydarzenia ekologiczne ogólnopolskie		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Tematy proekologiczne na lekcjach wychowawczych i przedmiotowych		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	“Drzewa w Mieście” - spotkanie w OBK i akcja sadzenia drzew		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Warsztaty ekologiczne Stowarzyszenia: „Edukacja przez internet” oraz młodzieży z LO nr I im. St. Staszica w Ostrowcu Św.: „AKTYWNI I	Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	ODPOWIEDZIALNI. PROJEKT MODELU ECO W OSTROWCU ŚW.”								
	Akcja ekologiczna: „Sprzątanie brzegów Kamiennej”		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Realizacja programu Edukacyjna sieć antysmogowa (lekcje, szkolenia i akcje ekologiczne).		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Przeprowadzenie akcji: „Karmienie ptaków zimą”		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Udział w akcji „Sprzątanie świata”		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Happening antysmogowy –Dzień czystego powietrza.		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Informacje ekologiczne na fun page’u szkoły.		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Sprzątanie świata	Zespół Szkół nr 1	-	-	-	-	-	Starostwo Powiatowe	(ZM)
	Światowy Dzień Rzek – akcja informacyjna		100,00	120,00	140,00	160,00	-	Środki własne szkoły	(ZM)
	Dzień Czystego Powietrza zajęcia edukacyjno - informacyjne		-	-	-	-	-	Projekt finansowany z programu ESA	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	Światowy Dzień Mokradeł – zajęcia edukacyjne		-	-	-	-	-	Środki własne szkoły	(ZM)
	Międzynarodowy Dzień Ziemi – konkurs ekologiczny		110,00	120,00	130,00	140,00	-	Środki własne szkoły	(ZM)
	Festiwal ekologiczny		250,00	300,00	350,00	400,00	-	Środki własne szkoły	(ZM)
	Sprzątanie świata	Zespół Szkół nr 2	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	
	Udział w warsztatach stacjonarnych oraz online w Centrum Elektroekologii w Warszawie		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Selektywna zbiórka plastików metali papieru	Zespół Szkół nr 3	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Udział w akcji sprzątanie świata		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Współpraca z firmą Remondis - zbiórka elektrośmieci		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Akcja Sprzątania Świata -Polska 2024		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Sadzenie wrzosów na terenie szkoły		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Olimpiada wiedzy ekologicznej	CKZiU	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Olimpiada zdrowego żywienia		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	“Zielona energia” - debata		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)

	za i przeciw								
	Kształtowane codziennych postaw i zachowań ekologicznych		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Światowy Dzień Ziemi		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Wycieczka do oczyszczalni ścieków w Ostrowcu Św.		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Dzień Ziemi	Bursa Szkolna	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Sprzątanie świata		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	„Dzień wody” - pogadanka		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Dokarmianie zwierząt		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Rzuć palenie razem z nami		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Dzień bez papierosa		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Sprzątanie Świata - segregacja śmieci	MOS	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Organizacja akcji edukacyjnych: „Pomagamy zwierzętom przetrwać zimą”, „Światowy Dzień Wody”, Święto Ziemi”, „Czyste powietrze”, „Sprzątanie Świata”.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Organizowanie zajęć, konkursów i pogadanek		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI na lata 2025-2029

	o treści zachęcającej do podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska								
	Zajęcia terenowe – obserwacje ekologiczno - przyrodnicze w różnych porach roku		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Udział w ekologicznych projektach edukacyjnych		-	-	-	-	-	Nie dotyczy	(ZM)
	Organizacja Powiatowej Akcji Sprzątania Świata	Powiat	-	-	-	-	10 000,00	Dofinansowanie unijne / dofinansowanie krajowe / inne dostępne źródła finansowania	(ZM)

Źródło: Opracowanie własne

5.5 Źródła finansowania

Wdrażanie niniejszego *Programu* będzie możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska. Podstawowymi źródłami finansowania działań proekologicznych są: fundusze ekologiczne, fundacje i programy pomocowe, budżety powiatów i gmin oraz kredyty bankowe czy dotacje z budżetu centralnego, a także środki własne inwestorów.

Poniżej scharakteryzowano najważniejsze źródła środków zewnętrznych na finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska.

NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (NFOŚiGW)¹⁷

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), który powstał w 1989 roku, jest głównym ogniwem polskiego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dysponując największym potencjałem finansowym. Narodowy Fundusz jest ważnym narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska w Polsce. Służą temu stabilne przychody, doświadczony kadry oraz wypracowane formy współpracy z beneficjentami.

Narodowy Fundusz oferuje pożyczki, dotacje oraz inne formy dofinansowania projektów realizowanych m.in. przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, organizacje społeczne, a także osoby fizyczne. W sektorze finansów publicznych Narodowy Fundusz jest również największym w Polsce partnerem międzynarodowych instytucji finansowych w obsłudze środków zagranicznych przeznaczonych na ochronę środowiska.

Zakres finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej został określony w art. 400a ust. 1 oraz art. 410a ust. 4-6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ w KIELCACH (WFOŚiGW)¹⁸

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach powstał w 1993 roku i jest samodzielną instytucją finansującą zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Jako cel strategiczny Funduszu przyjęto poprawę stanu środowiska i efektywne gospodarowanie jego zasobami poprzez wspieranie działań służących zrównoważonemu rozwojowi województwa świętokrzyskiego. Fundusz dofinansowuje inwestycje i działania proekologiczne w zakresie: ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony atmosfery, ochrony ziemi i gospodarki odpadami, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej oraz zapobiegania i likwidacji poważnych awarii i ich skutków. Fundusz także aktywnie uczestniczy w wypełnianiu zobowiązań wynikających z traktatu akcesyjnego przez maksymalną absorpcję środków Unii Europejskiej w zakresie inwestycji dotyczących ochrony środowiska na terenie województwa lubelskiego.

Fundusz oferuje pomoc finansową w następujących postaciach: niskooprocentowane pożyczki, dotacje, przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym, dopłaty do kredytów

¹⁷ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, www.nfosigw.gov.pl

¹⁸ Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, www.wfos.com.pl

bankowych, a także częściowe umorzenie pożyczek. Ze środków tych korzystać mogą samorządy, podmioty gospodarcze, jednostki publiczne, organizacje pozarządowe i osoby fizyczne.

FUNDUSZE EUROPEJSKIE

Fundusze Europejskie stanowią Budżet Unii Europejskiej, z którego finansowane są działania mające na celu rozwiązywanie wspólnych problemów. Budżet ten tworzą głównie dochody pochodzące z państw członkowskich. Unia Europejska finansuje działania państw członkowskich za pośrednictwem różnego rodzaju funduszy, programów i instrumentów finansowych, np. **Krajowy Plan Odbudowy**.

PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT I ŚRODOWISKO 2021-2027 (FENIKS)

Program, będący kontynuacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

Głównym celem programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez:

- obniżenie emisyjności gospodarki transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym;
- budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne;
- budowanie odporności na zmiany klimatyczne;
- poprawę bezpieczeństwa transportu;
- zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia;
- wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym

Inwestycje w sektorze środowiska mają przyczynić się do większej odporności na zmiany klimatu (w tym na susze i powodzie) oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego (wzrost zdolności retencyjnych oraz poprawę systemów monitorowania i zarządzania kryzysowego).

W programie dąży się do poprawy gospodarowania wodą pitną oraz ściekami komunalnymi, a także odpadami komunalnymi.

6 SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

6.1 Wprowadzenie

Warunkiem realizacji Programu jest ustalenie systemu zarządzania tym programem. System ten powinien składać się z następujących elementów:

- zasady realizacji Programu;
- instrumenty zarządzania;
- monitoring;
- struktura zarządzania Programem;
- sprawozdawczość z realizacji Programu;
- harmonogram realizacji;
- działania w zakresie zarządzania.

Zarządzanie Programem powinno odbywać się z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania, zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających.

6.2 Uczestnicy wdrażania Programu

Wyodrębnia się cztery grupy podmiotów uczestniczących w Programie z uwagi na pełnioną przez nie rolę. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu Programem;
- podmioty realizujące zadania Programu;
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty Programu;
- społeczność jako główny podmiot odbierający wyniki działań Programu.

Włączanie do procesu szerokiego grona uczestników zapewnia jego akceptację i równomierne obciążenie poszczególnych partnerów w postaci środków i obowiązków.

Bezpośrednim realizatorem Programu będą podmioty gospodarcze planujące i realizujące inwestycje zgodnie z kierunkami nakreślonymi przez Program, jak również samorząd gminy jako realizator inwestycji w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie. Podmioty te będą również przekazywały informacje w ramach monitoringu z realizacji zadań Programu i z efektów środowisku.

Bezpośrednim odbiorcą Programu będzie społeczeństwo Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. W procesie planowania uwzględniony został również szeroki udział społeczeństwa, polegający na konsultacjach treści dokumentu ze społeczeństwem poprzez umożliwienie zgłaszania wniosków, uwag i opinii. Możliwość udziału społeczeństwa została zapewniona na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o *udostępnianiu informacji o środowisku*

i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112).

6.3 Wdrażanie i zarządzanie Programem

Program ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski wchodzi do realizacji na podstawie uchwały Rady Miasta.

Efektywne wdrożenie i zarządzanie niniejszym Programem wymaga dużego zaangażowania administracji samorządowej, a także współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami włączonymi w zagadnienia ochrony środowiska.

Za realizację Programu odpowiedzialne są władze gminy. Władze gminy wyznaczają koordynatora wdrażania Programu. Wskazana osoba odpowiedzialna za ochronę środowiska pełniącą rolę koordynatora przedstawia okresowe sprawozdania z realizacji Programu.

Program będzie wdrażany przy udziale wielu partnerów, wśród których należy wymienić: poszczególne wydziały i referaty Urzędu Miasta, jednostki gminy, zakłady przemysłowe i podmioty gospodarcze, instytucje kontrolujące (WIOŚ w Kielcach, WSSE w Kielcach, Powiatowa SSE w Ostrowcu Świętokrzyskim), mieszkańcy, organizacje pozarządowe, nauczyciele i inne. Wszystkie jednostki będą musiały ze sobą współpracować poprzez stałą wymianę informacji i wiedzy. Jednocześnie każdy z partnerów powinien być informowany o postępach we wdrażaniu Programu. W celu usprawnienia tych działań zaleca się opracować szczegółowy harmonogram spotkań partnerów uczestniczących we wdrażaniu Programu.

Bardzo ważna jest również współpraca z sąsiednimi gminami, bowiem zagrożenia dla środowiska mają pochodzenie lokalne, ale mogą one oddziaływać także na znacznie większych obszarach. Stąd też wynika potrzeba rozwiązań tych problemów w oparciu o współpracę z sąsiednimi gminami, np. w zakresie gospodarki odpadami czy gospodarki wodno-ściekowej. Współpraca taka, oprócz pozytywnych efektów dla środowiska może przynieść także korzyści ekonomiczne.

6.4 Instrumenty realizacji Programu

Zarządzanie Programem będzie się odbywać z wykorzystaniem instrumentów, które pozwolą na jego weryfikację w oparciu o wyniki monitorowania procesów zachodzących w szeroko rozumianym otoczeniu realizowanej polityki ekologicznej gminy. Instrumenty służące realizacji Programu wynikają z ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o ochronie przyrody, ustawy o odpadach, Prawo geologiczne i górnicze, Prawo budowlane. To instrumenty prawne, finansowe, społeczne i strukturalne.

6.4.1 Instrumenty prawne

Instrumentami prawnymi są wszystkie konkretne rozwiązania ukierunkowane na osiągnięcie celu ekologicznego, z których miasto może korzystać i jednocześnie mają one odniesienie prawne, tj. wynikają z obowiązujących przepisów prawnych. Instrumenty prawne dają jednostkom samorządu terytorialnego i instytucjom działającym w ochronie środowiska możliwość nałożenia określonych obowiązków i postanowień na podmioty.

Do instrumentów prawnych zalicza się:

- pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym pozwolenia zintegrowane;
- koncesje geologiczne;
- pozwolenia wodnoprawne;
- zezwolenia na wycinkę drzew;
- decyzje dotyczące odpadów;
- decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ponadto bardzo ważnymi instrumentami służącymi właściwemu gospodarowaniu zasobami środowiska są raporty i przeglądy ekologiczne oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Właściwe zarządzanie środowiskiem powinno opierać się o nowoczesny system planowania przestrzennego i ocen oddziaływania na środowisko. W świetle wyzwań inwestycyjnych, związanych z wdrożeniem pakietu działań wynikających ze zintegrowanych strategii rozwoju Polski, znaczenia nabiera właściwe funkcjonowanie systemu oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych przedsięwzięć oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, które są podstawowym narzędziem wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju. Istotne jest, aby ocena oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, jak i dokumentów tworzących ramy dla realizacji tych przedsięwzięć była przeprowadzona w sposób rzetelny i poprawny oraz zgodnie z najlepszymi praktykami w tym zakresie.

Szczególnym instrumentem prawnym stał się monitoring, czyli pomiar stanu środowiska prowadzony zarówno w odniesieniu do badań jakości środowiska, jak też do ilości zasobów środowiskowych.

6.4.2 Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą:

- opłaty za korzystanie ze środowiska - za emisję zanieczyszczeń do powietrza, za pobór wody powierzchniowej i podziemnej, za odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, za zbieranie, transport i odzysk lub unieszkodliwianie odpadów komunalnych, za składowanie odpadów, za powierzchnię, z której odprowadzane są ścieki;
- administracyjne kary pieniężne;
- odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna;
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz innych funduszy;

- pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa i funduszy ekologicznych, zwolnień i ulg podatkowych.

6.4.3 Instrumenty społeczne

Uzgodnienia instytucjonalne i konsultacje społeczne są ważnym elementem skutecznego zarządzania realizującego zasady zrównoważonego rozwoju. Wśród nich istnieje podział na dwie kategorie wewnętrzne: pierwsza dotyczy działań samorządów, druga polega na budowaniu powiązań między władzami samorządowymi a społeczeństwem.

W pierwszym przypadku narzędziami stanowią:

- doskonalenie kadry urzędniczej;
- interdyscyplinarny model pracy;
- współpraca i partnerstwo w systemach sieciowych.

W drugim:

- udział społeczeństwa w postępowaniach administracyjnych;
- udział społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów z zakresu zagospodarowania przestrzennego oraz dokumentów wyznaczających ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- udział społeczeństwa w zarządzaniu poprzez systemy konsultacji i debat publicznych, prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Narzędziami dla formułowania, integrowania i wdrażania polityk środowiskowych są: środowiskowe porozumienia, karty, deklaracje, statuty,

- strategie i plany działań;
- systemy zarządzania środowiskiem;
- ocena wpływu na środowisko;
- ocena strategii środowiskowych.

Narzędziami włączającymi mechanizmy rynkowe w realizację zrównoważonego rozwoju są:

- opłaty, podatki, grzywny (na rzecz środowiska);
- regulacje cenowe;
- regulacje użytkowania;
- ocena inwestycji;
- środowiskowe zalecenia dla budżetowania;

- kryteria środowiskowe w procedurach przetargowych.

Narzędziami dla pomiaru, oceny i monitorowania skutków rozwoju zrównoważonego są:

- wskaźniki równowagi środowiskowej;
- ustalenie wyraźnych celów operacyjnych;
- monitorowanie skuteczności procesów zarządzania.

Edukacja ekologiczna jest bardzo ważnym instrumentem społecznym wspomagającym wdrażanie Programu. Głównym jej celem jest kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków i codziennych postaw. Istotną rolę odgrywają tutaj pozarządowe organizacje ekologiczne i placówki oświatowe wszystkich szczebli. Ponadto ważny oddźwięk w społeczeństwie mają kampanie ekologiczne, mające na celu uświadamianie i nagłaśnianie problemów ekologicznych społeczeństwu.

Szkolenia powinny być organizowane w szczególności dla:

- pracowników administracji;
- samorządów, mieszkańców;
- nauczycieli szkół wszystkich szczebli;
- członków organizacji pozarządowych
- dziennikarzy;
- dyrekcji i kadry zakładów produkcyjnych;
- właścicieli i pracowników gospodarstw rolnych.

Podstawą skuteczności działań edukacyjnych jest rzetelne informowanie społeczeństwa nt. stanu środowiska oraz efektywne komunikowanie się ze społeczeństwem przy podejmowaniu decyzji o działaniach inwestycyjnych mogących mieć wpływ na jakość środowiska.

6.4.4 Instrumenty strukturalne

Do instrumentów strukturalnych należą programy strategiczne np. strategie rozwoju wraz z programami sektorowymi. Strategia jest dokumentem wytyczającym główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego i ochrony środowiska. Dokument ten jest bazą dla opracowania programów sektorowych (np. dot. rewitalizacji, rozwoju przemysłu, ochrony zdrowia, turystyki, ochrony środowiska, transportu itd.).

6.5 Monitorowanie

6.5.1 Monitoring środowiska

Celem monitoringu jest ocena stanu środowiska (czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu) poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Wyniki prowadzonego monitoringu są również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Monitoring dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który z mocy ustawy koordynowany jest przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Sieci krajowe i regionalne koordynowane są przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, zaś sieci lokalne przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w uzgodnieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska. Skoordynowanie działań pozwala na szerokie i wszechstronne wykorzystanie wyników badań.

Głównym zadaniem sieci krajowych jest śledzenie w skali kraju trendów poszczególnych wskaźników jakości środowiska dla potrzeby realizacji polityki ekologicznej państwa. W ramach sieci krajowych realizowane są również badania wynikające z zobowiązań międzynarodowych. Dane są gromadzone i przetwarzane na poziomie centralnym. Krajowe bazy danych zlokalizowane są w instytutach naukowo-badawczych sprawujących nadzór merytoryczny nad poszczególnymi podsystemami.

Sieci regionalne podzielone na międzywojewódzkie i wojewódzkie mają za zadanie udokumentowanie zmian zachodzących w środowisku w regionie czy województwie. Programy badań są specyficzne dla regionu tzn. ściśle powiązane z geograficzną, gospodarczą i ekologiczną charakterystyką danego obszaru. W praktyce inicjatywę odnośnie organizacji systemów regionalnych podejmują wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska. Ujęcie w Programie istotnych problemów ekologicznych osiągnięte jest poprzez uzgadnianie Programów z organami ochrony środowiska.

Sieci lokalne funkcjonują w celu śledzenia i kontrolowania wpływu najbardziej szkodliwych źródeł punktowych lub obszarowych na lokalny poziom zanieczyszczeń. Tworzą je organy administracji państwowej, gminy oraz podmioty gospodarcze oddziałujące na środowisko. Koordynacyjna rola WIOŚ realizowana jest poprzez uzgadnianie programów pomiarowych realizowanych w sieci lokalnej, jak również weryfikację uzyskanych danych pomiarowych. Natomiast decyzje obligujące podmioty gospodarcze do realizacji badań środowiska, na które mają znaczący wpływ wydawane są przez władze samorządowe.

W Gminie Ostrowiec Świętokrzyski monitoring jakości środowiska realizowany jest w ramach monitoringu regionalnego województwa świętokrzyskiego i prowadzony jest przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w Kielcach. W okresie wdrażania Programu, dane uzyskiwane z monitoringu jakości środowiska będą pomocne przy ocenie realizacji i aktualizacji Programu ochrony środowiska.

6.5.2 Kontrola i monitoring Programu

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań Programu winien obejmować określenie stopnia wykonania działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Proponuje się, żeby ocena stopnia wdrażania Programu dokonywana była z częstotliwością co dwa lata. W ramach tego procesu należy na bieżąco monitorować postęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych działań, a po dwóch latach dokonać oceny rozbieżności między celami zdefiniowanymi w Programie a ich wykonaniem oraz analizę przyczyn tych rozbieżności. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię dla kolejnego Programu.

6.5.3 Wskaźniki realizacji Programu

Podstawą monitoringu realizacji Programu jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury technicznej. Wskaźniki związane są z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel Programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego.

Poniżej w tabeli zamieszczono wykaz wskaźników realizacji Programu dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Przyjęto, że lista ta nie jest zamknięta i może być sukcesywnie modyfikowana. Poza głównymi wskaźnikami przy ocenie skuteczności realizacji Programu mogą być brane pod uwagę również wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa. Wskaźniki te ze względu na ich opisowy charakter oraz trudności w definiowaniu ich wartości należy traktować jako fakultatywne.

Źródło danych wskaźnikowych stanowiły głównie: WIOŚ w Kielcach oraz GUS Bank Danych Lokalnych.

Tabela 35 Wskaźniki realizacji Programu dla obszarów interwencji

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło informacji	Rok	Wartość wskaźnika dla roku bazowego
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej - kryteria dla ochrony zdrowia	WIOŚ w Kielcach	2023	SO ₂ - A NO ₂ - A PM10 - A PM2,5 - A C ₆ H ₆ - A CO - A Pb - A As - A Cd - A Ni - A

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło informacji	Rok	Wartość wskaźnika dla roku bazowego
				$B(a)P - C$ $O_3 - A / D2$
	Poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej - kryteriów dla ochrony roślin	WIOŚ w Kielcach	2023	$SO_2 - A$ $NO_x - A$ $O_3 - A / D2$
	Odbiorcy energii elektrycznej [os.]	GUS	2023	31 837
	Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę [kWh]	GUS	2023	1 166,09
	Przyłącza sieci gazowej [szt.]	GUS	2023	6 158
	Odsetek ludności korzystającej z gazu [%]	GUS	2023	83,6
Zagrożenie hałasem	Przypadki przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu w porze dziennej [szt.]	ZDW w Kielcach	2020	5
	Przypadki przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu w porze nocnej [szt.]	ZDW w Kielcach	2020	7
	Długość ścieżek rowerowych [km]	GUS	2023	56,9
Pola elektromagnetyczne	Przypadki przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych [szt.]	WIOŚ w Kielcach	2023	0
Gospodarowanie wodami	Łączna długość wałów przeciwpowodziowych na terenie gminy [km]	RZGW	2023	16,808
	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca [m³]	GUS	2023	29,7
Gospodarka wodno-ściekowa	Długość sieci wodociągowej [km]	MWiK Sp. z o.o.	2023	401,45
	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	MWiK Sp. z o.o.	2023	309,49
	Odsetek ludności korzystającej z wodociągu [%]	GUS	2023	100
	Odsetek ludności korzystającej z kanalizacji [%]	GUS	2023	97,4
	Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam³]	GUS	2023	2 259,0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Masa wytworzonych odpadów komunalnych [Mg]	UM Ostrowiec Świętokrzyski	2023	24 183,2
	Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych [Mg]	UM Ostrowiec	2023	12 870,0

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło informacji	Rok	Wartość wskaźnika dla roku bazowego
		Świętokrzyski		
Zasoby przyrodnicze	Lesistość [%]	GUS	2023	11,1 %
	Powierzchnia: gruntów leśnych [ha] lasów [ha]	GUS	2023	514,66 513,95
	Liczba pomników przyrody [szt.]	CRFOP	2023	5
	Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej [ha]	GUS	2023	312,16
Zagrożenie poważnymi awariami	Liczba poważnych awarii [szt.]	WIOŚ w Kielcach	2023	0
Wszystkie obszary interwencji	Wydatki budżetu gminy: - w dziale: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska [zł]	GUS	2023	48 782 917,48

Źródło: Opracowanie własne

6.6 Sprawozdawczość. Ocena i aktualizacja Programu.

Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska określonych w celu realizacji polityki ochrony środowiska w niniejszym *Programie ochrony środowiska*, powinna być realizowana co 2 lata poprzez sporządzenie przez Prezydenta Miasta Ostrowiec Świętokrzyski raportów z wykonania *Programu*.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań *Programu* będzie wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska. Do oceny należy wykorzystać wskaźniki określone w rozdziale 6.5. Dokonywana w ramach systemu monitoringu ocena realizacji *Programu* ilustrować będzie zaawansowanie podjętych działań i umożliwi dokonywanie niezbędnych korekt na bieżąco.

Opracowane przez organ wykonawczy miasta raporty, winny być przedkładane Radzie Miasta w cyklu dwuletnim.

6.7 Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i stanie realizacji Programu

Duże znaczenie dla możliwości upowszechniania informacji o stanie środowiska i realizacji Programu daje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112). Ustawa ta nakłada na organy administracji obowiązek udostępniania każdemu informacji o środowisku i jego ochronie znajdujących się w ich posiadaniu lub które są dla nich przeznaczone.

Również sporządzane co 2 lata raporty z realizacji *Programu* powinny być zamieszczane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w celu upowszechniania aktualnych danych o stanie środowiska w mieście Ostrowiec Świętokrzyski.

7 MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Bank Danych Lokalnych, GUS, stat.gov.pl/bdl

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej; Warszawa 2020

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030; Warszawa 2023

Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku; Warszawa 2019

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022; Warszawa 2013

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030; Warszawa 2019

Polityka energetyczna Polski do 2040 roku; Warszawa 2021

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.); Warszawa 2015

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.); Warszawa 2021

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej; Warszawa 2015

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych; Warszawa 2023

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030; Warszawa 2013

Krajowy plan gospodarki odpadami 2028; Warszawa 2023

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032; Warszawa 2009

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+; Kielce 2021

Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027; Kielce 2021

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+; Kielce 2021

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego" 2023-2028; Kielce 2023

Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych (POP); Kielce 2020

Aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne; Kielce 2018

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego oraz Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, dotycząca opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego; Kielce 2021

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030; Ostrowiec Świętokrzyski 2020

Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2008-2032; Ostrowiec Świętokrzyski 2008

Program Edukacji Ekologicznej dla miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do roku 2030; Ostrowiec Świętokrzyski 2024

Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do 2032 roku; Ostrowiec Świętokrzyski 2023

Ochrona gruntów przed erozją, A. Józefaciuk, Cz. Józefaciuk; Puławy 1999;

Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za rok 2023, WIOŚ w Kielcach, Kielce 2024;

Raport o stanie Miasta Ostrowiec Świętokrzyski za 2023 r.; Ostrowiec Świętokrzyski 2024

Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2015;

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl>

Klimada. Adaptacja do zmian klimatu, <https://klimada2.ios.gov.pl/>

Współczesne problemy klimatu Polski (IMGW, Warszawa 2019)

www.nfosigw.gov.pl

www.wfos.com.pl

8 SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Położenie Gminy na tle powiatów województwa świętokrzyskiego	12
Rysunek 2 Liczba mieszkańców Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2014-2023.	13
Rysunek 3 Wartości średnie temperatury powietrza w Ostrowcu Świętokrzyskim.....	16
Rysunek 4 Wartości średnie opadów atmosferycznych w Ostrowcu Świętokrzyskim.....	17
Rysunek 5 Zasięg obszaru przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w 2023 roku.	27
Rysunek 6 Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu (O ₃) w 2023 roku.	28
Rysunek 7 Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski względem JCWPd i GZWP.	46
Rysunek 8 Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski względem JCWP.	48
Rysunek 9 Obszary zagrożenia powodzią na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	56
Rysunek 10 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.....	72
Rysunek 11 Poczwarówka jajowata (<i>Vertigo moulisiana</i>).....	74
Rysunek 12 Obszar monitoringu żołąny względem gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	75
Rysunek 13 Europejski Zielony Ład.....	87

9 SPIS TABEL

Tabela 1 Długość dróg rowerowych na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego.	14
Tabela 2 Struktura użytkowania gruntów Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na terenie miasta Ostrowiec Świętokrzyski w roku 2023.....	15
Tabela 3 Bilans ciepły Ostrowca Świętokrzyskiego w latach 2022-2023.	22
Tabela 4 Długość sieci ciepłowniczej w latach 2022-2023.	23
Tabela 5 Dotacje celowe Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska polegającej na zmianie systemu grzewczego.	24
Tabela 6 Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski w roku 2022 oraz 2023.	25
Tabela 7 Charakterystyka sieci elektrycznej na terenie gminy Ostrowiec Świętokrzyski w roku 2022.	25
Tabela 8 Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej pod kątem ochrony zdrowia w latach 2022-2023.	27
Tabela 9 Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej pod kątem ochrony roślin w latach 2022-2023.	28
Tabela 10 Dane punktów pomiarowych oraz wyniki GPR na odcinkach drogi krajowej oraz dróg wojewódzkich znajdującej na terenie miasta Ostrowiec Świętokrzyski podczas GPR w latach 2020 - 2021 r.....	34
Tabela 11 Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych na terenie Gminy w latach 2022-2023..	38
Tabela 12 Instalacje wytwarzające promieniowanie elektromagnetyczne zarejestrowane zlokalizowane na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	39
Tabela 13 Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	45
Tabela 14 Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.....	45
Tabela 15 Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	49
Tabela 16 Charakterystyka zbiorników wodnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	53
Tabela 17 Wykaz wałów przeciwpowodziowych na terenie Gminy w 2023 roku.	57
Tabela 18 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	57
Tabela 19 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.....	58
Tabela 20 Zbiorniki bezodpływowe oraz oczyszczalnie przydomowe w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski.	59
Tabela 21 Parametry ścieków oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Kamiennej.....	60
Tabela 22 Złoża kopalin na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	62
Tabela 23 Wyniki jakości gleby w punkcie nr 373 w miejscowości Ćmielów.....	64
Tabela 24 Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	66
Tabela 25 Masa odpadów komunalnych zmieszanych zebranych i odebranych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.....	66

Tabela 26 Charakterystyka wyrobów zawierających azbest na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego.	67
Tabela 27 Powierzchnia lasów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	68
Tabela 28 Powierzchnia gruntów leśnych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	69
Tabela 29 Tereny zieleni w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski.	70
Tabela 30 Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	70
Tabela 31 Analiza SWOT Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.	78
Tabela 32 Identyfikacja problemów i zagrożeń w poszczególnych obszarach interwencji	82
Tabela 33 Cele, kierunki interwencji oraz typy zadań Programu	116
Tabela 34 Harmonogram rzeczowo-finansowy na lata 2025 – 2029.	127
Tabela 35 Wskaźniki realizacji Programu dla obszarów interwencji	166

Przewodnicząca Rady Miasta
Ostrowca Świętokrzyskiego
Irena Renduda-Dudek